

Karkkilan kaupungin hyvinvointiraportti 2025

SISÄLLYS

1	Johdanto.....	1
2	Hyvinvoinnin tila Karkkilassa 2025.....	3
2.1	HYTE-kerroin	3
2.2	TEAvisari.....	6
2.2.1	Kuntajohto	7
2.2.2	Lukiokoulutus.....	10
2.2.3	Kulttuuri.....	14
2.3	Kouluterveyskysely	19
2.4	Move!	25
2.5	Asunnottomuuskysely 2025.....	27
3	Asukaskysely 2025.....	29
3.1	Minun Karkkilani – strategiatyön pohjaksi	29
3.2	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen – hyvinvointisuunnitelmatyön pohjaksi.....	33
3.3	Osallisuuden kokemus.....	39
3.4	Tyytyväisyys kaupungin palveluihin ja toimintaan	41
3.5	Yhteenveto ja kehittämis ehdotukset.....	43
4	Hyvinvointisuunnitelman toteutuminen.....	45
4.1	Kasvun ja elinvoiman edistäminen	45
4.2	Hyvinvoinnin vahvistaminen	47
4.3	Jatkuvuuden ja toimintakyvyn turvaaminen.....	50
4.4	Laadulliset itsearvioinnit	51
4.4.1	Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen.....	51
4.4.2	Hyvinvointikertomustyö	53
4.4.3	Yhdenvertaisuus, sukupuolten tasa-arvo ja palveluiden saavutettavuus	53
4.4.4	Ehkäisevä päihdetyö ja sen rakenteet	53
4.4.5	Maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen	54
4.5	Kehittämis ehdotukset	55
	LÄHTEET.....	56
	LIITTEET	58
	LIITE 1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen keskeisiä käsitteitä	58
	LIITE 2 Karkkilan kirjaston asiakastytytyväisyyskysely 2025.....	67
	LIITE 3. Karkkilan kaupungin kestävän kehityksen katsaus 2025	71
	LIITE 4: Sähköisen hyvinvointikertomuksen indikaattorit.....	79

1 JOHDANTO

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE) on yksi kuntien lakisääteinen perustehtävä Suomessa. Kuntalaki 410/2015 1 § määrää kunnan edistämään asukkaiden hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa. Kuntalain 37 §:n mukaisesti kuntastrategiassa tulee huomioida kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) 6 § säättää kunnille hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä seuraavia tehtäviä:

- Ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä omassa toiminnassaan.
- Strategisessa suunnittelussa asetettava tavoitteet ja määriteltävä toimenpiteet.
- Päätöksenteossa on otettava huomioon päätösten arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin.
- Nimettävä terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutaho.
- Seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin.
- Raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain.
- Valmistettava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma
- Tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä yhteistyötä hyvinvointialueen ja kunnassa muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa
- Edistettävä hyvinvoinnin ja terveydenedistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia.
- Osallistuttava vuosittain hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskeviin neuvotteluihin.

Myös monissa muissa laeissa (mm. terveydenhuoltolaki 1326/2010, lastensuojelulaki 417/2007, vanhuspalvelulaki 980/2012, sosiaalihuoltolaki 1301/2014) säädetään kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämistehtävästä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen vaikuttavat lainsäädännön lisäksi myös kansainväliset sopimukset, kuten YK:n lasten oikeuksien sopimus, EU-lainsäädäntö sekä ministeriöiden ja virastojen informaatio-ohjaus, kuten oppaat, suositukset ja ohjeet.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on merkittävä ja laaja-alainen kokonaisuus. Se on poikkihallinnollista, toimialarajat ylittävää yhteistyötä. Se on kaikille elämänalueille ulottuvaa ja kaikkiin ikäryhmiin kohdistuvaa. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen pitää sisällään muun muassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamiseen ja organisointiin liittyvät rakenteet sekä monimuotoisen käytännön toiminnan ja palvelut.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa on hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä keskeisessä roolissa. Kuntien yhteistyökumppaneina toimivat mm. hyvinvointialueet, valtion viranomaiset, yhteisöt, järjestöt, yritykset, seurakunnat, alueelliset toimijat ja vapaaehtoiset kuntalaiset.

Valtuustokaudella 2021–2025 Karkkilan kaupungissa hyvinvoinnin edistäminen nostettiin kaupunki-strategiaan. Strategian yhtenä kolmesta muutosteemasta oli ”Hyvinvoinnin vahvistaminen”. Useat valtuustokauden tavoitteet tai toimenpiteet linkittyivät hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Kaupunki-strategian tavoitteita tarkennettiin Karkkilan kaupungin hyvinvointisuunnitelmaan 2024–2025, joka hyväksyttiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 27.5.2024 (§ 64).

Tämä asiakirja on **Karkkilan kaupungin hyvinvointiraportti 2025**. Raportissa tarkastellaan mennyttä vuotta erilaisten mittarien pohjalta sekä hyvinvointisuunnitelmassa olleiden tavoitteiden ja toimenpiteiden valossa. Hyvinvointiraportti sisältää vuoden 2025 asukaskyselyn tuloksien koonnin. Hyvinvointiraportti on valmisteltu toimialarajat ylittäen ja asiakirjan valmistelussa on ollut mukana asiantuntijoita kattavasti eri yksiköistä. Raportin liite 1 sisältää sanastoa ja keskeisiä käsitteitä, joita tässä asiakirjassa on käytetty.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa

Ympäristö ja liikenne

Varautuminen, yhdyskuntasuunnittelu, turvalliset kadut ja pyöräreitit, lähiluonto ja rakennusvalvonta, melun ja häiriöiden torjunta ja valvonta, vähittäismyyntin ja ravintoloiden vastuullisuuden tuki, puhdas vesi ja toimiva jätehuolto sekä ilmastomuutokseen varautuminen ja sopeutuminen.

Sivistys, varhaiskasvatus ja koulut

Kirjastojen monipuoliset palvelut, liikunnan lisääminen, terveellinen joukkorukous, kiusaamisen ehkäisy, tukea tarvitsevien tunnistaminen ja ohjaaminen palveluihin.

Hyvinvointialue, järjestöt ja muut toimijat

Yhdyspintatyö, neuvottelut, toimintaedellytysten turvaaminen ja järjestämisestä sopiminen ja tilojen moninaiskäyttö.

12/2024

Yhteistyössä

Hyvinvointi- ja terveysvaikutusten tunnistaminen

Hyvinvointi ja terveys osaksi strategioita

Päätösten vaikutusten ennakoarviointi

Hyvinvointikertomustyö

Vastuhenkilö(t) ja ryhmät

Yhdyspintatyö alueellisten toimijoiden kanssa

Elinvoima

Yritys-, työllisyys- ja elinkeinopalvelujen mahdollistaminen, työhyvinvoinnin ja työkyvyn edistäminen sekä kotouttaminen.

Liikunta, kulttuuri ja harrastaminen

Harrastusmahdollisuudet ja lähiliikuntapaikat kaikille, kohdennetut palvelut, museot, kansalaisopistot, koulujen ja päiväkotien saavutettavat ja turvalliset pihat.

Osallisuus

Asukkaiden osallistumisen mahdollisuudet, järjestötoiminnan tuki, tilojen moninaiskäyttö, vanhus- vammais- ym. neuvostot ja asukasraadit.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

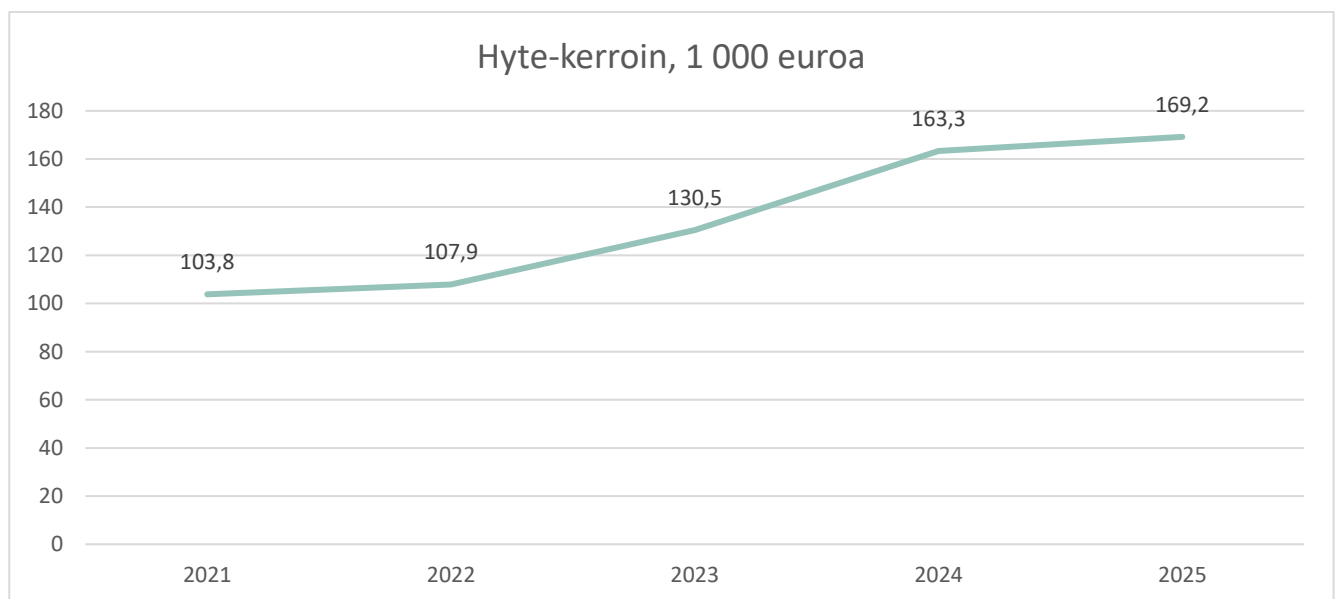
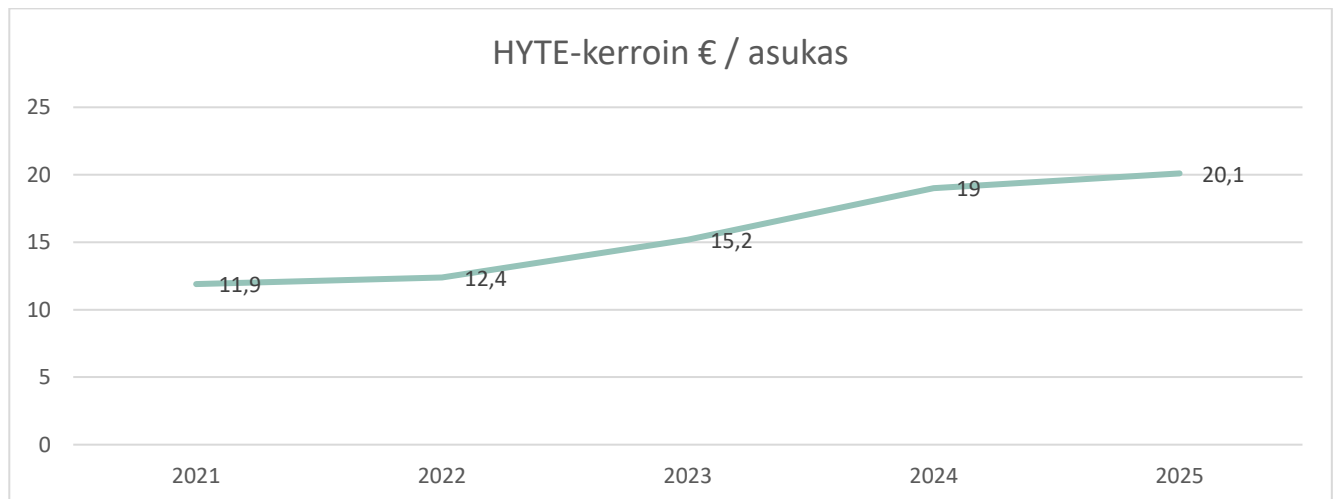
2 HYVINVOINNIN TILA KARKKILASSA 2025

Karkkilalaisten hyvinvoinnin tilasta erilaisten mittarien perusteella on kerrottu valtuustokauden aikana vuosittaisissa hyvinvointiraporteissa ja hyvinvointikertomuksessa vuosilta 2021–2024. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksesta voi lukea Länsi-Uudenmaan laajuisesti hyvinvoinnin tilasta. Tässä luvussa kuvataan karkkilalaisten hyvinvointia vuonna 2025 erilaisen mittarien ja lähteiden pohjalta.

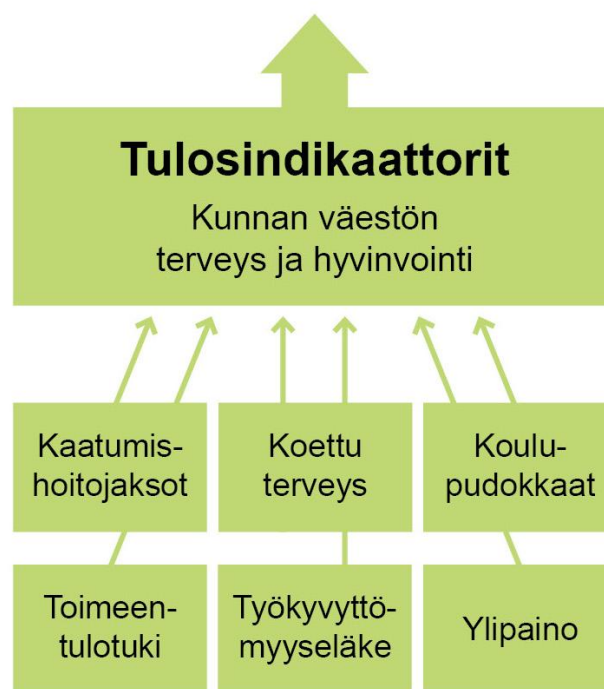
2.1 HYTE-kerroin

HYTE-kerroin eli hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa.

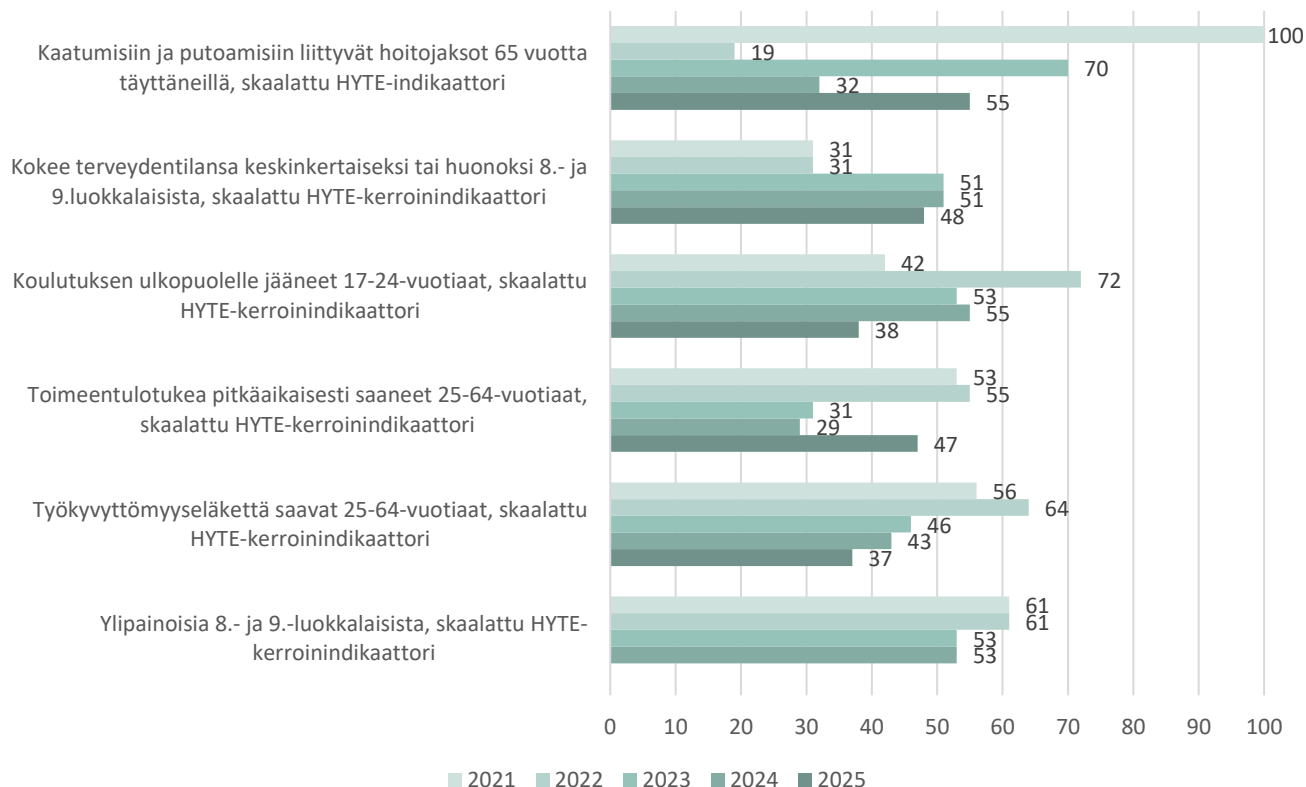
**Karkkilan kaupungin HYTE-kerroin vuonna 2025 oli 65 (0–100).
Hyvinvoinnin ja terveyden lisäosa on näin ollen ~169 200 € eli ~20,1 €/ asukas.**

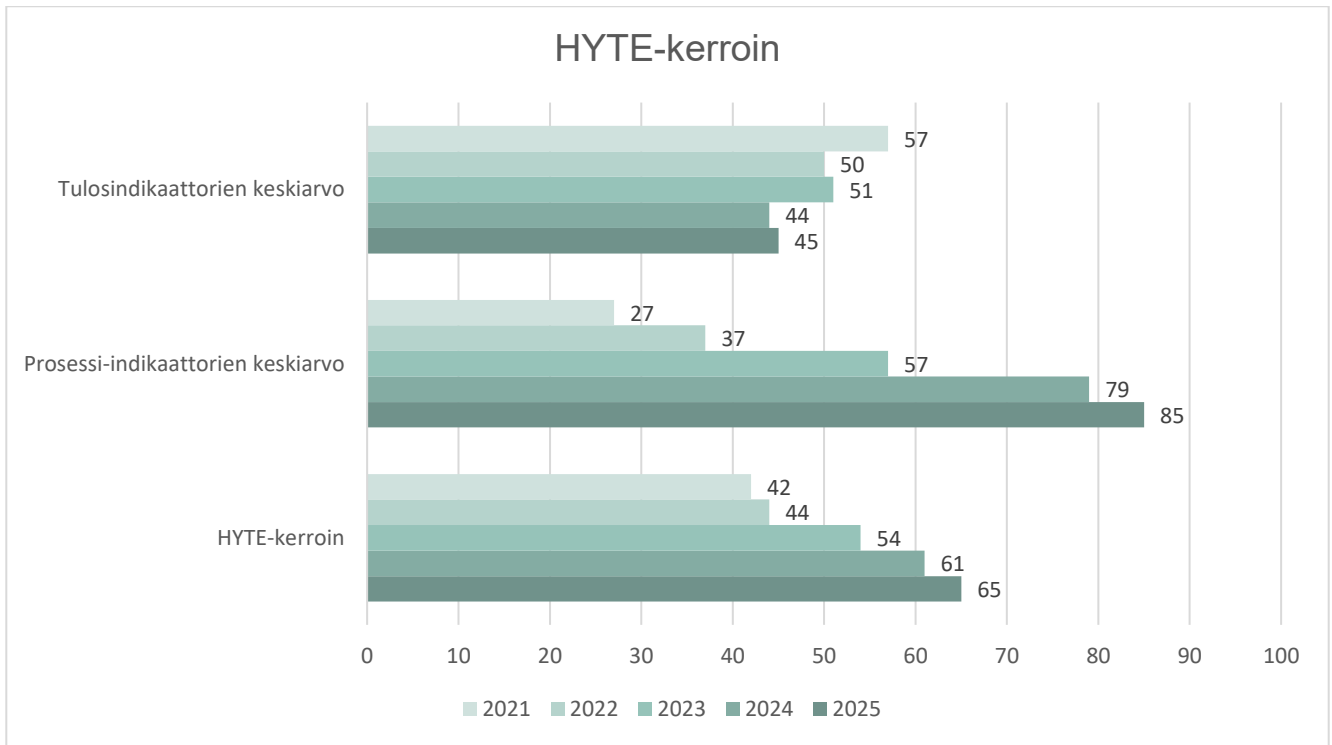

Kuntien HYTE-kerroin

Karkkilan kaupungin tulosindikaattorit 2021-2025

Tilanne 01/2026	
Prosessi-indikaattori: Kulttuuri	
Kulttuurin osallistumisen kynnyksen madaltaminen	100
Prosessi-indikaattori: Kuntajohto	
Kuntalaisten elintapojen raportointi	100
Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit	100
Hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen	100
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuus	100
Asiakasraadit tai foorumit	0
Prosessi-indikaattori: Liikunta	
Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi	100
Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous	100
Kohdennetut liikkumisryhmät lapsille ja nuorille	100
Vaikutusten ennakkoarviointi (EVA)	100
Liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työryhmä	100
Prosessi-indikaattori: Perusopetus	
Kouluympäristön ja -yhteisön tarkastus	81
Oppilaiden poissaolot	100
Liikuntavälitunnit	62
Kouluruokailusuositus	38
Prosessi-indikaattorien keskiarvo	85

2.2 TEAviisari

Tässä luvussa käsitellään Karkkilan osalta vuonna 2025 päivitetyt tulokset. Aiempiin tuloksiin voi tutustua Karkkilan kaupungin hyvinvointikertomuksessa 2021–2024 tai suoraan TEAviisarin sivuilta.

On huomionarvoista, että TEAviisarin kyselyn painopisteet vaihtelevat hieman vuosittain, joten eri vuosien tulokset eivät ole täysin verrannolliset keskenään.

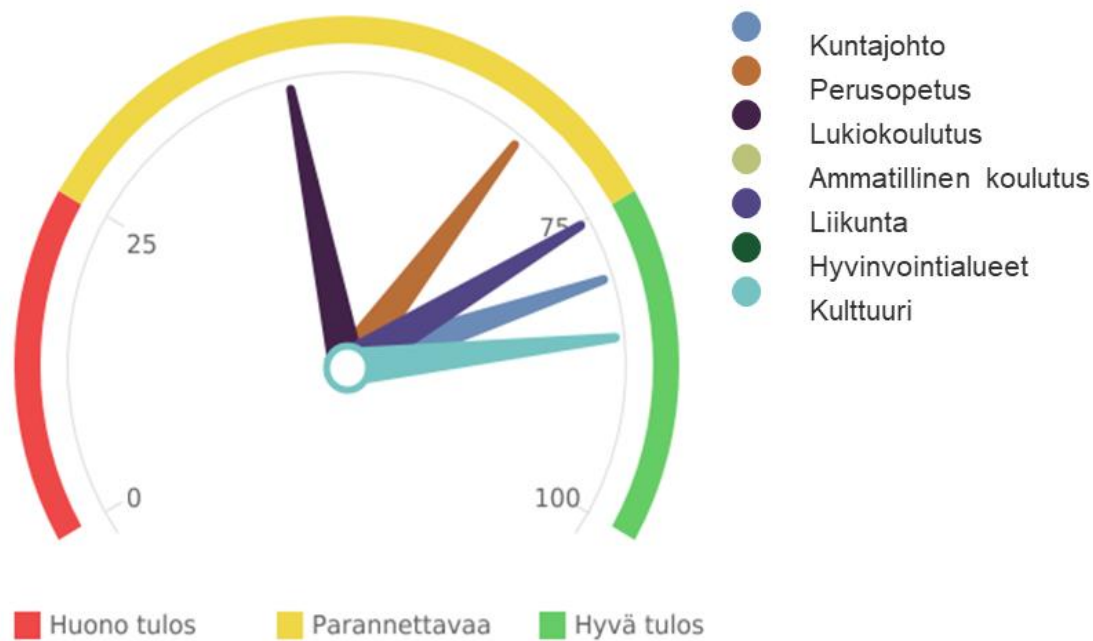
Kaikki sektorit : Karkkila 2025

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Kaikki sektorit	70	69	72
Kuntajohto	80	85	87
Perusopetus	66	62	64
Lukiokoulutus	45	67	69
Ammatillinen koulutus	..	60	66
Liikunta	75	70	69
Hyvinvointialueet	..	64	59
Kulttuuri	85	72	77

Kaikki sektorit : Karkkila 2025

	2025	2024	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
Kaikki sektorit	70	59	56	59	60	58	67	69	61	52	53	53	53	55	40	45	64	..
Kuntajohto	80	..	48	..	..	..	..	..	64	..	23	..	23	..	30	..	..	..
Perusopetus	..	..	66	..	68	..	67	..	67	..	59	..	60	..	60	..	64	..
Lukiokoulutus	..	45	..	41	..	46	..	81	..	70	..	58	..	58	..	..	..	..
Ammatillinen koulutus	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Liikunta	..	75	..	45	..	49	..	67	..	49	..	31	..	82	..	52	..	..
Hyvinvointialueet	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Kulttuuri	85	..	61	..	64	..	54	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..

Kaikki sektorit : Karkkila 2025

2.2.1 Kuntajohto

THL kerää terveydenedistämisasiivisuuteen liittyvää tietoa kuntajohdolta yhteistyössä sosiaali- ja terveysministeriön ja Suomen Kuntaliiton kanssa. Tiedonkeruulomake lähetetään sähköisenä kunnanjohtajille ja tiedot avustuksista yhteisöille saadaan Valtionkonttorilta. Tulosten avulla seurataan, arvioidaan ja kehitetään kuntien terveydenedistämisasiivisuutta ja siinä tapahtuneita muutoksia. Tiedonkeruussa tarkastellaan erityisesti kuntajohdon roolia ja merkitystä kaikkia toimialoja koskevassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä.

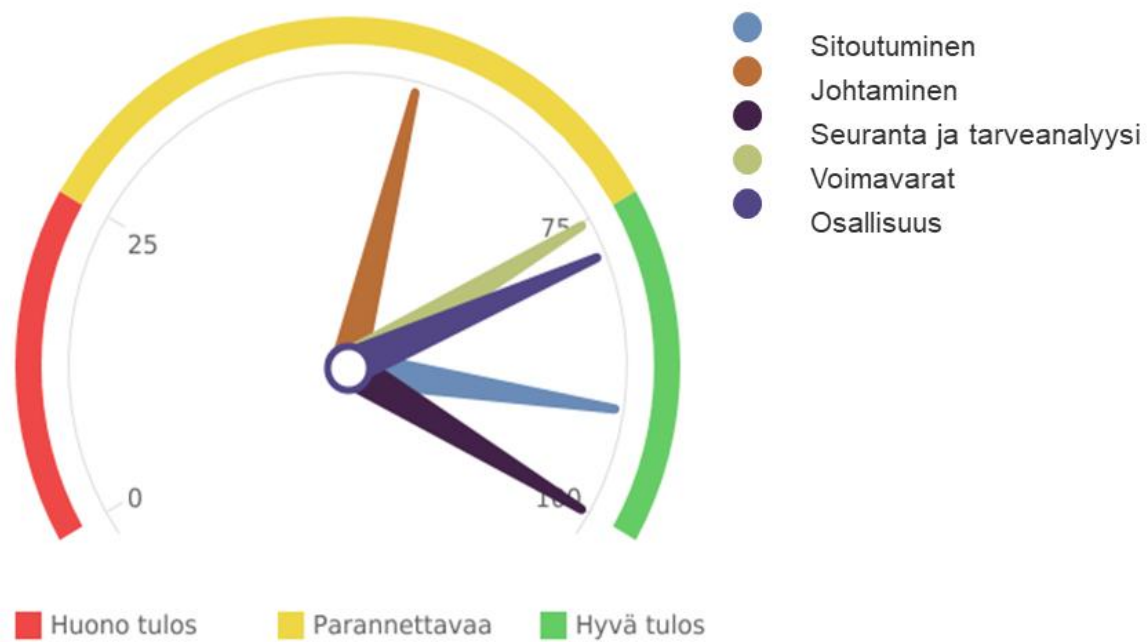
Huomioita:

- Kuntajohdon osalta Karkkilan kaupungin tulos on hyvä. Karkkilan kokonaistulos vuodelta 2025 on 80 ja se on noussut merkittävästi vuodesta 2023, jolloin tulos oli 48.
- Karkkilan tulos on kuntajohdon osalta lähes kaikissa viitekehysten ulottuvuuksissa hyvä. Seuranta ja tarveanalyysi -osiossa Karkkilan tulos on parempi kuin koko maan keskiarvo, ollen 100.
- Johtamisen osalta Karkkilan tuloksissa on parannettavaa (56/100).
- Osioiden tuloksista tarkemmin seuraavissa kaavioissa ja taulukoissa.

Kuntajohto : Karkkila 2025

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Kuntajohto	80	85	87
Sitoutuminen	91	87	87
Johtaminen	56	89	87
Seuranta ja tarveanalyysi	100	97	95
Voimavarat	75	89	83
Osallisuus	78	63	83

Kuntajohto : Karkkila 2025

Sitoutuminen : Karkkila 2025

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Sitoutuminen	91	87	87
Paikallinen turvallisuussuunnitelma	100	37	60
Tavoitteet toiminta- ja taloussuunnitelmassa	100	100	97
Arviointikertomus	100	97	94
Mittarit toiminta- ja taloussuunnitelmassa	100	100	98
Ikäryhmittäisiä tavoitteita ja toimenpiteitä terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisäämiseksi	100	90	76
Toimenpiteet terveyserojen kaventamiseksi	100	99	95
Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus	67	76	82
Kestävyystavoitteet	60	99	95

Johtaminen : Karkkila 2025

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Johtaminen	56	89	87
Johtamisvastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä	50	88	92
Päätösten ennakkoarviointi käytössä	17	79	70
Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma	100	100	100

Seuranta ja tarveanalyysi : Karkkila 2025

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Seuranta ja tarveanalyysi	100	97	95
Johtoryhmä seuraa	100	94	95
Valtuustolle raportoitu	100	99	95

Voimavarat : Karkkila 2025

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Voimavarat	75	89	83
Avustukset	50	78	66
Hyvinvointikoordinaattori	100	100	100

Osallisuus : Karkkila 2025

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Osallisuus	78	63	83
Kuntalaisfoorumeja	100	21	74
Palveluiden suunnittelu	33	67	78
Tavoitteet ja toimenpiteet määritetty	100	100	97

TEAvisari kertoo myös keskeisimmät vahvuudet, joissa tilanne on koko maan keskiarvoa parempi. Lisäksi TEAvisari ehdottaa kehittämiskohteita. Kehittämiskohteissa tilanne on koko maan keskiarvoa heikempi.

Kuntajohto: Karkkila 2025

Vahvuudet

	Vastaus
Palveluiden suunnittelu: Kuntalaiset osallistuvat hankintojen valmisteluun, seurantaan tai arviointiin	Kyllä
Kuntalaisfoorumeja: Lasten kyselytunti	Kyllä
Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus: Käsitelty valtuustossa	Esitelly ja keskusteltu
Ikäryhmittäisiä tavoitteita ja toimenpiteitä terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisäämiseksi: Ikääntyneet	Kyllä, laadittu tarkemmat toimenpiteet
Paikallinen turvallisuussuunnitelma: Käsitelty hallituksessa tai valtuustossa	Keskusteltu ja päätetty toimenpiteistä
Paikallinen turvallisuussuunnitelma: Käsitelty johtoryhmässä	Keskusteltu ja päätetty toimenpiteistä
Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus: Käsitelty kunnanhallituksessa	Esitelly ja keskusteltu
Palveluiden suunnittelu: Hyödynnetään kokemusasiantuntijoita	Kyllä
Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus: Toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma	Kyllä, osana laajempaa kokonaisuutta
Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus: Toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma	Kyllä, osana laajempaa kokonaisuutta

Kuntajohto: Karkkila 2025

Kehittämiskohteet

	Vastaus
Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus: Henkilöstöpoliittinen tasa-arvosuunnitelma	Ei
Palveluiden suunnittelu: Hyödynnetään asiakasraateja	Ei
Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus: Henkilöstöpoliittinen yhdenvertaisuussuunnitelma	Ei
Palveluiden suunnittelu: Yhteiskehittämisen periaate	Ei
Kestävyystavotteet: Hankintojen ympäristövaikutukset	Ei
Palveluiden suunnittelu: Mahdollisuus osallistua kunnan talouden suunnitteluun	Ei
Kestävyystavotteet: Eriarvoisuutta vähentävä kaavoitus	Ei
Johtamisvastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä: Järjestöyhteistyön koordinaattori	Ei
Päätösten ennakkoarviointi käytössä: Ennakkoarvioinnin käyttöönottamisesta tehty päätös	Ei
Päätösten ennakkoarviointi käytössä: Kirjallinen toimintaohje	Ei

2.2.2 Lukiokoulutus

THL kerää Opetushallituksen kanssa yhteistyössä tietoa toisen asteen oppilaitosten hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä. Linkki tiedonkeruulomakkeeseen lähetetään kunkin toimipisteen rehtorille / johtajalle. Tietojen kokoaminen suositellaan tehtävän oppilaitoksen opiskeluhoitoryhmän yhteistyönä. Kyselyn tulokset tarjoavat tietopohjaa oppilaitoksen toiminnan arviointiin ja kehittämiseen sekä antavat vertailukelpoista tietoa suhteessa muihin. Lukiokoulutuksen osalta kysely on tehty viimeksi syksyllä 2024. Tiedonkeruun tulokset julkaistiin ke-väällä 2025.

Huomioita:

- Vuoden 2024 kyselyn tuloksissa oli lukiokoulutuksen osalta monelta osin parannettavaa. Pisteitä saatiin 45 / 100.
- Neljässä osiossa tulos parani vuodesta 2022.
- ”Yhteiset käytännöt”-osiossa on hyvä tulos.
- ”Voimavarat”-osiossa tulos on huono.
- Osoiden tuloksista tarkemmin seuraavissa taulukoissa.

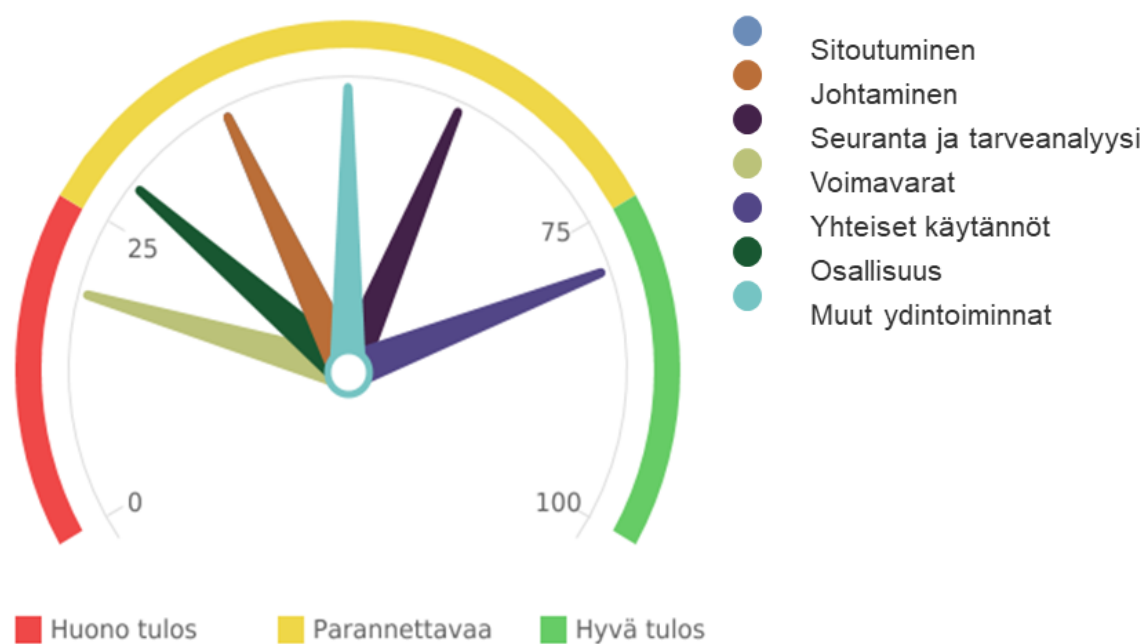
Lukiokoulutus : Karkkila 2024

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Lukiokoulutus	45	67	69
Sitoutuminen	39	66	72
Johtaminen	39	82	80
Seuranta ja tarveanalyysi	60	61	68
Voimavarat	19	51	57
Yhteiset käytännöt	79	83	82
Osallisuus	29	69	66
Muut ydintoiminnot	50	59	55

Lukiokoulutus : Karkkila 2024

	2024	2022	2020	2018	2016	2014	2012
Lukiokoulutus	45	41	46	81	70	58	58
Sitoutuminen	39	50	50	100	90	50	78
Johtaminen	39	39	55	70	79	75	80
Seuranta ja tarveanalyysi	60	56	66	89	62	78	73
Voimavarat	19	81	75	94	62	20	40
Yhteiset käytännöt	79	37	17	71	62	72	43
Osallisuus	29	21	58	64	63	53	34
Muut ydintoiminnot	50	0	0				

Lukiokoulutus : Karkkila 2024

Sitoutuminen : Karkkila 2024

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Sitoutuminen	39	66	72
Kouluruokailusuositus	0	83	85
Henkilöstökokouksessa käsitelty	78	50	60

Johtaminen : Karkkila 2024

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Johtaminen	39	82	80
Opiskeluhooltoryhmän kokoontuminen	50	88	72
Poissaolojen seuranta	50	93	91
Viimeisin opiskelu ympäristön terveellisyys ja turvallisuuden sekä opiskeluyhteisön hyvinvoinnin tarkastus	0	74	81
Opiskeluhooltoryhmän kokoonpano	57	72	76

Seuranta ja tarveanalyysi : Karkkila 2024

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Seuranta ja tarveanalyysi	60	61	68
Kiusaamisen seuranta	100	76	74
Häiriöiden ja ongelmatilanteiden seuranta	100	49	65
Tupakka- ja nikotiinituotteiden ja päihteiden käytön seuranta	80	55	71
Kurinpito toimien ja ohjauksen seuranta	100	79	90
Tapaturmien seuranta	50	52	49
Terveystietojen ja hyvinvoinnin seuranta	50	57	64
Opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin tietojen raportointi	0	60	68
Ruokailuun osallistumisen seuranta	0	61	63

Voimavarat : Karkkila 2024

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Voimavarat	19	51	57
Terveystieteiden tutkimus (STM 2021)	25	60	74
Lääkärin tutkimus (STM 2021)	0	4	18
Kurssin henkilöstö tutkimus (1146/2021)	50	69	74
Psykologin tutkimus (1146/2021)	0	72	62

Yhteiset käytännöt : Karkkila 2024

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Yhteiset käytännöt	79	83	82
Tupakka- ja nikotiinituotteiden ja päihteiden käytön ehkäisy	100	79	81
Häirinnän ja väkivallan ehkäisy	100	97	91
Kiusaamistapausten käsittely	50	93	95
Poissaolot	100	83	83
Tapaturmien ja onnettomuuksien ehkäisy	50	73	75
Toimintamallit	50	62	57
Opiskeluhoito	100	95	89

Osallisuus : Karkkila 2024

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Osallisuus	29	69	66
Vanhempainyhdistys- ja opiskelijakuntatoiminta	33	76	80
Huoltajien vaikutusmahdollisuudet	0	49	45
Opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet	55	83	73

Muut ydintoiminnot : Karkkila 2024

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Muut ydintoiminnot	50	59	55
Koulupäivän liikuntaa lisäävät toimenpiteet	50	59	55

Lukiokoulutus: Karkkila 2024

Vahvuudet

	Vastaus
Opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet: Opetussuunnitelman laatiminen ja päivittäminen	Kyllä
Koulupäivän liikuntaa lisäävät toimenpiteet: Lukiossa edistetään opiskelumatkojen fyysisesti aktiivista kulkemista	Kyllä
Häiriöiden ja ongelmatilanteiden seuranta: Opiskelijaan kohdistuva muu syrjintä	Vuosittain tai jatkuvasti
Henkilöstökokouksessa käsitelty: TEAvisari-verkkopalvelun tulokset	Keskusteltu ja päätetty toimenpiteistä
Koulupäivän liikuntaa lisäävät toimenpiteet: Opiskeluterveydenhuollon kanssa tehdään yhteistyötä opiskelijoiden liikkumisen edistämiseksi	Kyllä
Häiriöiden ja ongelmatilanteiden seuranta: Opiskelijaan kohdistuva rasistinen syrjintä	Vuosittain tai jatkuvasti
Häiriöiden ja ongelmatilanteiden seuranta: Opiskelijoiden välinen seksuaalinen häirintä	Vuosittain tai jatkuvasti
Häiriöiden ja ongelmatilanteiden seuranta: Ilkivalta	Vuosittain tai jatkuvasti
Tupakka- ja nikotiinituotteiden ja päihteidenkäytön seuranta: Huumeiden käyttöepäily/tarjonta oppilaitoksessa	Vuosittain tai jatkuvasti
Poissaolot: Yhteinen käytäntö keskeyttämisen syiden seurannasta	Keskusteltu ja päätetty toimenpiteistä

Lukiokoulutus: Karkkila 2024

Kehittämiskohteet

	Vastaus
Poissaolojen seuranta: Kuinka usein seurataan opintojen etenemistä	Ei lainkaan
Vanhempainyhdistys- ja opiskelijakuntatoiminta: Tutor-toimintaa tms.	Ei lainkaan
Opiskelijoiden vaikutusmahdollisuudet: Opiskelijoiden hyvinvointia koskevien tulosten käsittely	Ei
Opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin tietojen raportointi: Opiskeluhoollon monialaiselle ohjausryhmälle tms.	Ei
Opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin tietojen raportointi: Oppilaitoksen henkilöstölle	Ei
Kouluuokailusuositus: Opiskelija ruokailun järjestämisessä noudatetaan kouluuokailusuositusta	Ei
Viimeisin opiskelu ympäristön terveellisyden ja turvallisuuden sekä opiskeluyhteisön hyvinvoinnin tarkastus: Tehty kolmen vuoden sisällä	Ei
Opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin tietojen raportointi: Opiskelijoille	Ei
Koulupäivän liikuntaa lisäävät toimenpiteet: Sisäliikuntatiloja hyödynnetään liikuntatuntien ulkopuolella opiskelupäivän aikana	Ei
Opiskeluhoitoryhmän kokoonpano: Psykologi	Ei

2.2.3 Kulttuuri

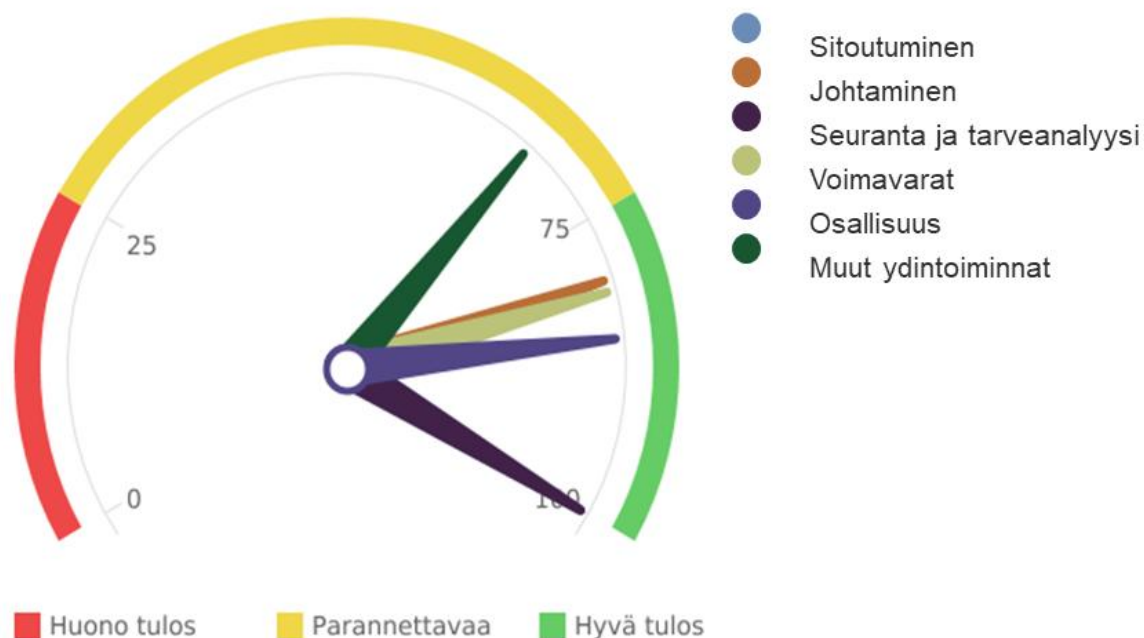
THL tekee terveyttä edistävästä kulttuuritoiminnasta tiedonkeruun yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuri- ja taidepolitiikan osaston, Suomen Kuntaliiton, Opetushallituksen, Tilastokeskuksen, Sosiaali- ja terveysministeriön Hyvinvointi- ja palveluosaston, Kulttuuripolitiikan tutkimuskeskus Cuporen, Etelä-Suomen aluehallintoviraston ja Taiteen edistämiskeskuksen kanssa. Tiedonkeruulla selvitetään kuntien hyvinvointia ja terveyttä edistävän kulttuurin toimenpiteitä, resursseja ja toimintakäytäntöjä. Tiedontuotannon ja tietovarannon kehittäminen liittyy opetus- ja kulttuuriministeriön kulttuuripolitiikan linjauksiin ja niiden seurantaan sekä lain kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019) toimeenpanon seurantaan. Kyselyn tietoja täydennetään Suomen yleisten kirjastojen tilastot -tietojärjestelmän, Tilastokeskuksen ja Valtiokonttorin tiedoilla.

Tietopohjan perusteella taiteen ja kulttuurin keinoin tapahtuvaa hyvinvoinnin edistämistä sekä kulttuuritoimintaa voidaan suunnitella, johtaa ja arvioida. Tiedonkeruu antaa tietoa kunnan tilanteesta ja näkemyksen siitä, millainen on sen tilanne suhteessa koko maahan tai vastaaviin kuntiin. Tietoa käytetään johtamisen välineenä myös valtakunnallisella ja alueellisella tasolla.

Huomioita:

- Kulttuurin osalta Karkkilan kaupungin tulokset ovat hyvät.
- Karkkilan kokonaistulos on 85, kun Länsi-Uudenmaan kuntien keskiarvo on 72 ja koko maan keskiarvo on 77.
- Karkkilan tulos on kulttuurin osalta viidessä viitekehyksen ulottuvuudessa kuudesta hyvä, ollen neljässä myös maan keskiarvon yläpuolella.
- Parhaat tulokset Karkkila saa "Sitoutuminen" ja "Seuranta ja tarveanalyysi" osista.
- "Muut ydintoiminnot" -osiossa Karkkilan tuloksessa on parannettavaa.
- On huomion arvoista, että TEAviisarin kyselyn painopisteet vaihtelevat hieman vuosittain, joten eri vuosien tulokset eivät ole täysin verrannolliset keskenään.

Kulttuuri : Karkkila 2025

Kulttuuri : Karkkila 2025

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Kulttuuri	85	72	77
Sitoutuminen	100	54	67
Johtaminen	80	87	86
Seuranta ja tarveanalyysi	100	73	70
Voimavarat	81	78	68
Osallisuus	85	72	81
Muut ydintoiminnot	67	68	88

Kulttuuri : Karkkila 2025

	2025	2023	2021	2019
Kulttuuri	85	61	64	54
Sitoutuminen	100	56	62	64
Johtaminen	80	70	58	58
Seuranta ja tarveanalyysi	100	44	40	40
Voimavarat	81	62	80	48
Osallisuus	85	58	53	46
Muut ydintoiminnot	67	78	92	69

Sitoutuminen : Karkkila 2025

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Sitoutuminen	100	54	67
Ohjelmien käsittely luottamushenkilöhallinnossa	100	9	33
Ohjelmien käsittely johtoryhmässä	100	52	49
Yhteistyörakenteet	100	97	97
Kulttuurin edistäminen strategioissa	100	59	89

Johtaminen : Karkkila 2025

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Johtaminen	80	87	86
Työnjako ja yhteistyö	100	99	90
Tavoitteet toiminta- ja taloussuunnitelmassa	100	83	88
Prosenttiperiaate	0	88	78
Tilojen käyttövuorot	100	93	82
Hyvinvointialueyhteistyö	100	72	90

Seuranta ja tarveanalyysi : Karkkila 2025

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Seuranta ja tarveanalyysi	100	73	70
Säännöllinen seuranta	100	98	90
Yhteenveto hyvinvointikertomuksessa	100	83	64
Esittely luottamushenkilöille	100	59	72
Esittely johtoryhmälle	100	53	52

Voimavarat : Karkkila 2025

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Voimavarat	81	78	68
Taloudellinen tukeminen osallistumisen mahdollistamiseksi	86	76	75
Henkilöstö	100	79	50
Kirjastotilastot	50	77	73
Taloustiedot	88	79	74

Osallisuus : Karkkila 2025

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Osallisuus	85	72	81
Yhteistoiminta	100	83	91
Vaikuttamistavat	75	72	84
Kirjastojen tilat	100	63	72
Lähiöiden ja kylien huomiointi	67	68	80

Muut ydintoiminnot : Karkkila 2025

	Karkkila	Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue	Koko maa
Muut ydintoiminnot	67	68	88
Kulttuuritoimintaa ryhmillä	100	90	92
Päätösten vaikutusten ennakkoarvointi	0		83
Kulttuurikasvatusta edistävät toimenpiteet	100	96	94

Kulttuuri: Karkkila 2025

Vahvuudet

	Vastaus
Ohjelmien käsittely luottamushenkilöhallinnossa: Valtioneuvoston periaatepäätös kulttuuriperintöstrategiasta 2023–2030 (VM 2023)	Esitelly ja keskusteltu
Ohjelmien käsittely johtoryhmässä: Taide, kulttuuri ja moninainen Suomi: Opetus- ja kulttuuriministeriön toimenpideohjelma moninaisuuden edistämiseksi taiteen ja kulttuurin alalla (OKM 2023:28)	Esitelly ja keskusteltu
Esittely johtoryhmälle: Taiteen perusopetukseen osallistuvien lasten ja nuorten määrä	Kyllä
Esittely johtoryhmälle: Kuntalaisten tyytyväisyyttä kaikkiin tai joihinkin kulttuuripalveluihin	Kyllä
Ohjelmien käsittely johtoryhmässä: Valtioneuvoston periaatepäätös kulttuuriperintöstrategiasta 2023–2030 (VM 2023)	Esitelly ja keskusteltu
Ohjelmien käsittely luottamushenkilöhallinnossa: Peruspalvelujen saatavuuden arviointi 2023: Kuntien kulttuuritoiminta ja Lukutaitostrategia ja lukemisen edistäminen yleisten kirjastojen toiminnassa	Esitelly ja keskusteltu
Henkilöstö: Kunnan yleisen kulttuuritoiminnan henkilöstö	1,7 htv
Taloudellinen tukeminen osallistumisen mahdollistamiseksi: Kaikukortti, Kimmoke tms.	Kyllä
Yhteenveto hyvinvointikertomuksessa: Kuntalaisten tyytyväisyyttä kaikkiin tai joihinkin kulttuuripalveluihin	Kyllä
Esittely luottamushenkilöille: Kuntalaisten tyytyväisyyttä kaikkiin tai joihinkin kulttuuripalveluihin	Kyllä

Kulttuuri: Karkkila 2025

Kehittämiskohteet

	Vastaus
Kirjastotilastot: Fyysiset kirjastokäynnit/asukas	3,2 käyntiä/asukas
Päätösten vaikutusten ennakkoarviointi: Kulttuuriviranhaltijat osallistuneet	Ei
Prosenttiperiaate: Tehty päätös prosenttiperiaatteen noudattamisesta	Ei
Vaikuttamistavat: Osallistava budjetointi	Ei
Taloudellinen tukeminen osallistumisen mahdollistamiseksi: Taiteen perusopetusta maksutta tai alennuksella	Ei
Kirjastotilastot: Lainaajia, % asukkaista	26 %
Lähiöiden ja kylien huomiointi: Järjestämällä kuljetuksia kulttuuripalveluihin	Ei
Yhteistoiminta: Kulttuuritoimijoiden asiantuntijaelin	Ei
Kirjastotilastot: Tapahtumiin osallistujat/1000 asukasta	63 hlöä/1000 asukasta
Taloustiedot: Asiakaspalvelujen ostot ja avustukset	5,5 €/asukas

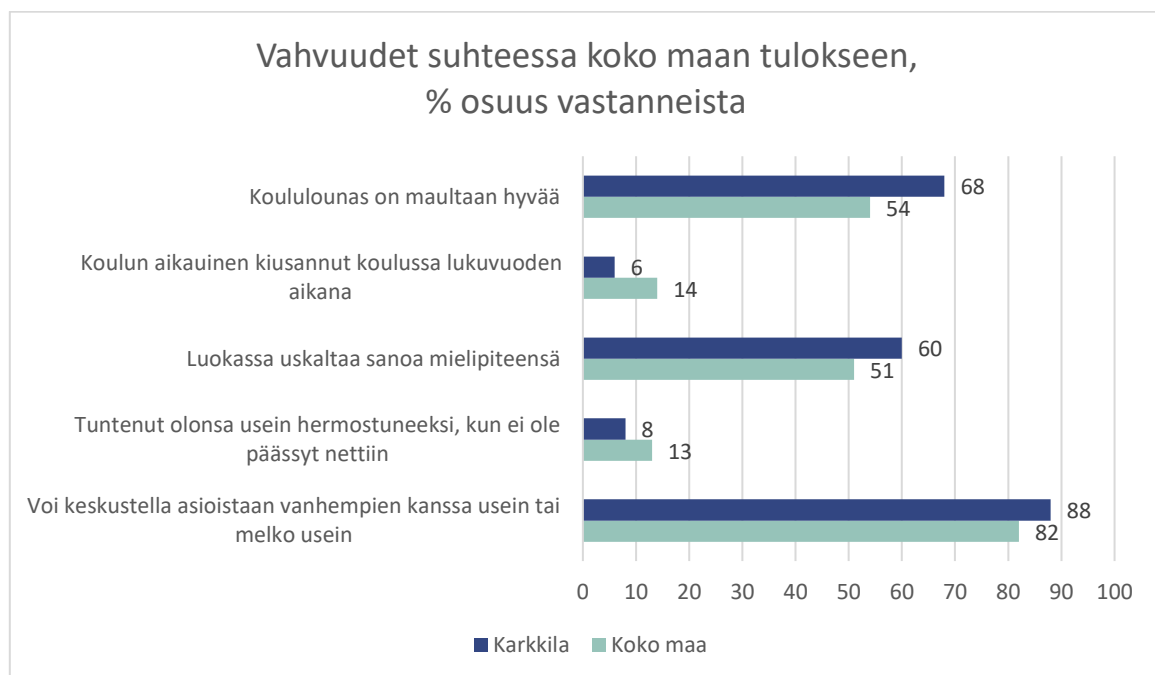
2.3 Kouluterveyskysely

[Kouluterveyskysely](#) tuottaa seurantatietoa eri ikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saamisesta ja palveluista. Kouluterveyskysely toteutetaan joka toinen vuosi.

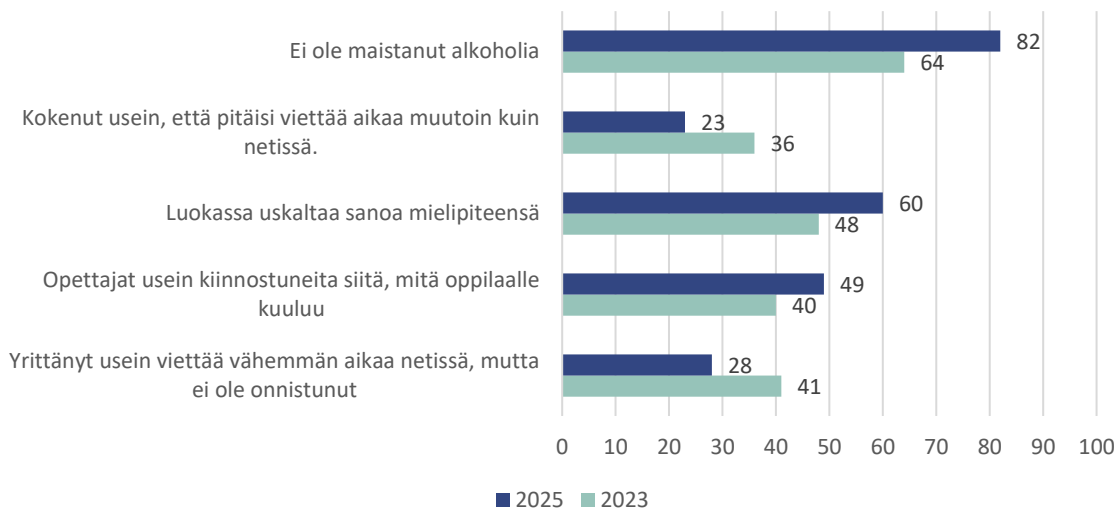
Kyselyyn vastaavat perusopetuksen 4. ja 5.-luokkien oppilaat, perusopetuksen 8. ja 9.-luokkien oppilaat, lukioiden 1. ja 2. vuoden opiskelijat sekä ammatillisten oppilaitosten 1. ja 2. vuoden opiskelijat.

Seuraavaksi tiivistettynä eri ikäisten osalta vahvuuksia ja myönteisiä muutoksia sekä kehityskohteita ja huolestuttavimpia tuloksia kaupunkitasolla. Kouluterveyskyselyssä saa tuloksia koulukohtaisesti ja näistä tuloksista on raportoitu tarkemmin sivistyslautakunnalle.

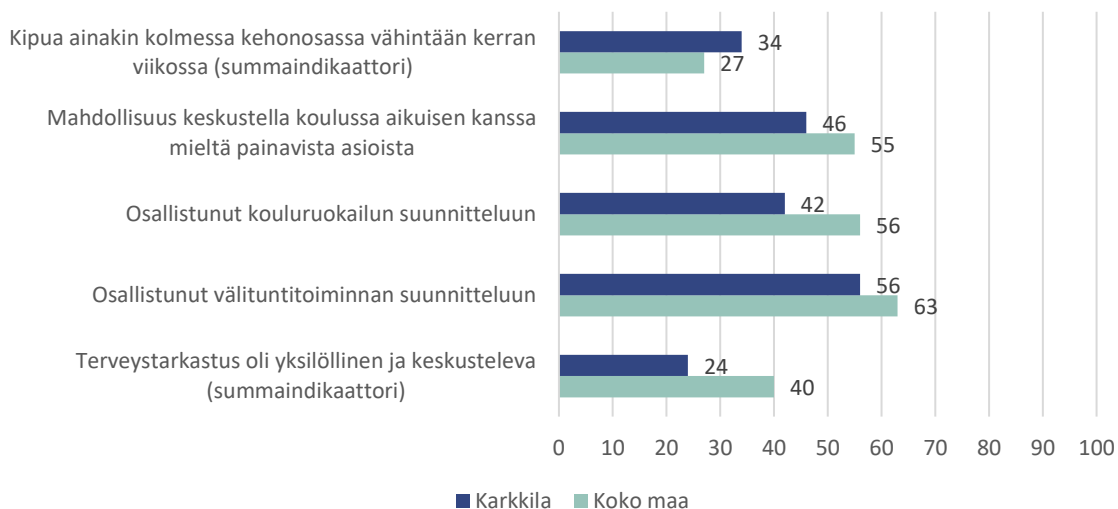
Perusopetus 4.–5. lk.:

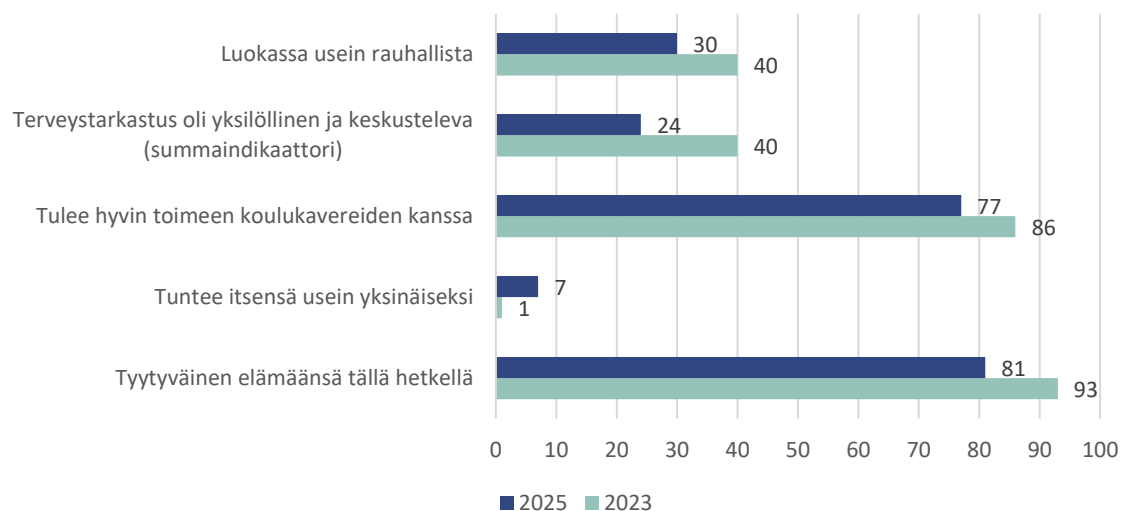
Myönteinen muutos suhteessa vuoteen 2023, % osuus vastanneista

Kehityskohteet suhteessa koko maan tulokseen, % osuus vastanneista

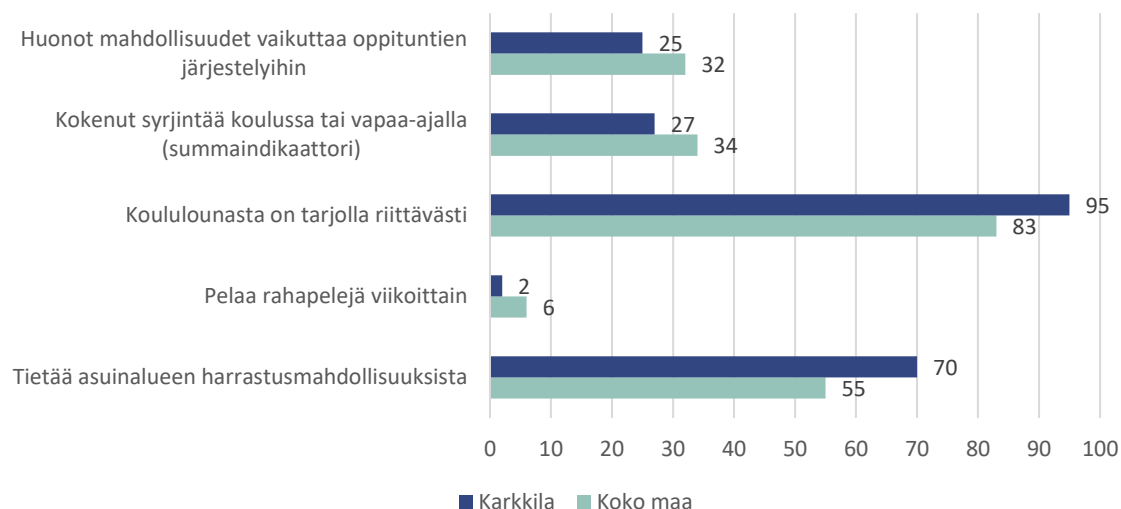

Huolestuttava muutos suhteessa edelliseen tiedonkeruuseen, % osuus vastanneista

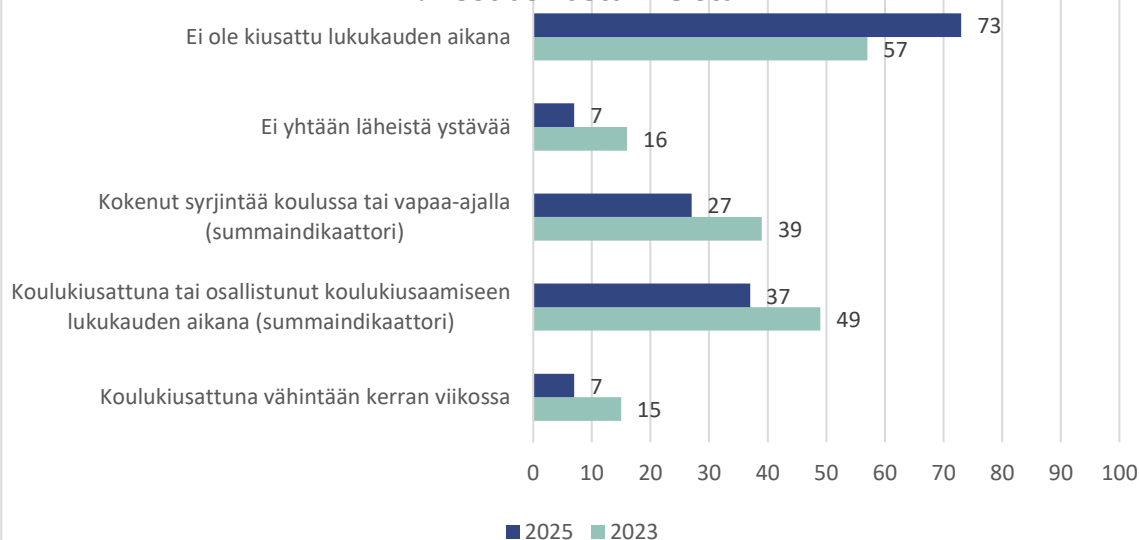

8.–9. lk:

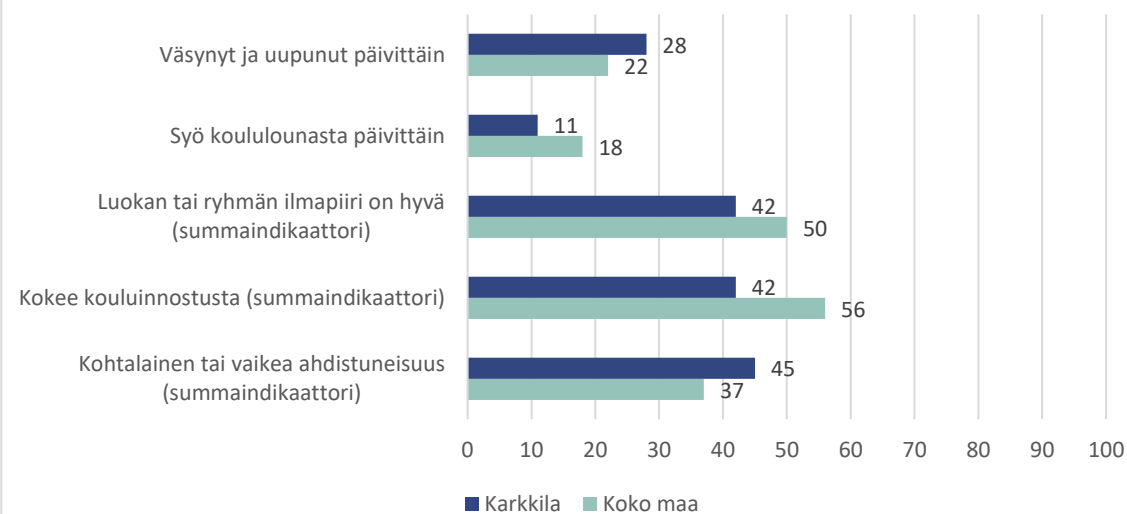
Vahvuudet suhteessa koko maan tulokseen, % osuus vastanneista

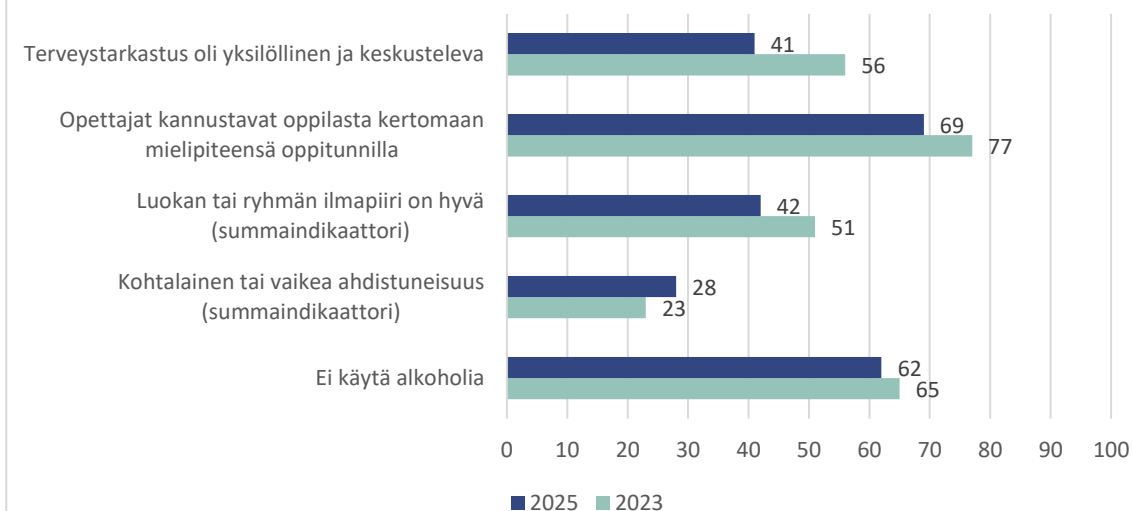
Myönteinen muutos suhteessa edelliseen tiedonkeruuseen, % osuus vastanneista

Kehityskohteet suhteessa koko maan tulokseen, % osuus vastanneista

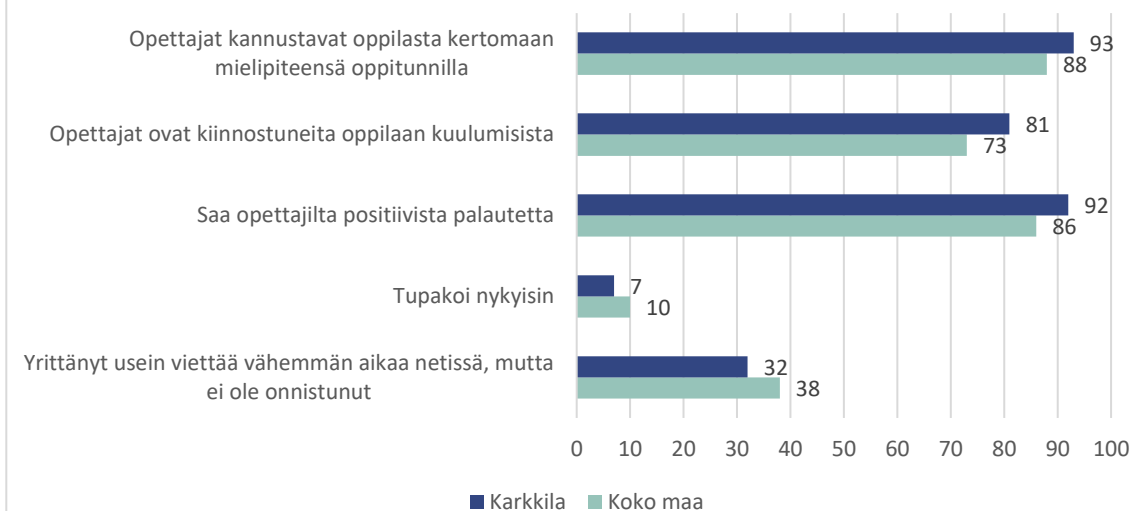

Huolestuttava muutos suhteessa edelliseen tiedonkeruuseen, % osuus vastanneista

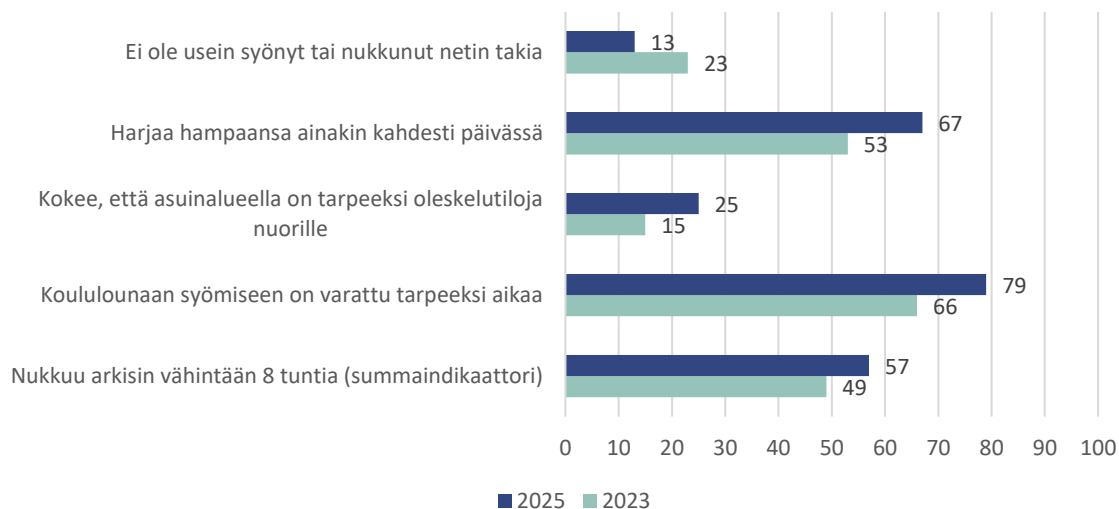

Lukiolaiset:

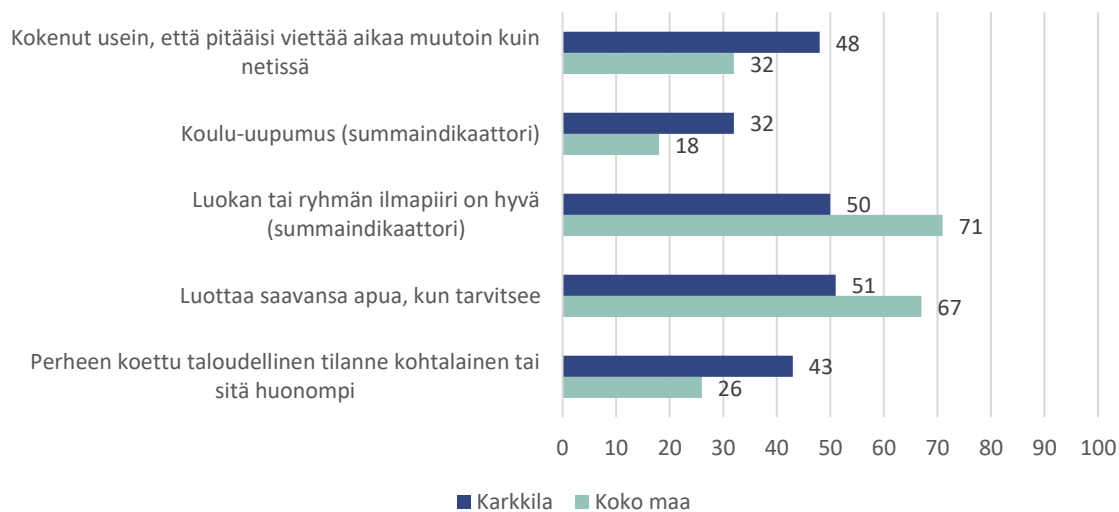
Vahvuudet suhteessa koko maan tulokseen, % osuus vastanneista

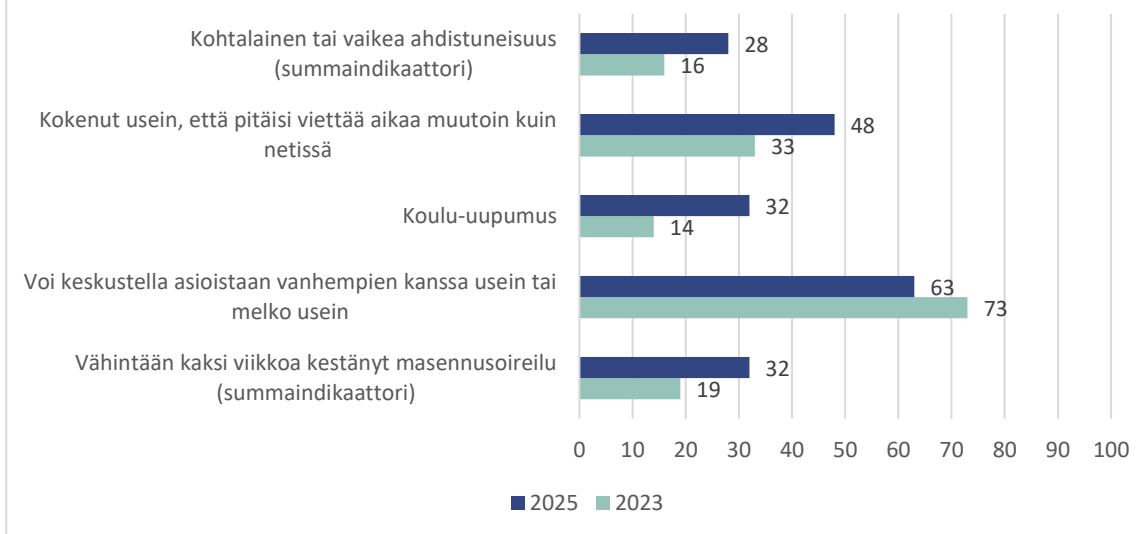
Myönteinen muutos suhteessa edelliseen tiedonkeruuseen, % osuus vastanneista

Kehityskohteet suhteessa koko maan tulokseen, % osuus vastanneista

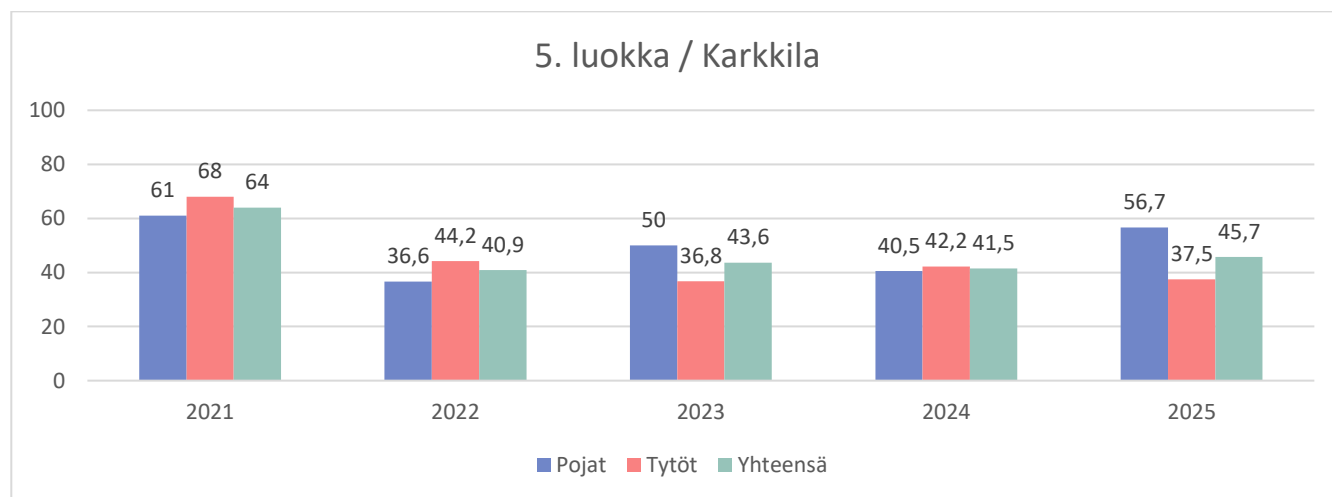
Huolestuttava muutos suhteessa edelliseen tiedonkeruuseen, % osuus vastanneista

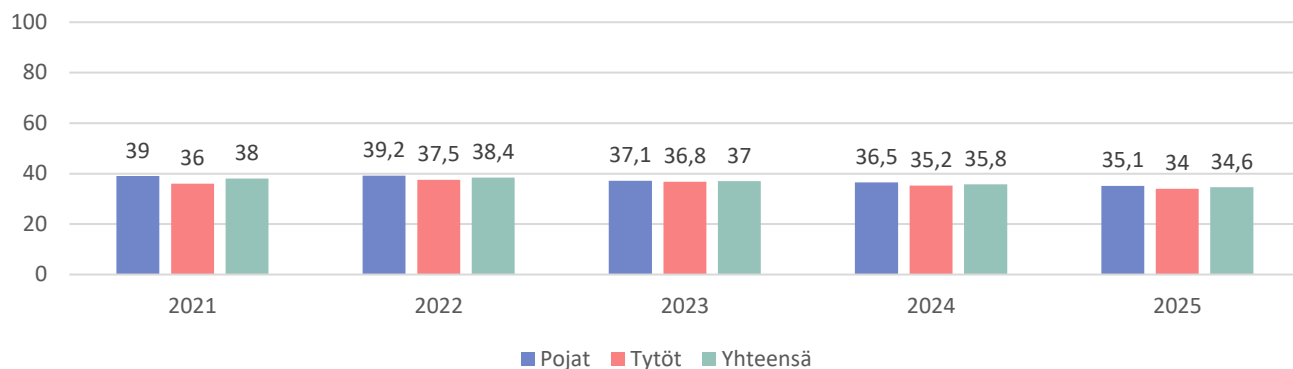
2.4 Move!

Move! -mittaustulokset kertovat kuntatasolla perusopetusikäisten (5.- ja 8.-luokkalaiset) lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn tilasta. Karkkilan kaupungin nuorten tuloksia tarkastellaan erityisesti liikunnan, toimintakyvyn ja terveyden edistämistoimenpiteiden kehittämisessä ja seurannassa.

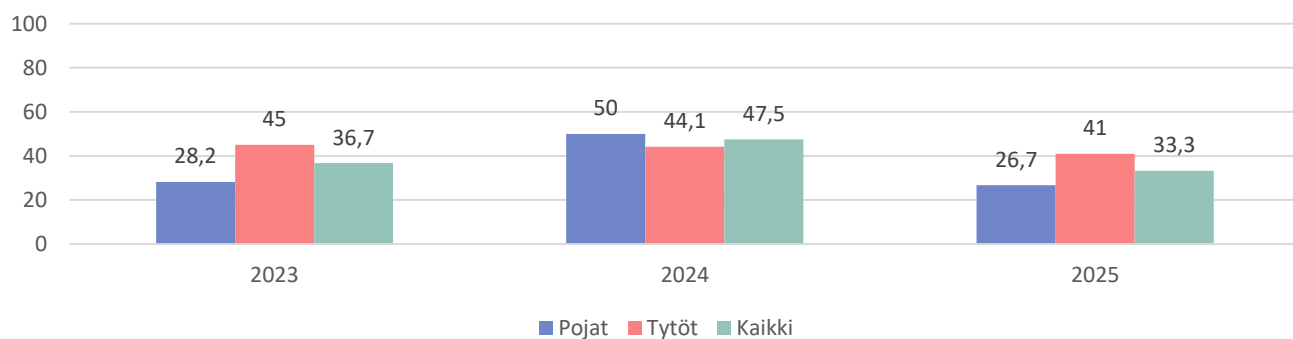
Move! -mittauksen fyysisen toimintakyvyn kokonaistulos ilmaisee prosenttiosuuden oppilaista, joiden fyysinen toimintakyky on mahdollisesti terveyttä ja hyvinvointia kuluttavalla tai haittaavalla tasolla. Laskennassa on huomioitu kaikki fyysisen toimintakyvyn osa-alueet. Yksityiskohtaisemmat kuntakohtaiset Move! -mittaustulokset löytyvät [Opetushallituksen sivuilta](#).

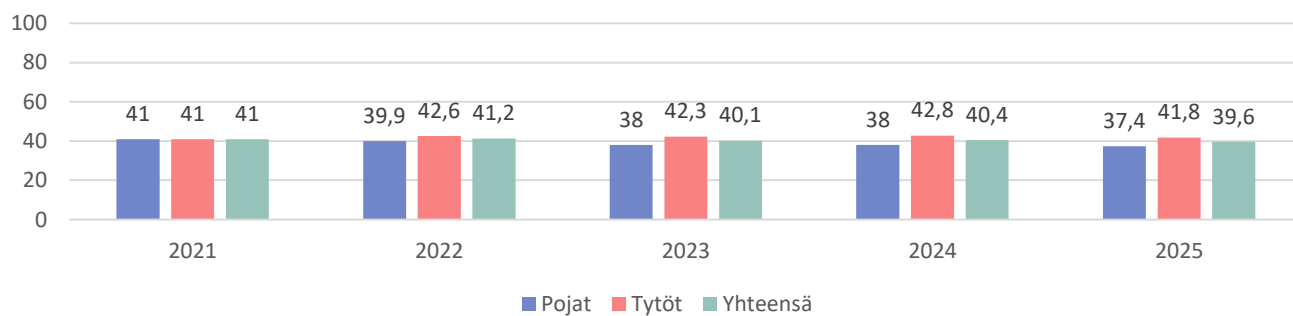
5. luokka / Koko maa

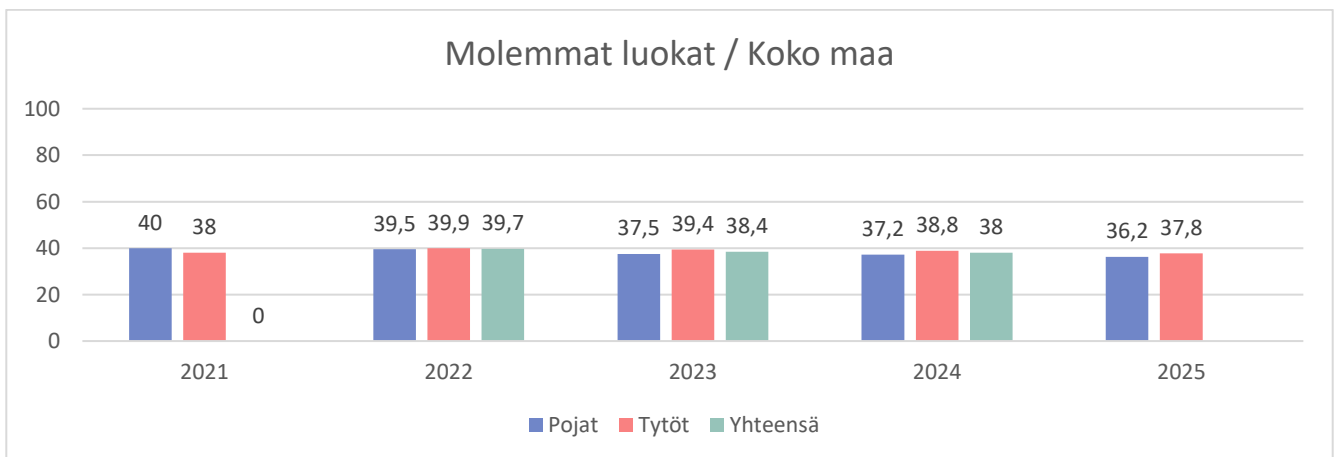
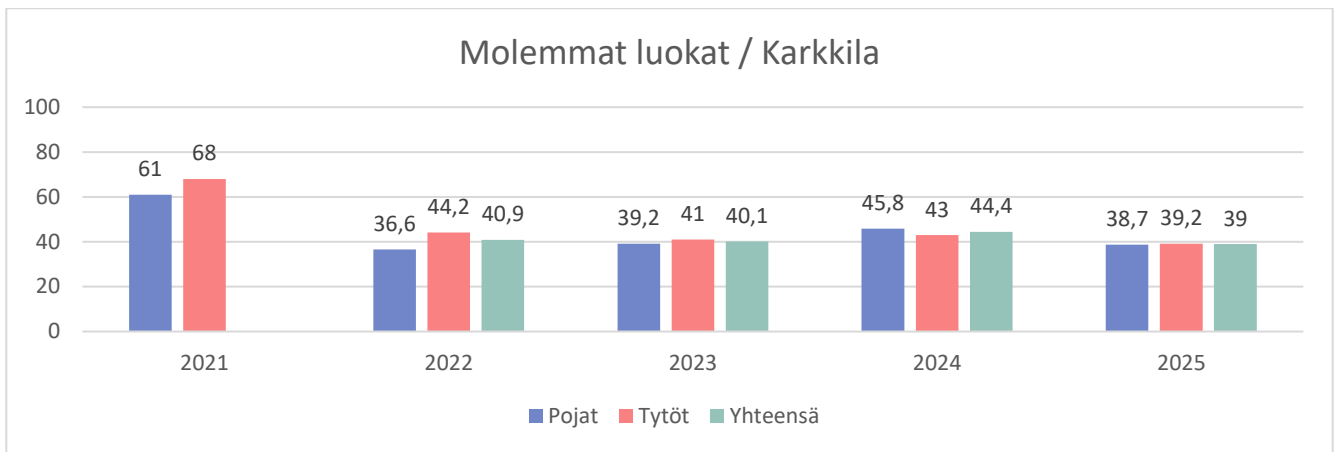

8. luokka / Karkkila

8. luokka / Koko maa

2.5 Asunnottomuuskysely 2025

Valtion tukeman asuntorakentamisen keskus on kerännyt kunnilta tietoja asunnottomuudesta tarkasteluhetkeltä 15.11.2025. Kyselyn vastausprosentti oli 81. Asunnottomia oli Suomessa 99 kunnassa.

Kunnat keräsivät kyselyyn asunnottomuustietoja yhdestä tai useammasta lähteestä, kuten sosiaalipalveluiden rekistereistä, kunnan omien vuokraloyhtiöiden asunnonhakijarekistereistä ja palveluntuottajien asiakasrekistereistä. Selvityksessä esitetyt asunnottomien lukumäärätiedot ovat näennäisestä tarkkuudestaan huolimatta suuntaa antavia, koska tiedonhankintamenetelmät ja arviointiperusteet ovat erilaisia.

Asunnottomuuskyselyssä asunnottomiksi määritellään ihmiset, joilla ei ole omaa asuntoa (vuokra- tai omistus-asuntoa) ja jotka elävät asunnon puutteen vuoksi jossakin seuraavista:

- ulkona, porrashuoneissa tai niin sanotuissa ensisuojuissa
- asuntoloissa tai majoitusliikkeissä
- asumispalveluyksiköissä, kuntouttavissa yksiköissä, sairaaloissa tai
- muissa laitoksissa
- tilapäisesti tuttavien tai sukulaisten luona.

Pitkäaikaisasunnottomaksi määriteltävä ihminen on ollut asunnoton vähintään yhden vuoden tai toistuvasti asunnottomana viimeisen kolmen vuoden aikana. Lisäksi hänellä on joko asumista vaikeuttava sosiaalinen tai terveydellinen ongelma tai hänen asunnottomuutensa on pitkittynyt asumisratkaisujen toimimattomuuden tai tukipalvelujen puuttumisen vuoksi.

Koko Suomen tasolla asunnottomuus nousi vuonna 2025. Yksineläviä asunnottomia henkilöitä oli 4 579.

Karkkilassa asunnottomia oli yhteensä 5 kpl, joista pitkäaikaisasunnottomia 0, naisia 1, nuoria 0 ja maa-hanmuuttajia 0.

Karkkilan kaupungin osalta kyselyyn vastattiin ensimmäistä kertaa, joten vertailutietoa aiemmista vuosista ei ole.

3 ASUKASKYSELY 2025

Karkkilan kaupunki teki asukaskyselyn 10.11.-8.12.2025. Tällä kertaa kyselyn painopisteet olivat kaupungin tulevassa strategiassa ja hyvinvointisuunnitelmassa. Kyselyn kautta oli mahdollisuus kertoa, millainen Karkkila mielestäsi voisi olla tulevaisuudessa: Mitä haluat säilyttää, mitä kehittää ja mistä unelmoit. Selvitimme samalla muun muassa tyytyväisyyttä Karkkilan kaupungin palveluihin ja toimintaan. Kyselyyn oli mahdollista vastata sähköisellä lomakkeella tai paperilomakkeella suomeksi tai englanniksi. Vastauksia toivottiin kaikilta, jotka asuvat Karkkilassa tai käyttävät Karkkilan palveluita, myös vapaa-ajan asukkailta, iästä tai taustasta riippumatta.

Vastauksia saatiin yhteensä 305 kappaletta, kun vuonna 2024 vastauksia saatiin 249 kappaletta. Avovastauksia saatiin 4 300 kappaletta, joista osa oli englanniksi. Avoimien vastauksien koonneissa on hyödynnetty tekoälyä.

Vastaajista 62 % oli naisia, miehiä 33 % ja 5 % ei halunnut vastata. Alle 16-vuotiaita vastanneita oli 0, 16–29-vuotiaita 7 %, 30–44-vuotiaita 31 %, 45–59-vuotiaita 30 %, 60–74-vuotiaita 24 % ja 75 vuotta tai vanhempia 4 %. 4 % vastanneista ei halunnut kertoa ikäänsä. Vastanneista 97 % ilmoitti äidinkielekseen tai käyttämäkseen kieleksi suomi. 1 % vastasi englanti ja 3 % oli muun kielisiä tai ei halunnut kertoa.

Vastanneista 89 % oli nykyisiä karkkilalaisia, vapaa-ajan karkkilalaisia oli 6 % ja entisiä karkkilalaisia 5 %. 24 % käytti Karkkilan palveluita ja 12 % työskenteli Karkkilassa. 3 % toivoi olevansa toivottavasti tuleva karkkilalainen.

3.1 Minun Karkkilani – strategiatyön pohjaksi

Mikä tekee Karkkilasta sinulle tärkeän paikan? (n=293)

Vastausten perusteella Karkkilan merkitys asukkaille rakentuu ennen kaikkea **kodin, juurien ja läheisten ihmisten** ympärille. Suuri osa vastaajista on syntynyt Karkkilassa tai asunut siellä pitkään, ja vahva tunneside kotikaupunkiin, sukuiteet sekä perhe-elämä korostuvat. Monille Karkkila on paikka, jossa on perustettu perhe ja jossa lapset ja lapsenlapset asuvat tai ovat kasvaneet, mikä vahvistaa paikkakuntaan sitoutumista.

Toistuvana teemana vastauksissa nousee esiin **luonnon läheisyys ja rauhallisuus**. Metsät, järvet, joet sekä monipuoliset ulkoilu- ja liikuntareitit koetaan merkittäviksi hyvinvoinnin lähteiksi. Luonnon lisäksi Karkkilan pienenä, lyhyet välimatkat ja mahdollisuus elää ilman isompien kaupunkien kiirettä koetaan tärkeinä. Kaupungin sijainti lähellä pääkaupunkiseutua nähdään etuna, joka mahdollistaa työssäkäynnin ja liikkumisen, säilyttäen samalla rauhallisen elinympäristön.

Lisäksi vastauksissa **korostuvat yhteisöllisyys, turvallisuus sekä monipuoliset palvelut ja harrastusmahdollisuudet**. Karkkila koetaan kylämäiseksi ja ihmisläheiseksi kaupungiksi, jossa ihmiset tuntevat toisensa ja jossa on helppo osallistua yhteiseen toimintaan. Erityisesti lapsiperheille tärkeinä nähdään lähikoulut, pienet kouluyhteisöt ja turvallinen kasvuympäristö. Vireä kulttuurielämä, tapahtumat sekä liikunta- ja harrastusmahdollisuudet vahvistavat kokemusta Karkkilasta sopivan kokoisena, toimivana ja viihtyisänä kotikaupunkina.

Kuvaile 1–2 sanalla Karkkilan ilmapiiriä. (n=287)

Vastauksissa Karkkilan ilmapiiriä kuvataan usein **lämpimäksi, kotoiseksi ja yhteisölliseksi**. Ystävällisyys, tuttavallisuus ja kylämäinen läheisyys toistuvat myönteisinä piirteinä, samoin rauhallisuus ja turvallisuuden tunne. Monille Karkkila näyttäytyy paikkana, jossa ihmiset tuntevat toisensa, auttavat tarvittaessa ja osallistuvat aktiivisesti yhteiseen tekemiseen, erityisesti kulttuurin, taiteen, liikunnan ja vapaaehtoistoiminnan kautta.

Samanaikaisesti suuri osa vastaajista kuvaa ilmapiiriä **tällä hetkellä ristiriitaiseksi ja kahtiajakautuneeksi**. Vastauksissa viitataan toistuvasti viime vuosien päätöksentekoon, erityisesti palveluverkkoa ja kouluja koskeviin kysymyksiin, jotka ovat synnyttäneet vastakkainasettelua, kireyttä ja epävarmuutta tulevaisuudesta. Taloudellinen tilanne ja negatiivinen julkinen keskustelu koetaan ilmapiiriä synkentävinä tekijöinä, ja osa vastaajista kuvaa tunnelmaa ahdistuneeksi, riitaisaksi tai väsyneeksi.

Useissa vastauksissa ilmapiiriä kuvataan myös **sisäänpäin kääntyneeksi ja hitaasti uudistuvaksi**, vaikka rinnalla tunnustetaan **luovuus, omaleimaisuus ja vahva kulttuuriperinne**. Karkkilan nähdään olevan yhtä aikaa idearikas ja potentiaalinen, mutta paikoin jämähtänyt ja muutoksia pelkäävä. Tämä kaksijakoisuus – lämmin yhteisöllisyys ja nykyhetken huolet – on vastauksissa eniten ilmapiiriä määrittävä tekijä.

Mitä asioita Karkkilassa tulisi ehdottomasti säilyttää tulevaisuudessakin? (n=286)

Vastauksissa korostuvat hyvin vahvasti **peruspalvelujen säilyttäminen omassa kaupungissa**. Erityisesti hyvinvointialueen ja HUS:n järjestämät terveyspalvelut – terveyskeskus, vuodeosasto, hammashuolto, laboratorio – nousevat vastauksissa esiin ehdottoman tärkeinä. Myös koulut mainitaan laajasti: alakoulut, yläkoulu ja lukio koetaan keskeisiksi sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin että kaupungin vetovoiman kannalta. Monissa vastauksissa painotetaan pienten yksiköiden, lähikoulujen ja kohtuullisten ryhmäkokojen merkitystä lapsiperheille.

Toinen selvästi toistuva kokonaisuus on **kulttuuri, harrastusmahdollisuudet ja vapaa-ajan palvelut**. Työväenopisto nousee yksittäisenä palveluna poikkeuksellisen vahvasti esiin, samoin kirjasto, taidekoulut, museo sekä elokuvateatteri. Yhdistystoiminta, tapahtumat ja monipuoliset liikunta- ja ulkoilumahdollisuudet nähdään Karkkilan elinvoiman ja yhteisöllisyyden perustana. Harrastusten edullisuus ja saavutettavuus kaikille ikäryhmille, erityisesti lapsille ja nuorille, toistuvat vastauksissa keskeisinä arvoina.

Kolmantena laajana teemana vastauksissa korostuu **luonto, kaupunkikuva ja Karkkilan omaleimainen identiteetti**. Luonnon monimuotoisuus, metsät, järvet ja ulkoilureitit nähdään korvaamattomina ja säilyttämisen arvoisina. Samalla painotetaan **historiallisten rakennusten, ruukkimiljöön, vanhan tehdasympäristön ja pikku-kaupunkimaisuuden vaalimista**. Useissa vastauksissa nostetaan esiin myös kaupungin itsenäisyys, oma päätösvalta ja rauhallinen, inhimillinen elämänrytmi asioina, jotka koetaan olennaisiksi Karkkilan tulevaisuuden kannalta.

Mitä Karkkilasta puuttuu tai kaipaisi kehittämistä? (n=278)

Vastauksissa korostuu hyvin vahvasti tarve **keskustan ja kaupunkikuvan kokonaisvaltaiselle kohentamiselle**. Keskusta, torin ympäristö ja erityisesti Helsingintien sisääntuloväylä koetaan ankeiksi, ränsistyneiksi ja kaupungin imagoa heikentäviksi. Rapistuvat rakennukset, tyhjät liiketilat, heikko valaistus, puutteellinen viherrakentaminen sekä yleinen epäsiisteys toistuvat vastauksissa. Useat vastaajat toivovat keskustaan enemmän elävyyttä: tapahtumia, toritoimintaa, viihtyisiä kahviloita, ravintoloita, penkkejä, puistoja ja kohtaamispaikkoja. Kaupunkikuvan nähdään vaikuttavan suoraan siihen, millaisen kuvan Karkkila antaa sekä asukkaille että ulkopuolisille.

Toinen selkeästi toistuva teema on **liikenneyhteyksien ja liikkumisen kehittäminen**. Joukkoliikenteen yhteydet erityisesti Helsinkiin, Lohjalle ja Nummelaan koetaan riittämättömiksi ja heikentyneiksi, mikä vaikeuttaa työ-säkäyntiä, opiskelua ja asiointia ilman omaa autoa. Myös sisäistä liikkumista, kevyen liikenteen väyliä, valaistusta, opastuksia ja liikenneturvallisuutta pidetään puutteellisinä. Monissa vastauksissa todetaan, että toimivat kulkuyhteydet ovat keskeinen edellytys uusien asukkaiden ja työpaikkojen houkuttelemiselle sekä nykyisten palvelujen säilymiselle.

Kolmantena laajana kokonaisuutena vastauksissa nousevat esiin **palvelut, elinvoima ja tulevaisuuden suunta**. Erityisesti terveyspalveluiden saatavuus, oma lääkäri -malli ja nuorten, ikääntyneiden sekä syrjäytymisvaarassa olevien palvelut koetaan kehittämistä kaipaaviksi. Nuorille ja nuorille aikuisille kaivataan lisää vapaa-ajanviettopaikkoja, harrastuksia ja turvallisia oleskelutiloja. Uimahalli mainitaan poikkeuksellisen usein toiveena, samoin liikuntapaikkojen kehittäminen. Lisäksi vastauksissa painottuvat työpaikkojen, yritystoiminnan, ammatillisen koulutuksen ja asuntotarjonnan puute sekä tarve aktiivisemmalle markkinoinnille, yrittäjämönteisyydelle ja selkeälle tulevaisuusvisiolle. Useissa vastauksissa korostetaan myös päätöksenteon avoimuutta, yhteistyökykyä ja positiivisempaa viestintää, joiden nähdään olevan keskeisiä Karkkilan kehittämisen ja yhteishengen kannalta.

Mistä asioista haluaisit, että Karkkila tunnetaan vuonna 2050? (n=286)

Vastauksissa nousee kaikkein vahvimmin esiin toive, että Karkkila tunnetaan vuonna 2050 **elinvoimaisena, omaleimaisena ja itsenäisenä pikkukaupunkina**, joka on onnistunut selviämään taloudellisista haasteista ja kääntämään kehityksensä positiiviseksi. Monissa vastauksissa tulevaisuuskuvaa kehystää ajatus ”vaikeuksien kautta voittoon” – siitä, että Karkkila on säilyttänyt itsenäisyytensä, hoitanut taloutensa kestäväälle pohjalle ja noussut esiin rohkeilla, ennakkoluulottomilla ratkaisuilla. Tasapainoinen kuntatalous, kohtuullinen verotus ja yrittämyönteinen toimintaympäristö nähdään edellytyksinä sille, että kaupunki on edelleen olemassa, elinkelpoinen ja houkutteleva.

Toinen erittäin vahva ja laajasti toistuva teema on **luonto, kulttuuri ja historiallinen identiteetti** Karkkilan keskeisinä vetovoimatekijöinä. Kaupungin toivotaan olevan tunnettu ruukkimiljööstä, ulkoilureiteistä, puhtaasta ja monimuotoisesta luonnosta sekä luonnonläheisistä liikunta- ja harrastusmahdollisuuksista, kuten kalastuksesta, ulkoilusta ja vesistöistä. Kulttuuri nousee vastauksissa poikkeuksellisen voimakkaasti: Karkkila nähdään tulevaisuudessa elävänä kulttuurikaupunkina, jossa teatteri, elokuvat, taide, musiikki, tapahtumat ja harrastajatoiminta kukoistavat. Useissa vastauksissa korostuu ajatus Karkkilasta luovana, boheemina ja rohkeasti omannäköisenä paikkana, joka uskaltaa rakentaa tulevaisuutensa historian ja paikallisten vahvuuksien varaan.

Kolmantena keskeisenä kokonaisuutena vastauksissa painottuvat **yhteisöllisyys, turvallisuus ja ihmisläheisyys**. Karkkilan toivotaan olevan kaupunki, jossa ihmiset kohdataan ihmisinä, ketään ei jätetä ulkopuolelle ja päätöksenteko on avointa, osallistavaa ja ratkaisuhakuista. Turvallisuus, rauhallisuus ja lämmin ilmapiiri mainitaan toistuvasti, samoin luottamus siihen, että lapsista, nuorista, ikäihmisistä ja heikommassa asemassa olevista pidetään huolta. Yhteishenki, talkoohenki ja sitkeys nähdään osana paikallista identiteettiä ja voimavarana, jonka varaan kaupungin tulevaisuutta voidaan rakentaa.

Neljäs laaja teema liittyy **lapsi- ja perheystävällisyyteen sekä arjen toimivuuteen**. Vastauksissa korostuvat lähikoulut, laadukas varhaiskasvatus, monipuoliset harrastusmahdollisuudet ja turvallinen kasvuympäristö vetovoimatekijöinä, joiden avulla Karkkila voisi houkuttaa uusia asukkaita ja kääntää asukasluvun kasvuun. Samalla esiin nousevat hyvät peruspalvelut, terveydenhuollon toimivuus, sujuvat liikenneyhteydet pääkaupunkiseudulle sekä kohtuuhintainen ja monipuolinen asuminen. Tulevaisuuden Karkkila hahmottuu vastauksissa paikkana, jossa arki on sujuvaa eri elämäntilanteissa ja jossa elinvoima rakentuu ihmisten hyvinvoinnin, työn, kulttuurin ja luonnon tasapainosta.

Millaisia tekoja tai valintoja meidän karkkilalaisten / kaupunkiyhteisön tulisi tehdä, jotta tuo visio toteutuisi? (n=270)

Vastauksissa korostuu vahvasti ajatus **yhteisöllisyydestä ja yhteen hiileen puhaltamisesta**. Asukkaat peräänkuuluttavat vastakkainasettelun vähentämistä, rakentavaa keskustelukulttuuria ja aitoa kuulemistä päätöksenteossa. Toistuvasti nostetaan esiin tarve avoimuudelle, luottamukselle ja sille, että kaupunkilaiset, päättäjät, viranhaltijat, yhdistykset ja yrittäjät toimivat aidosti yhdessä yhteisen vision eteen. Moni näkee, että myönteinen asenne, toivon ylläpitäminen ja karkkilalaisuuden arvostaminen ovat edellytys sille, että kaupunki pystyy uudistumaan ja sitouttamaan asukkaita.

Keskeinen teema on **elinvoiman ja vetovoiman vahvistaminen**, erityisesti työpaikkojen, yritystoiminnan ja uusien asukkaiden houkuttelun kautta. Vastauksissa painotetaan aktiivista ja rohkeaa markkinointia, kaupungin vahvuuksien – kuten luonnon, kulttuurin, turvallisuuden ja kohtuuhintaisen asumisen – esiin tuomista sekä sujuvaa ja yrittäjämyönteistä toimintatapaa. Työpaikkojen syntyä, yritystonttien tarjontaa, byrokratian keventämistä ja hyviä liikenneyhteyksiä pidetään ratkaisevina tekijöinä verotulojen ja palvelujen turvaamisessa.

Kolmantena kokonaisuutena nousee **talouden realismi ja vaikeiden päätösten tekeminen**. Monet vastaajat korostavat, että kaupungin talous on saatava kestäväälle pohjalle, vaikka se edellyttäisi kipeitä ratkaisuja, karsimista tai sopeuttamista. Samalla painotetaan pitkäjänteisyyttä ja priorisointia sekä sitä, että päätökset

perustuvat tosiasioihin. Osa näkee kasvupanostukset ja investoinnit ratkaisuna, osa taas tiukan talouskurin välttämättömänä lähtökohtana.

Vastauksissa korostuu myös **panostaminen lapsiin, nuoriin ja hyvinvointiin** osana kaupungin tulevaisuutta. Lapsiperheiden palvelut, koulutus, harrastusmahdollisuudet ja turvallinen arki nähdään keskeisinä vetovoimatekijöinä. Samalla muistutetaan ikäihmisten, vapaaehtoistoiminnan ja kulttuurin merkityksestä koko yhteisön elinvoimalle. Luonnon, ympäristön ja kulttuuriympäristön vaaliminen nähdään paitsi arvovalintana myös konkreettisenä keinona lisätä viihtyvyyttä ja houkuttelevuutta.

Läpileikkaavasti vastauksissa toistuu ajatus siitä, että vision toteutuminen edellyttää **rohkeutta, yhteistyötä ja tekoja**: päätöksiä, jotka katsovat pidemmälle tulevaisuuteen, hyödyntävät paikallista osaamista ja antavat tilaa luovuudelle, kokeiluille ja kaupunkilaisten omalle aktiivisuudelle.

Millaisia terveisiä haluaisit lähettää kaupungin päättäjille strategiatyöhön? (n=258)

Vastauksissa nousee erittäin vahvasti esiin toive **vastuullisesta, tietoon perustuvasta ja pitkäjänteisestä päätöksenteosta**. Päättäjiltä odotetaan realismia kaupungin taloustilanteen suhteen sekä rohkeutta tehdä vaikeita ratkaisuja. Talouden tasapainottamista pidetään välttämättömänä, mutta samalla korostetaan, ettei päätöksenteko saa perustua paniikkiin tai tunteisiin. Moni peräänkuuluttaa kokonaiskuvaa, faktoihin nojaavia laskelmia sekä selkeitä priorisointeja sen sijaan, että päätöksiä tehtäisiin ideologisesti tai hajanaisesti.

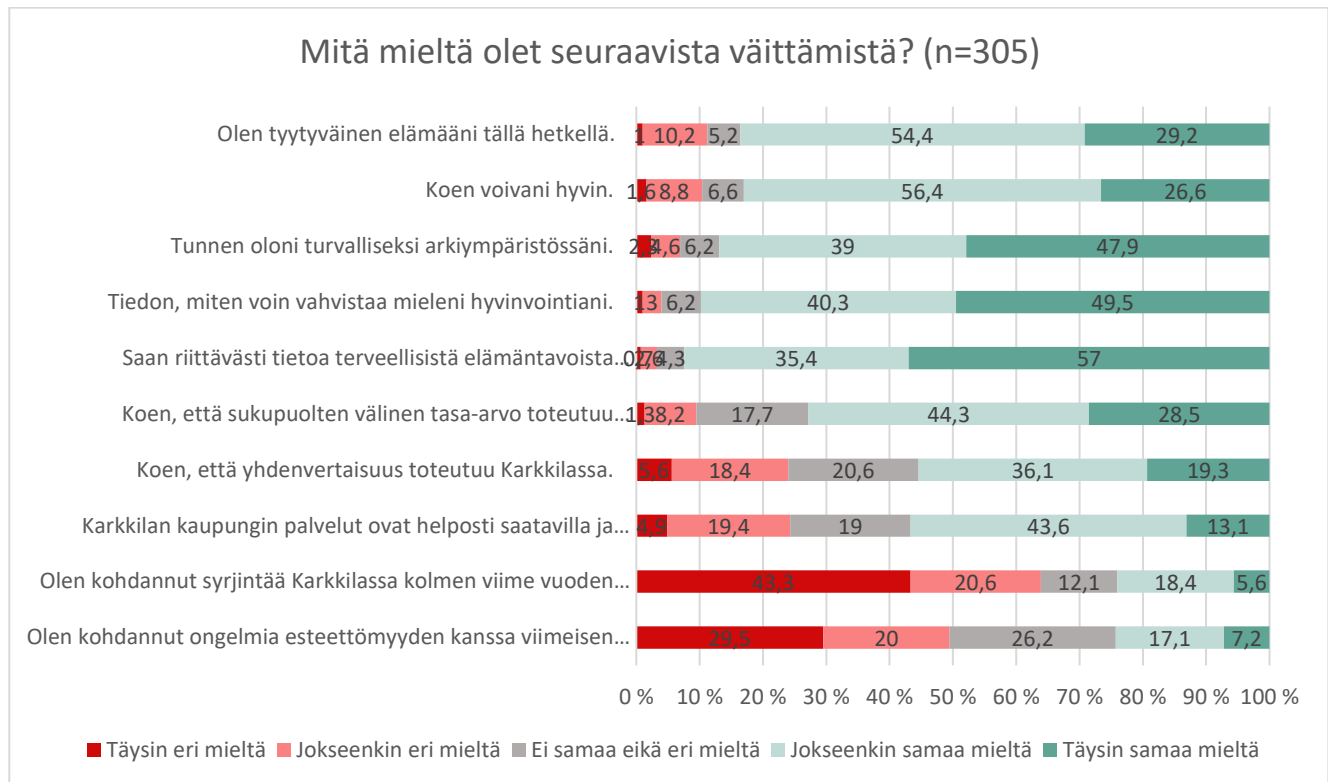
Toistuvana teemana esiintyy **yhteistyön, avoimuuden ja luottamuksen vahvistaminen**. Vastakkainasettelun, riitelyn ja poliittisten poteroitten koetaan heikentävän kaupungin kykyä selvittää vaikeasta tilanteesta. Asukkaat toivovat enemmän aitoa vuoropuhelua, osallistamista ja kuulemista jo valmisteluvaiheessa – ei vain muodollisia kuulemisia. Strategiatyön odotetaan olevan konkreettista, yhteisesti jaettua ja myös käytäntöön vietävää, ei vain asiakirja tai kokoelma yleisluontoisia linjauksia.

Laajana ja tunteita herättävänä kokonaisuutena korostuvat **lapset, nuoret ja perheiden hyvinvointi**. Osa vastaajista painottaa pienten yksiköiden, koulujen ja ryhmäkokojen merkitystä vetovoimatekijänä, kun taas osa katsoo kouluverkon keskittämisen olevan taloudellinen välttämättömyys. Näkemyksistä huolimatta yhteinen huoli kohdistuu siihen, etteivät säästötoimet saa vaarantaa lasten, nuorten ja perheiden arjen sujuvuutta, hyvinvointia ja kaupungin pitkän aikavälin elinvoimaa.

Vastauksissa painottuu myös **elinvoiman, vetovoiman ja kasvun edistäminen**. Päättäjiä kannustetaan panostamaan yritystoimintaan, työpaikkojen syntyyn, tonttitarjontaan, liikenneyhteyksiin sekä aktiiviseen markkinointiin ja viestintään. Karkkilan omaleimaisuus, historia, luonto, kulttuuri ja yhteisöllisyys nähdään vahvuuksina, joita tulisi hyödyntää rohkeammin. Samalla korostetaan, että kaupungin on oltava houkutteleva ensisijaisesti nykyisille asukkaille – tyytyväiset kaupunkilaiset nähdään parhaana vetovoimatekijänä uusille muuttajille.

Läpileikkaavasti terveisiä sävyttää **huoli mutta myös toivo**. Vaikka kritiikki on paikoin voimakasta, moni viestii ymmärrystä päätöksenteon vaikeudesta ja antaa päättäjille kannustusta jaksamiseen. Yhteinen viesti on, että Karkkilalla on yhä potentiaalia selvittää tilanteesta, jos päätöksenteko perustuu yhteistyöhön, rohkeuteen, realismiin ja aitoon haluun toimia koko kaupungin parhaaksi.

3.2 Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen – hyvinvointisuunnitelmatyön pohjaksi

Anna halutessasi tarkennuksia vastauksiisi. (n=76)

Vastauksissa korostuu **palvelujen saavutettavuuteen ja arjen sujuvuuteen liittyvä huoli**. Terveyspalveluiden etäännyminen, hoitoon pääseminen, asiain siirtyminen muihin kuntiin sekä riippuvuus omasta autosta nousevat toistuvasti esiin, erityisesti ikäihmisten, liikuntarajoitteisten ja autottomien näkökulmasta. Myös palvelujen aukioloajat koetaan osin huonosti yhteensopiviksi työssäkäyvien arjen kanssa.

Toinen keskeinen teema on **esteettömyyden ja ympäristön puutteet**. Vastauksissa mainitaan katujen ja kevyen liikenteen väylien kunto, talvikunnossapito, valaistus sekä opasteiden epäselvyys. Lastenvaunujen, pyörätuolin tai rollaattorin kanssa liikkuminen koetaan monin paikoin hankalaksi, ja julkisten rakennusten esteettömyydessä nähdään kehittämistarpeita.

Lisäksi vastauksissa heijastuu **ristiriitainen kokemus yhdenvertaisuudesta ja osallisuudesta**. Osa vastaajista kertoo syrjinnän tai ulkopuolisuuden kokemuksista, kun taas osa kyseenalaistaa koko teeman merkityksen tai kokee sen painotuksen vääränlaisena. Yhteistä vastauksille on kuitenkin huoli epävarmuudesta, joka liittyy palveluihin, päätöksentekoon ja kaupungin tulevaisuuden näkymiin.

Miten kaupunki voisi edistää sinun ja läheistesi arjen turvallisuutta? (n=226)

Vastauksissa korostuu erittäin vahvasti **arkiympäristöön liittyvä turvallisuus**, erityisesti katuvalaistus, teiden ja kevyen liikenteen väylien kunto sekä talvikunnossapito. Pimeys, kuoppaiset tiet, puutteellinen hiekoitus ja katkonaiset jalankulku- ja pyöräilyreitit koetaan merkittävänä turvattomuutta lisäävinä tekijöinä niin lapsille, ikäihmisille kuin työikäisillekin. Suojateiden näkyvyys, risteysalueiden selkeys ja nopeusrajoitusten noudattaminen nousivat esiin useissa vastauksissa, samoin tarve valaistuksen pidemmälle käyttäjälle erityisesti ilta- ja yöaikaan.

Toinen keskeinen teema on **lasten ja nuorten hyvinvointi sekä ennaltaehkäisevä turvallisuustyö**. Vastauksissa painotetaan turvallisia koulureittejä, koulu- ja päiväkotipihojen turvallisuutta, kiusaamiseen puuttumista

sekä riittävää valvontaa koulupäivien aikana. Moni tuo esiin tarpeen lisätä lapsille ja nuorille harrastus- ja vapaa-ajan toimintaa, myös muuta kuin urheilua, sekä vahvistaa nuorisotyötä ja mielen hyvinvointia. Ennaltaehkäisy nähdään keskeisenä keinona ehkäistä häiriökäyttäytymistä, syrjäytymistä ja myöhempää turvattomuutta.

Kolmantena toistuvana kokonaisuutena nousee **viranomaisten ja palveluiden läsnäolo osana turvallisuuden tunnetta**. Poliisin näkyvyyttä katukuvassa toivotaan selvästi lisää, samoin liikennevalvontaa, ilkivaltaan puuttumista ja yhteistyötä koulujen, sosiaalipalveluiden ja perheiden kanssa. Terveyskeskus- ja terveyspalvelujen säilyminen paikkakunnalla nähdään tärkeänä turvallisuustekijänä erityisesti lapsiperheille, ikäihmisille ja autottomille. Myös pelastus- ja järjestyspalvelujen toimintavarmuus koetaan osaksi arjen turvallisuutta.

Lisäksi vastauksissa nousee esiin **yleinen turvattomuuden tunne**, joka liittyy häiriökäyttäytymiseen, päihde- ja huumeongelmiin, levottomiin alueisiin sekä osin myös luontoon liittyviin huoliin. Samalla moni toteaa Karkkilan olevan lähtökohtaisesti turvallinen paikkakunta, mutta kokee, että turvallisuus edellyttää jatkuvaa ylläpitoa: toimivaa infrastruktuuria, varhaista puuttumista ongelmiin, nuorten tukemista sekä johdonmukaista päätöksentekoa, joka vahvistaa luottamusta kaupungin tulevaisuuteen.

Miten kaupunki voisi tukea sinun tai läheistesi terveellisiä elämäntapoja? (n=199)

Vastauksissa korostuu **liikkumisen mahdollistaminen arjessa**: ulkoilureittien, kevyen liikenteen väylien, valaistuksen ja talvikunnossapidon merkitys toistuu läpi aineiston. Hyvin hoidettu ja turvallinen ympäristö nähdään terveellisten elämäntapojen perustana (kävely, pyöräily, luontoliikunta), ja erityisesti pimeän ajan valaistus sekä liikkautumisen torjunta mainitaan konkreettisina edellytyksinä, jotta ihmiset lähtisivät liikkeelle.

Toinen teema on **matalan kynnyksen ja kohtuuhintaiset liikuntamahdollisuudet**. Moni toivoo maksuttomia tai selvästi edullisempia liikuntaryhmiä ja -palveluja (mm. painonhallinta/elämäntaparyhmät), sekä mahdollisuuksia myös niille, joilla ei ole varaa seurojen maksuihin tai kuntosalikortteihin. Esille nousee myös tarve lisätä harrastus- ja liikuntatiloja sekä varmistaa, että nykyiset sisä- ja ulkoliikuntapaikat pysyvät kunnossa ja saavutettavina.

Kolmas selkeä kokonaisuus liittyy **uimahalliin ja vesiliikuntaan**: uimahalli ja Pyhäjärven uimarannan kehittäminen mainitaan toiveena poikkeuksellisen usein (esim. talviuimamahdollisuuksien kehittäminen / sauna). Säännölliset kuljetukset uimahalleihin saavat kiitosta. Uimahallin yhteyteen toivotaan myös ryhmäliikuntaa ja kaikille sopivia tunteja.

Neljäs teema koskee **ravitsemusta ja lasten arkea**. Useissa vastauksissa nostetaan esiin kouluruokailu: ruoan ravitsemuksellinen laatu, kasvien lisääminen ja liian prosessoiduksi koettu ruoka. Lisäksi ehdotetaan terveystietoiskuja, luentoja ja käytännön ohjausta (kouluissa, tapahtumissa, työväenopistossa/kirjastossa), sekä lasten ja nuorten ruokailu- ja välipalavalintoihin liittyvää tukea ja pelisääntöjä.

Vastauksissa näkyy myös **pohdintaa kaupungin roolista**: osa kokee terveelliset elämäntavat yksilön vastuuksi tai hyvinvointialueen tehtäväksi, mutta samalla moni hyväksyy kaupungin roolin "mahdollistajana" (ympäristö, reitit, tilat, kohtuuhintaiset palvelut, ennaltaehkäisevä tuki). Yhteenvedon vastajat toivovat, että kaupunki panostaa ennen kaikkea arjen liikkumisen edellytyksiin, edullisiin matalan kynnyksen vaihtoehtoihin sekä lasten ja nuorten hyvinvointia tukeviin rakenteisiin.

Miten kaupunki voisi kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja? (n=186)

Vastauksissa korostuu vahvimmin **palvelujen säilyminen lähellä** – erityisesti terveysaseman/terveyskeskuksen säilyminen Karkkilassa nähdään keskeisenä. Perustelut liittyvät ikäihmisiin, autottomiin, lapsiperheisiin ja vähävaraisiin sekä siihen, että Nummelaan / Lohjalle siirtyvät palvelut lisäävät eriarvoisuutta kulkemisen, ajan ja kustannusten takia. Lisäksi toistuu tarve sujuvampaan ajanvaraukseen ja ihmiskontaktiin ("soittamalla kiinni", takaisinsoitot, iltapäiväajat, hammashoidon jonot).

Toinen selkeä teema on **matalan kynnyksen harrastus- ja liikuntamahdollisuudet**: maksuttomat tai hyvin edulliset liikunta- ja hyvinvointipalvelut, lasten ja nuorten harrastamisen tukeminen (sekä harrastushankkeen jatko), sekä ikäihmisten helposti saavutettavat ryhmät ja toimintapaikat. Eriarvoisuuden koetaan kasvavan, jos harrastaminen jää varallisuuden varaan. Myös Kaiku-kortti mainitaan konkreettisena keinona, ja osa toivoo sen laajentamista sekä kulttuuritarjonnan lisäämistä.

Kolmas kokonaisuus liittyy **ennaltaehkäisyyn ja arjen perustekijöihin**: koulun ja varhaiskasvatuksen rooli (riittävät resurssit, ryhmäkoot, avustajat, turvallinen kasvuympäristö), kouluruokaan ja joissain vastauksissa myös edulliseen aamu-/välipalatarjontaan. Lisäksi esille nousee tiedotus ja ”opastava” tekeminen: palveluista kertominen, yhteiset tapahtumat, luonto- ja kaupunkikävelyt, sekä osallistavat kohtaamiset, joiden nähdään ehkäisevän syrjäytymistä.

Neljäs teema on **vastuunjako ja rakenteet**: osa vastaajista kyseenalaistaa koko kysymyksen ja korostaa, että terveys kuuluu hyvinvointialueelle tai yksilölle. Silti samassakin aineistossa toistuu ajatus, että kaupunki voi kaventaa eroja ”mahdollistamalla” (tilat, maksuttomuus/edullisuus, saavutettavuus, tiedotus, yhteistyö järjestöjen ja seurojen kanssa). Lisäksi mainitaan työllisyys ja koulutustaso: työpaikkojen ja osaamisen vahvistamisen nähdään pitkällä aikavälillä kaventavan hyvinvointi- ja terveyseroja.

Miten kaupunki voisi tukea tai vahvistaa sinun tai läheistesi mielen hyvinvointia? (n=179)

Vastauksissa korostuu ennen kaikkea **matalan kynnyksen avun saatavuus**, erityisesti lapsille, nuorille ja perheille. Toivotaan, että tukea olisi mahdollista saada omalta terveysasemalta tai koulujen kautta nopeasti ja helposti, myös ilman digitaalisia palveluja. Koulujen roolia ehkäisevässä mielenterveystyössä pidetään keskeisenä, ja useissa vastauksissa painotetaan koulupsykologien, terveydenhoitajien ja muun tukihenkilöstön riittävyyttä.

Toinen selkeä teema on **yhteisöllisyyden ja osallisuuden vahvistaminen**. Vastauksissa kaivataan matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja, vertaisryhmiä ja yhteistä tekemistä eri ikäryhmille, erityisesti yksinäisille, ikäihmisille ja nuorille. Yhteisöllisten tapahtumien, vapaaehtoistoiminnan ja järjestöyhteistyön nähdään lisäävän kuulumisen tunnetta ja ehkäisevän pahoinvointia. Myös harrastus- ja vapaa-ajantilojen riittävyys ja saavutettavuus nousevat esiin.

Kolmantena korostuvat **kulttuuri, harrastukset ja luonto mielen hyvinvoinnin tukena**. Kulttuuritapahtumat, työväenopiston kurssit, liikunta- ja taideharrastukset sekä lähiluonnon ja ulkoilureittien kunnossapito mainitaan konkreettisina keinoina tukea arjessa jaksamista. Moni painottaa, että toiminnan tulee olla kohtuuhintaista tai maksutonta, jotta se on aidosti kaikkien saavutettavissa.

Lisäksi vastauksissa nousee vahvasti esiin **kaupungin viestinnän ja päätöksenteon ilmapiirin vaikutus mielen hyvinvointiin**. Jatkuva epävarmuus, talouskriiseihin painottuva viestintä ja koettu vastakkainasettelu kuormittavat monien vastaajien mieltä. Toivotaan selkeämpää, ennakoivampaa ja myös myönteisempää viestintää sekä kokemusta siitä, että asukkaita kuullaan aidosti ja heidän näkemyksensä näkyvät päätöksenteossa.

Miten kaupunki voisi edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia? (n=224)

Vastauksissa lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin tärkeimmäksi perustaksi nousee **arjen sujuvuus ja turvallinen kasvuympäristö**. Tämä tarkoittaa monien mielestä ennen kaikkea sitä, että päiväkodit ja alakoulut ovat lähellä, koulumatkat pysyvät kohtuullisina ja kulkureitit ovat turvallisia. Pienet yksiköt, yhteisöllisyys ja lasten tutut sosiaaliset verkostot mainitaan usein hyvinvointia tukevin tekijöinä, mutta toisaalta osa vastaajista korostaa myös palveluiden keskittämisen tuomia tasa-arvoisia lähtökohtia ja parempaa tuen järjestämistä. Kouluverkkoon liittyvä epävarmuus kuvataan kuormittavana, ja useissa vastauksissa toivotaan tilanteeseen selkeyttä ja ennakoitavuutta.

Toinen laaja kokonaisuus liittyy **harrastamiseen ja vapaa-aikaan**: toivotaan monipuolisia, edullisia tai maksuttomia harrastuksia sekä liikunnan että kulttuurin puolelle, jotta myös vähävaraiset perheet ja syrjemmällä asuvat lapset pääsevät mukaan. Useissa vastauksissa korostetaan matalan kynnyksen kerhoja ja kokeilumahdollisuuksia ilman heti alkavia lisäkuluja (lisenssit, vakuutukset, maksut) sekä harrastamisen mahdollisuuksien tasaisempaa saavutettavuutta eri puolilla kaupunkia. Lisäksi toivotaan lisää tiloja ja vuoroja seuroille ja yhdistyksille sekä kaupungin roolia mahdollistajana, joka turvaa toiminnan jatkuvuutta ja tekee siitä näkyvämpää.

Nuorten osalta vastauksissa korostuu tarve **turvallisille kokoontumispaikoille ja mielekkäälle tekemiselle**, myös iltaisin ja viikonloppuisin, jotta aikaa ei kulu ”kylillä pyörimiseen” tai mahdolliseen häiriökäyttäytymiseen. Nuorisotyö, etsivä nuorisotyö ja nuorisotilat nähdään tärkeinä, ja monissa kommentteissa painotetaan, että nuorten palveluista ei tulisi leikata. Lisäksi esiin nousee ajatus siitä, että nuoria tulisi aidosti kuulla: kysyä, mitä he itse haluavat, ja ottaa heitä mukaan suunnitteluun ja päätöksentekoon.

Koulujen ja varhaiskasvatuksen sisällön puolella toistuvat teemat ovat **riittävät henkilöstöresurssit, tuen oikea-aikaisuus ja kiusaamiseen puuttuminen**. Vastauksissa todetaan, että hyvinvointia eivät luo ”seinät” vaan osaavat aikuiset: kohtuulliset ryhmä- ja luokkakoot, toimiva oppilashuolto, erityisen tuen järjestäminen sekä henkilöstön osaamisen ylläpito. Kiusaamiseen ja väkivaltaan toivotaan varhaista ja johdonmukaista puuttumista jo päiväkodista lähtien, ja osa nostaa esiin myös kouluruoan merkityksen arjen jaksamiselle.

Lisäksi arkea tukevin tekijöinä mainitaan **leikkipuistot, lähiliikuntapaikat ja yhteisölliset perhetapahtumat**: leikkipaikkojen kunto, valaistus, turvallisuus sekä perheille suunnatut kerhot, perhetoiminta ja vertaistuen mahdollisuudet. Moni toivoo myös käytännönläheistä tukea vanhemmuuteen ja lapsiperheiden arkeen sekä sitä, että palvelut ovat helposti saavutettavia ilman monimutkaisia kynnyksiä.

Miten kaupunki voisi edistää työikäisten hyvinvointia? (n=192)

Työikäisten hyvinvoinnin edistämisessä vastauksissa korostuvat ennen kaikkea **elinvoima ja arjen perusedellytykset**. Moni liittyy hyvinvoinnin suoraan työllisyyteen: kaupunkiin toivotaan lisää työpaikkoja, aktiivisempaa yritysten houkuttelua ja yrittäjyyden tukemista, jotta työssäkäynti olisi mahdollista lähempänä kotia ja taloudellinen epävarmuus vähenisi. Samalla esiin nousee toive maltillisesta kunnallisverosta ja yleisesti elämisen kustannusten hillitsemisestä, koska toimeentulon paineet heijastuvat jaksamiseen ja arjen valintoihin.

Toinen vahva teema on **liikenneyhteydet ja palvelujen saavutettavuus**. Työikäiset kuvaavat, että joukkoliikenteen sujuvuus eri suuntiin (erityisesti pääkaupunkiseudulle sekä lähikuntiin) vaikuttaa arjen kuormitukseen, työmatkoihin ja vapaa-ajan mahdollisuuksiin. Palveluiden säilyttäminen Karkkilassa ja niiden saatavuus myös virka-ajan ulkopuolella nousevat tärkeiksi, koska moni käy töissä muualla ja kokee esimerkiksi harrastukset, kirjasto- ja terveyspalvelut ajallisesti hankaliksi tavoittaa. Myös etätöiden yleistymisen näkyy vastauksissa: toivotaan toimivia tietoliikenneyhteyksiä ja jopa etätötiloja.

Kolmas kokonaisuus liittyy **liikuntaan, kulttuuriin ja yhteisöllisyyteen** arjen vastapainona. Vastaajat toivovat kohtuuhintaisia ja työssäkäyville sopiviin aikoihin (illat/viikonloput) sijoitettavia harrastusmahdollisuuksia, ohjattuja ryhmiä, hyvän mielen tapahtumia sekä ulkoilualueiden ja reittien (esim. Koskireitin) kunnossapitoa. Työväenopisto, kirjasto ja tapahtumatarjonta mainitaan usein matalan kynnyksen hyvinvoinnin lähteinä, ja osassa vastauksia nostetaan esiin myös Kaikukortin kaltaiset keinot, joilla osallistuminen olisi mahdollista pienituloisille.

Lisäksi työikäisten hyvinvoinnin taustalla näkyy **perhearki, palautuminen ja palvelujen toimivuus**. Ruuhka-vuosiin kaivataan tukea: joustavaa ja toimivaa varhaiskasvatusta, iltapäiväkerhoja sekä yleisesti sujuvia arjen palveluketjuja, jotta vanhempien kuormitus ei kasva kohtuuttomaksi. Myös terveyspalveluiden (lääkäri- ja hammashoito, mielenterveyspalvelut) saatavuus mainitaan, samoin tarve paremmalle viestinnälle ja positiivisemmalle, selkeämmälle tiedottamiselle. Joissakin vastauksissa korostuu lisäksi kotirauhan ja turvallisen asumisen merkitys palautumiselle: ilman rauhaa ja ennakoitavuutta arki ei tunnu kestävältä.

Miten kaupunki voisi edistää ikääntyneiden hyvinvointia? (n=191)

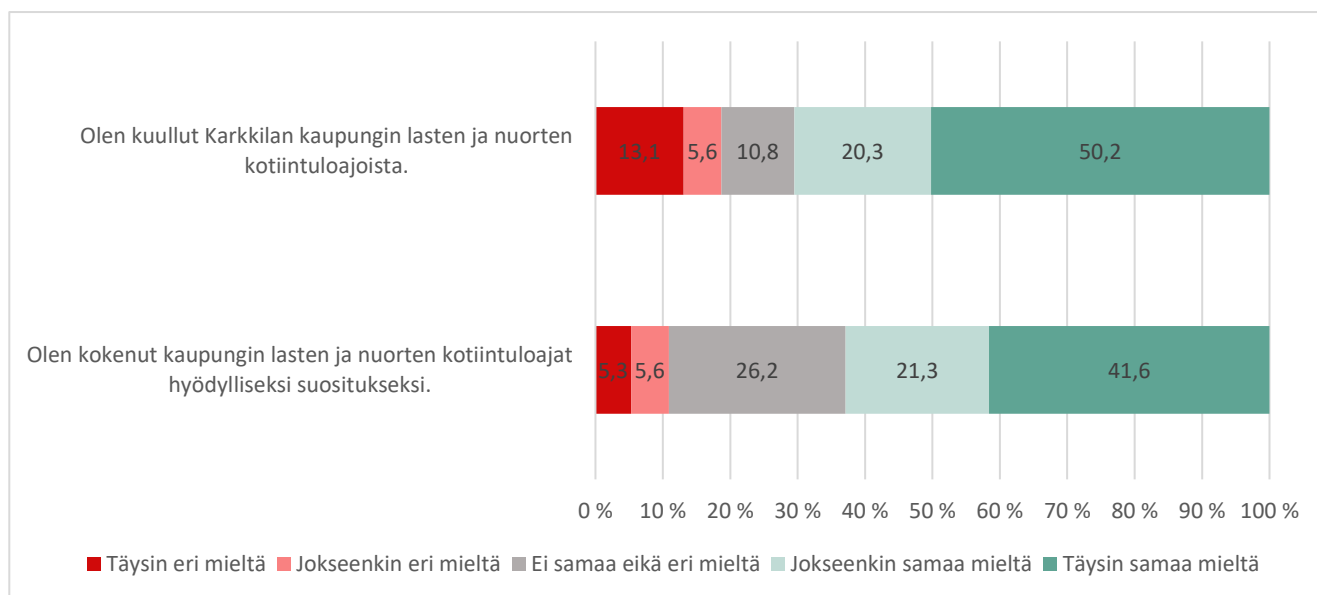
Ikääntyneiden hyvinvoinnin edistämisessä vastauksissa nousee selkeimmin esiin **palvelujen saatavuus omalla paikkakunnalla**. Moni toivoo terveyskeskuspalveluiden säilyttämistä Karkkilassa (lääkäri-, hoitaja-, laboratorio- ja osin myös vuodeosasto/saattohoito), koska liikkuminen Nummelaan, Lohjalle tai muualle koetaan iäkkäille vaikeaksi – erityisesti, jos autoa ei ole tai julkinen liikenne ei palvele. Ajanvarauksen ja yhteydenoton toivotaan olevan sujuvaa ja ”ihmisen kautta”, ei pelkkien takaisinsoittojen tai digikanavien varassa. Lisäksi kaupungilta odotetaan aktiivista edunvalvontaa hyvinvointialueen suuntaan, jotta palvelut eivät karkaa kauemmas.

Toinen vahva kokonaisuus liittyy **kotona asumisen tukeen ja hoivan laatuun**. Vastauksissa pyydetään kotiin vietäviä palveluja kohtuuhintaisesti, omaishoitajien tukemista ja sitä, ettei apu jäisi vain omaisten varaan. Osa kaipaa myös ”vanhainkotimallia”, lisää palveluasumista ja yhteisöllisiä asumisratkaisuja, joissa naapuriapu olisi luontevaa ja yksin jääminen vähenisi. Hoivan laadusta ja riittävästä henkilöstöstä puhutaan suoraan: ikääntyneiden toivotaan saavansa arvokasta, turvallista hoitoa ja mahdollisuuden olla läheisten tavoitettavissa myös silloin, kun puoliso tai läheinen on hoidossa.

Kolmas teema on **osallisuus, yhteisöllisyys ja mielekäs tekeminen**, joihin työväenopisto nousee poikkeuksellisen usein ”henkireiäksi”. Ikääntyneille toivotaan lisää matalan kynnyksen kohtaamispaikkoja, kerhoja, päivätoimintaa, yhteisruokailuja sekä kulttuuri- ja liikuntaryhmiä, joihin pääsee ilman autoa ja joihin uskaltaa lähteä myös pienryhmissä. Vastauksissa mainitaan myös vapaaehtoistoiminta ja järjestöyhteistyö (esim. ystävätoiminta), jopa ajatus ”jokaiselle ikääntyneelle ystävä”, sekä sukupolvien välisten kohtaamisten lisääminen (nuoret-ikäihmiset, päiväkotihoidon-tyyppinen yhteistyö). Moni myös toivoo, että kaupungin oma rooli ei jäisi vain muiden toimijoiden varaan, vaan se olisi aktiivinen mahdollistaja rinnalla.

Lisäksi arjen hyvinvointi kytkeytyy konkreettisesti **esteettömyyteen ja turvalliseen liikkumiseen**. Vastaajat toivovat parempaa talvikunnossapitoa, valaistusta, levähdyspaikkoja ja penkkejä keskustaan sekä esteettömiä reittejä ja paikkoja (myös lyhyitä esteettömiä luontoreittejä). Sirkkan puisto mainitaan kehittämiskohteena: lisää viihtyisyyttä, istutuksia, penkkejä ja jopa wc-tilat. Myös kyydit ja joukkoliikenne nousevat esiin: tarvetta on päästä palveluihin, tapahtumiin ja mahdollisesti myös naapurikuntien toimintoihin (esim. seniorikahvilat), esimerkiksi pikkubussien tai Hööki-kyydin avulla.

Lasten ja nuorten kotiintuloajat

Anna halutessasi palautetta kaupungin lasten ja nuorten kotiintuloajoista.

Kotiintuloajoista annetussa palautteessa korostuu ennen kaikkea se, että **yhteiset suositukset koetaan monelle perheelle hyödyllisiksi**: ne antavat vanhemmille ”selkänöjää” ja vähentävät lasten kanssa käytävää vertailua (”miksi meillä, kun muilla ei”). Useat pitävät ajatusta hyvänä myös siksi, että se viestii rajoista ja välittämisestä sekä pyrkii vähentämään yöaikaista hengailua, metelöintiä ja osin myös ilkivaltaa. Samalla osa muistuttaa, että suositus on toimiva vain, jos se tavoittaa perheet ja jää arjen käytännöksi – moni kertoo, ettei ollut kuulut kotiintuloajoista lainkaan tai että asia ”unohtui” alkuinnostuksen jälkeen.

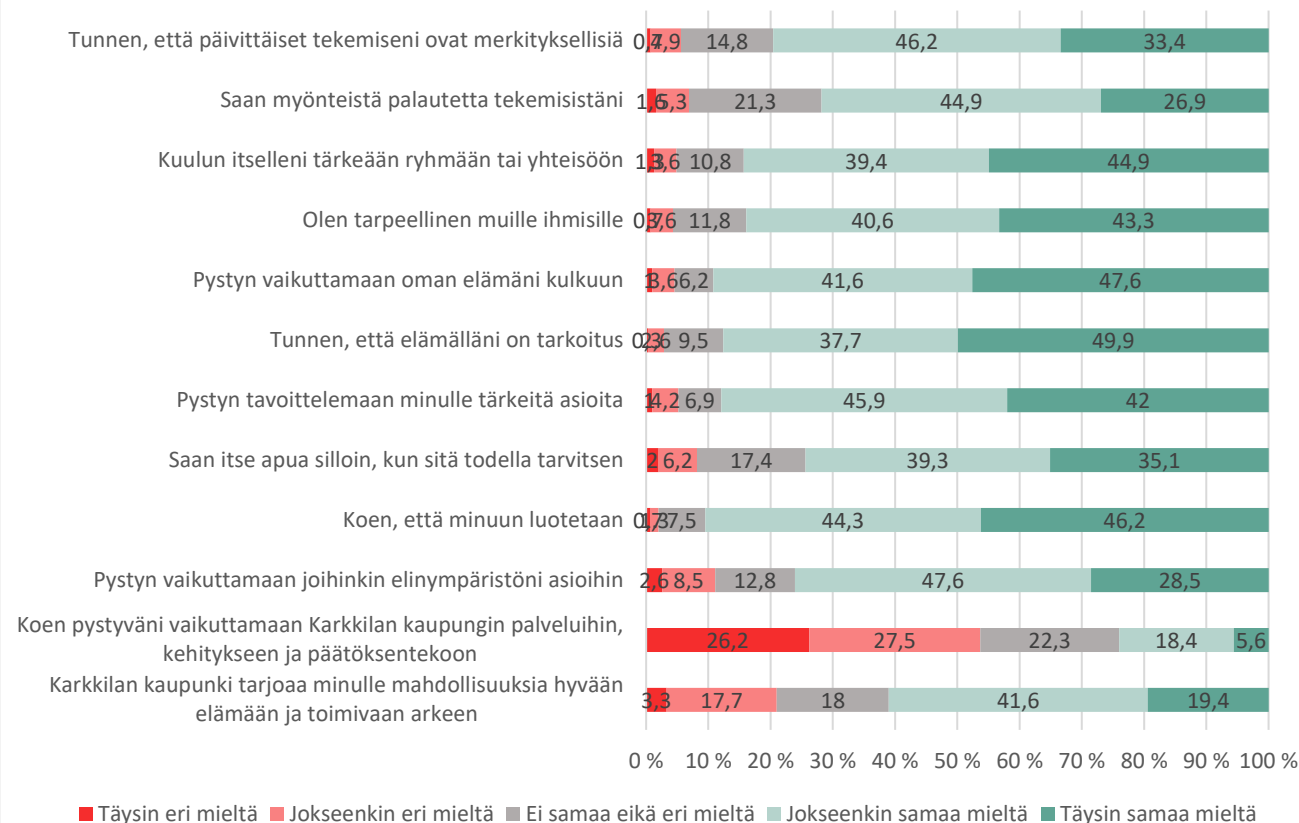
Toinen vahva teema on **kritiikki aikataulujen sopivuudesta**, etenkin nuorimpien kohdalla. Moni kokee, että alakoululaisille esitetyt ajat ovat liian myöhäisiä ja toivoo selkeämpää porrastusta iän mukaan (esim. pienemmät lapset aiemmin kotiin, yläkoululaisille myöhemmin). Osassa vastauksia korostetaan myös arjen rytmiä: läksyt, palautuminen ja uni nähdään tärkeämpinä kuin myöhäinen oleskelu kylillä. Toisaalta joukossa on myös näkökulma, jonka mukaan ajat voivat olla joillekin liian aikaisia – etenkin, jos harrastukset päättyvät myöhään – ja siksi suosituksiin toivotaan joustoa tilanteiden mukaan.

Kolmanneksi palautteessa näkyy selkeä **vastuukeskustelu**. Useat vastaajat painottavat, että kotiintuloajat ovat ensisijaisesti kodin ja vanhempien asia, eikä kaupungin ”pidä” määritellä niitä. Samalla osa toteaa, että juuri siksi suosituksia tarvitaan: kaikkien perheiden rajat eivät ole yhtenäiset, ja joidenkin nuorten kohdalla vanhempien valvonta tai kiinnostus koetaan riittämättömäksi. Tässä yhteydessä esiin nousee myös toive, että koulu ja muut toimijat osallistuisivat viestintään ja tukisivat perheitä, jotta linjaus olisi yhteisesti tunnettu ja ymmärretty.

Lopuksi moni nostaa esiin käytännön haasteen: **valvonta ja toimeenpano**. Useissa kommentteissa todetaan, että suositukset eivät näy katukuvassa (nuoria ja mopoilua on edelleen myöhään), ja kysytään, kuka tätä ”valvoo” tai miten tavoitetaan ne nuoret ja perheet, joille suositus olisi tärkein. Ratkaisuina ehdotetaan näkyvämpää viestintää (koulut, yhdistykset, kampanjointi) sekä rinnalle turvallisia, ohjattuja paikkoja ja tekemistä nuorille, jotta myöhäinen valvoton hengailu vähenisi.

3.3 Osallisuuden kokemus

Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä? (n=305)

Anna halutessasi tarkennuksia edellisen kohdan vastauksiisi.

Vastauksissa korostuu vahva kokemus siitä, että **asukkaiden osallisuus ja vaikutusmahdollisuudet kaupungin päätöksentekoon koetaan rajallisiksi**. Moni kuvaa, että todellinen vaikutusvalta nähdään keskittyvän viranhaltijoille ja luottamushenkilöille, eikä kuntalaisten näkemyksiä koeta aidosti huomioitavan valmistelussa. Eri-tyisesti palveluverkkoprosessi mainitaan useissa vastauksissa esimerkkinä tilanteesta, jossa kuuleminen koettiin näennäiseksi ja palautteen jääneen ilman näkyvää vaikutusta. Tämä on lisännyt turhautumista ja osin epäluottamusta päätöksentekoa kohtaan.

Toistuvana teemana nousee myös **kokemus heikosta vuorovaikutuksesta ja viestinnästä**. Useat vastaajat kokevat, että yhteydenottoihin ei vastata, palautteelle ei anneta vastinetta ja päätösten taustoja tai vaihtoehtoja ei avata riittävästi. Päätöksenteon kuvataan olevan ajoittain uuvuttavaa seurata, ristiriitaista ja syyllistävää, mikä heikentää halua osallistua. Osa vastaajista toivoo enemmän avoimia, kasvokkain tapahtuvia kuulemistilaisuuksia sekä vaihtoehtojen ratkaisujen esittämistä jo valmisteluvaiheessa.

Kolmas keskeinen näkökulma liittyy **osallisuuden epätasaiseen kokemukseen eri ryhmien välillä**. Vastauksissa nostetaan esiin ryhmiä, joiden koetaan jäävän sivuun, kuten omaishoitajat, kotona hoidettavien kehitysvammaisten perheet, lapsettomat veronmaksajat sekä työikäiset, joiden arki ei sovi virka-aikaisiin palveluihin. Samalla osa vastaajista kokee pystyvänsä vaikuttamaan omaan elämäänsä ja lähipiiriinsä hyvin, mutta ei kaupungin laajempiin linjauksiin. Tämä erottaa henkilökohtaisen toimijuuden ja kunnallisen osallisuuden toisistaan.

Mukana on myös **ristiriitaisia ja vastakkaisia arvioita kaupungista**. Osa vastaajista kuvaa Karkkilaa hyvänä ja toimivana paikkana asua, jossa on mielekästä tekemistä ja yhteisöllisyyttä, ja suhtautuu ymmärtäväisesti

talouden realiteetteihin. Toisaalta useat ilmaisevat huolta kaupungin tulevaisuudesta, palveluiden heikkenemisestä, verotuksesta ja päätösten vaikutuksesta asumisen houkuttelevuuteen ja omaan elämäntilanteeseen. Näissä vastauksissa osallisuuden kokemus kietoutuu vahvasti luottamukseen kaupungin pitkän aikavälin suunnasta ja kykyyn kuulla asukkaitaan aidosti.

Miten voisimme parantaa kaupunkilaisten mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa? (n=146)

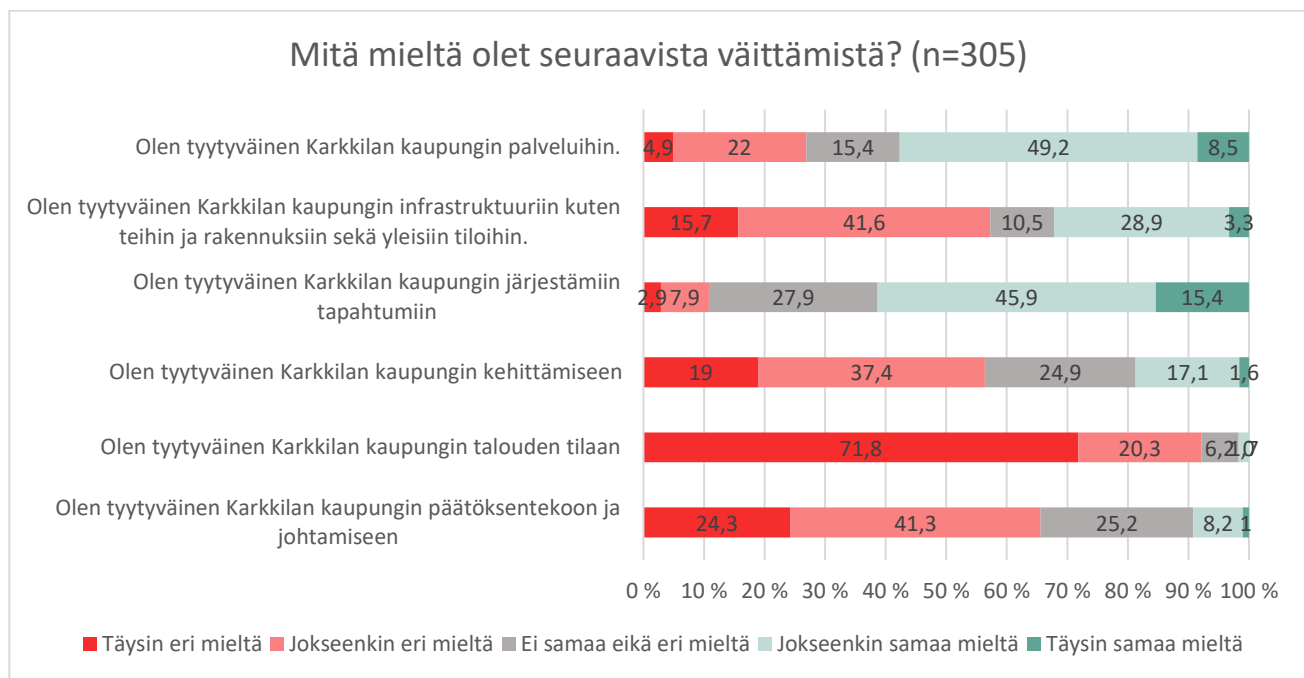
Vastauksissa korostuu ennen kaikkea tarve **aidosti vaikuttavalle kuulemiselle**: moni kokee, että osallistumista kyllä järjestetään (kyselyitä, asukasiloja), mutta vaikutus ei näy lopputuloksissa. Siksi toivotaan, että kaupunkilaiset otetaan mukaan jo valmisteluvaiheessa, vaihtoehtoja tuodaan avoimesti pöydälle ja perustelut tehdään ymmärrettäviksi. Useissa kommentteissa toistuu myös kokemus ”me vastaan te” -asetelmasta, jota haluttaisiin purkaa lisäämällä vuoropuhelua ja arvostavaa kohtaamista: vähemmän yksisuuntaista esittelyä, enemmän keskustelua, kuuntelua ja kompromissien hakemista.

Toinen vahva teema on **läpinäkyvä ja monikanavainen viestintä**, joka tavoittaisi muutkin kuin somessa aktiiviset. Toivotaan selkeää ennakkotiedottamista (mistä päätetään, milloin ja miten voi vaikuttaa), päätöksenteon seuraamisen helpottamista (esim. kokousten striimaus) sekä sitä, että kyselyiden ja kuulemisten tulokset julkaistaan helposti löydettävässä muodossa. Erityisen tärkeäksi nousee ”palautesilmukka”: kaupunkilaiset haluavat kuulla, mihin heidän vastauksiaan käytettiin ja mitä niiden pohjalta tehtiin, tai miksi jotain ei voitu toteuttaa. Tämä koetaan keskeiseksi luottamuksen vahvistamisessa.

Kolmas kokonaisuus liittyy **osallistumisen käytännön esteiden madaltamiseen**. Vastauksissa toivotaan enemmän kasvokkaisia tilaisuuksia virka-ajan ulkopuolella, alue-/kaupunginosakohtaisia asukasiloja sekä erilaisia osallistumisen tapoja myös niille, joilla ei ole digivälineitä tai aikaa. Osa nostaa esiin konkreettisia ratkaisuja, kuten aloitekanavan kaupungin verkkosivuille, ”kyselytunti”-tyyppisiä tilaisuuksia päättäjille ja viranhaltijoille, sekä yhteisöllisiä tapahtumia, joissa kuntalaiset, päättäjät ja viranhaltijat oikeasti kohtaavat. Moni painottaa myös, että sähköposteihin ja yhteydenottoihin vastaaminen ajallaan on perusasia, joka jo itsessään lisää kokemusta kuulluksi tulemisesta.

Lisäksi vastauksissa näkyy halu tukea osallistumista **rakenteiden ja roolien kautta**. Ehdotetaan esimerkiksi yhteisökoordinaattoria kokoamaan kaupunkia, yhdistyksiä, yrityksiä ja asukkaita yhteen, sekä osallistavaa budjetointia pienimuotoisestikin, jotta osallistumisella olisi näkyvä ja konkreettinen lopputulos. Samalla osa muistuttaa edustuksellisen demokratian reunaehdoista: kaikkea ei voi ratkaista jatkuvilla äänestyksillä, eikä äänekkäimpien tulisi määrittää suuntaa. Tämän jännitteen keskellä korostuu tarve tasapainoon: päätöksiä pitää voida tehdä, mutta prosessin tulee olla oikeudenmukainen, ymmärrettävä ja asukkaita kunnioittava.

3.4 Tyytyväisyys kaupungin palveluihin ja toimintaan

Anna halutessasi tarkennuksia edellisen kohdan vastauksiisi. (n=126)

Vastauksissa tyytyväisyys kaupungin palveluihin ja toimintaan jakautuu selvästi. Osa kuvaa olevansa usein tai pääosin tyytyväinen ja nostaa **Karkkilan vahvuuksiksi erityisesti kirjaston, museon, liikuntapaikat, Koski-reitin, kuntoportaat, työväenopiston sekä harrastus- ja kulttuuritarjonnan**. Moni kokee, että kaupungissa on ”paljon hyvää” ja toivoo, ettei näistä vetovoimatekijöistä luovuta, vaikka talous on tiukka.

Samaan aikaan merkittävä osa palautteesta kohdistuu **perusinfraan ja kaupungin omaisuuden hoitoon**. Teiden kunto, katuvalaistus, pyöräteiden ja talvikunnossapidon taso sekä kiinteistöjen rapistuminen ja yleisilmeen ränsistyminen toistuvat vahvasti. Osalla kokemus on hyvin konkreettinen (esim. rengasrikot kuoppien takia), ja yleisviesti on, että arjen perusasiat eivät tunnu olevan riittävän hallinnassa.

Kolmas laaja teema on **päätöksenteko, johtaminen ja viestintä**. Vastajat kuvaavat kaupungin olevan negatiivisessa kierteessä: talous huolettaa, päätöksenteko koetaan riittaisaksi tai jumiutuneeksi ja viestintä painottuu kriiseihin ja synkkyyteen. Useat toivovat selkeämpää, ammattimaisempaa valmistelua ja nopeampaa päätöksentekoa, jotta epävarmuus ei jatku vuosia. Osa kiittää viranhaltijoita ja kohdistaa kritiikin poliittisiin päättäjiin, kun taas osa kokee viranhaltijavalmistelun puutteelliseksi tai epäonnistuneeksi – eli tyytymättömyyden kohde vaihtelee.

Palautteessa on nähtävissä **näkemysero** siitä, mihin resursseja pitäisi käyttää. Osa kokee, että kulttuuriin ja tapahtumiin panostetaan liikaa ja että kaupungin tulisi keskittyä tiukemmin ydintehtäviin ja talouden tasapainottamiseen. Toiset taas korostavat, että juuri Karkkilan omaleimaisuus, kulttuuri ja tapahtumat ovat identiteettiä ja pitovoimaa – eikä niitä kannata heikentää, jos tavoite on säilyä elinvoimaisena.

Mikä on parasta Karkkilassa? (n=235)

Vastauksissa korostuu eniten **luonto** Karkkilan suurimpana vahvuutena. Metsät, järvet, kosket, ulkoilureitit ja luonnon läheisyys arjessa mainitaan toistuvasti. Monet vastaavat juuri mahdollisuuden liikkua, rauhoittua ja ”hengittää” luonnon keskellä keskeisenä syynä asua Karkkilassa. Luonto yhdistyy usein kokemukseen rauhallisuudesta, turvallisuudesta ja kiireettömämmästä elämänrytmistä verrattuna suurempiin kaupunkeihin.

Toinen vahvasti esiin nouseva teema on **pienen kaupungin mittakaava ja yhteisöllisyys**. Karkkilan koetaan olevan sopivan kokoinen: kaikki on lähellä, arki on sujuvaa ja ihmiset tuntevat toisensa. Moni kuvaa kaupunkia tuttavalliseksi, inhimilliseksi ja turvalliseksi paikaksi asua, erityisesti lapsiperheiden näkökulmasta. Yhteisöllisyys, kylähenki ja paikallisten ihmisten ystävällisyys mainitaan usein yhdessä perheen, ystävien ja juurien kanssa.

Kolmantena toistuvana vahvuutena nousee **kulttuuri- ja harrastustarjonta**. Vastauksissa kiitetään erityisesti kirjastoa, elokuvateatteria, työväenopistoa, ruukkialuetta, konsertteja, teatteria ja monipuolisia liikunta- ja ulkoilu-mahdollisuuksia. Moni kokee kulttuurin ja tapahtumat osaksi Karkkilan identiteettiä ja erottavana tekijänä muihin samankokoisiin paikkakuntiin verrattuna. Harrastusmahdollisuudet nähdään tärkeinä kaikenikäisille ja osana kaupungin elinvoimaa.

Lisäksi esiin nousevat **sijainti ja asumisen edullisuus**. Karkkilan koetaan olevan riittävän lähellä pääkaupunkiseutua työn ja palvelujen kannalta, mutta samalla tarpeeksi etäällä säilyttääkseen rauhallisen ja maaseutumaisen luonteensa. Edullisempi asuminen, pysäköinnin helppous ja ruuhkien puute tukevat käsitystä Karkkilasta toimivana ja arjen kannalta vaivattomana asuinpaikkana. Yhteenvetona Karkkilan parhaat puolet kiteytyvät luontoon, inhimilliseen kokoon, yhteisöllisyyteen ja omaleimaiseen kulttuuriin.

Kehittämisehdotukset ja terveiset kaupungille. (n=179)

Aineistossa kehittämisehdotukset ja terveiset kaupungille toistuvat ennen kaikkea **arjen perusasioissa, kaupungin elinvoimassa sekä päätöksenteon tavassa**. Moni vastaaja peilaa kaikkea taloustilanteen kautta: toivotaan faktapohjaisuutta, huolellisia laskelmia ja päätöksiä, jotka tehdään ripeästi mutta perustellen. Samalla viesteissä näkyy turhautuminen siihen, että kaupungin suunta koetaan poukkoilevaksi, ja että konsultteja käytetään liikaa suhteessa siihen osaamiseen, jota kaupungista ja kuntalaisista itsestään löytyy. Useampi sanoittaa huolta siitä, että jos taloutta ei saada kestäväälle uralle, edessä voi olla vaikeita paikkoja. Osa nostaa suoraan esiin kuntaliitoksen vaihtoehtona, jota pitäisi käsitellä realistisesti eikä vain tunteella.

Elinvoimaan liittyvät toiveet nousevat läpi vastausten voimakkaasti esiin. Kaupungilta odotetaan **aktiivista ja näkyvää toimintaa työpaikkojen ja yritysten houkuttelemiseksi: teollisuustonttien kaavoittamista, yrittäjien kuuntelua ja konkreettisia kannustimia, kuten kilpailukykyisiä tonttihintoja, sujuvaa lupakäsittelyä ja selkeää “tarjouspakettia”** Karkkilaan sijoittuville. Monessa viestissä toivotaan tekemisen meininkiä sekä kaupungin johdon jalkautumista ja verkostoitumista. Ajatus on, että ilman uusia työpaikkoja ja veronmaksajia mikään muu ei pitkällä aikavälillä pysy kasassa, joten elinvoimatyö nähdään kaiken perustana.

Palveluiden ja arjen saavutettavuuden osalta huoli liittyy siihen, että **asiointi karkaa** liikaa Lohjalle, Nummelaan tai muualle, mikä vaikeuttaa erityisesti autottomien ja ikääntyneiden elämää. Tässä yhteydessä esiin nousee hyvin konkreettinen ja toistuva ehdotus: **Höökikyydin kehittäminen** tai järjestäminen “palvelupäivinä” esimerkiksi 1–2 kertaa viikossa niin, että Lohjan sairaalaan, Nummelan tutkimuksiin tai muihin erikoispalveluihin pääsisi ilman omaa autoa ja ilman että aikataulut kaatuvat joukkoliikenteen haasteisiin.

Käytännönläheinen ja helposti ihmisen arjessa näkyvä kehittämiskohde on **infrastrukturi**. Tiet, kuopat, valaistus ja talvikunnossapito toistuvat vahvasti. Arkinen liikkuminen tuntuu turvattomalta tai rikkoo autoja. Liikenneturvallisuus ja Porantie mainitaan useasti, ja osa nostaa esiin myös hidasteet ja töyssyt, joita pidetään ylimitoitettuina tai epämiellyttävinä, ja joilta toivotaan järkevämpää toteutusta. Lisäksi pienemmistä, mutta arkea helpottavista asioista tulee esiin opasteiden puutteet – esimerkiksi kaupungintalolle ja kirjastoon on joidenkin mielestä yllättävän hankala löytää.

Kaupunkikuvan ja keskustan elävyyden osalta moni kokee, että keskusta on paikoin ränsistynyt, tyhjentynyt tai muuten epäsiisti, ja että se antaa ohikulkijoillekin huonon ensivaikutelman. Ratkaisuksi toivotaan sekä siisteyttä ja viherrakentamista että toimia rakennusten julkisivujen kuntoon saamiseksi. Samalla ehdotetaan pieniä

konkreettisia parannuksia, kuten lisää roskiksia ja kierrätysastioita sekä yleisilmeen kohentamista järjestelmällisesti.

Luonto ja ulkoilureitit nähdään Karkkilan vahvuutena, joten niiden ylläpito ja kehittäminen koetaan tärkeäksi: Toivike, Pikkupässi ja Koskireitti mainitaan, ja etenkin Pyhjärven uimaranta nousee omaksi, toistuvaksi teemakseen. Rantaa halutaan siistiksi ja houkuttelevaksi, ja osa puhuu siitä mahdollisena vetovoimatekijänä.

Perheisiin, lapsiin ja nuoriin liittyvissä terveisissä sävy vaihtelee. Yhteinen viesti on, ettei säästöjä haluttaisi lasten ja nuorten kustannuksella ja että varhaiskasvatuksen sekä opetuksen toimivuus on koko kaupungin vetovoiman ehto. Kouluverkosta esitetään monenlaisia näkemyksiä, mutta taustalla toistuu sama toive: päätöksissä pitäisi näkyä arjen vaikutusten ymmärrys, ei pelkästään talouslukujen tarkastelu erillään siitä, mitä se tekee perheiden arjelle ja kaupungin houkuttelevuudelle.

Monissa vastauksissa kuuluu samankaltainen toive liittyen osallisuuteen ja viestintään: ihmiset haluavat tuntea, että heitä kuullaan aidosti ja että palautteella on seurauksia. Siksi toivotaan avoimempaa viestintää ja sellaista mallia, jossa kaupunki sanoittaa näkyvästi, mitä kyselyistä opittiin ja mitä niiden perusteella aiotaan tehdä. Lisäksi toivotaan kohtaamisia ja käytännön kanavia, joissa kuntalaisten osaaminen saadaan käyttöön – talkoomalleja, asukasraateja, yhdistysten kanssa tehtävää yhteistyötä ja sellaisia tapoja osallistua, jotka eivät jää vain ”mielipiteen keräämiseksi”, vaan johtavat myös tekoihin.

3.5 Yhteenveto ja kehittämis ehdotukset

Asukaskyselyn vastauksissa Karkkilan vahvuudet piirtyvät selkeästi ja johdonmukaisesti. Kaupunkia arvostetaan erityisesti **luonnonläheisyydestä, rauhallisuudesta, turvallisuudesta sekä inhimillisestä mittakaavasta**, jossa palvelut, harrastusmahdollisuudet ja arki ovat lähellä. Yhteisöllisyys, aktiivinen kulttuuri- ja tapahtumatoiminta sekä toimiva lapsiperheiden arki nousivat toistuvasti esiin. Samalla vastauksissa näkyy vahva kotiseutukiintymys ja halu säilyttää kaupungin omaleimaisuus, kylämaisyyden ja luontoon perustuva identiteetti.

Keskeisimpänä huolenaiheena korostuu kaupungin **taloudellinen tilanne** ja siihen liittyvä epävarmuus. Moni vastaaja kokee päätöksenteon ristiriitaisena, hitaana tai vaikeasti hahmotettavana, ja ilmapiirin kuvataan paikoin jakautuneeksi. Useissa vastauksissa toivotaan rohkeutta tehdä talouden kannalta välttämättömiä ratkaisuja, mutta samalla korostetaan, että säästötoimien tulee olla tasapainoisia eikä kaupungin vetovoimatekijöitä, kuten peruspalveluja, lapsiperheiden arkea tai kaupungin identiteettiä, tulisi heikentää.

Osallisuuden näkökulmasta keskeinen viesti on tarve **vahvistaa luottamusta**. Asukkaat toivovat, että kuuleminen tapahtuisi nykyistä varhaisemmassa vaiheessa ja että palautteen vaikutukset näkyisivät konkreettisesti päätöksissä ja viestinnässä. Avoin, selkeä ja oikea-aikainen tiedottaminen, kasvokkain järjestettävät keskustelutilaisuudet sekä päätöksenteon läpinäkyvyys nousivat toistuvasti kehittämiskohteiksi. Samalla moni kokee, että osallistumismahdollisuuksia on jo olemassa, mutta niiden tunnettuutta ja vaikuttavuutta tulisi parantaa.

Ikääntyneiden hyvinvoinnin osalta keskeisiksi teemoiksi nousivat **lähipalvelujen säilyminen**, erityisesti terveyspalvelujen saatavuus omassa kaupungissa, sekä mahdollisuus asua kotona mahdollisimman pitkään. Yksinäisyyden vähentäminen, matalan kynnyksen kohtaamispaikat, harrastus- ja liikuntamahdollisuudet sekä toimivat kuljetus- ja liikenneyhteydet nähtiin tärkeinä. Työväenopiston ja liikuntapalvelujen merkitys korostui useissa vastauksissa.

Lasten ja nuorten kotiintuloaikoja koskevassa palautteessa yhteiset suositukset nähtiin pääosin myönteisinä ja vanhemmuutta tukevinä, mutta vastuu koettiin ensisijaisesti perheiden tehtäväksi. Keskeisin kehittämistarve liittyy viestintään ja yhteiseen sitoutumiseen sekä nuorten turvallisten vapaa-ajan ympäristöjen ja aikuisten läsnäolon vahvistamiseen.

Kaupungin kehittämiseen liittyvissä avoimissa vastauksissa toistuu kolme keskeistä kokonaisuutta: elinvoiman vahvistaminen, perusympäristön kunto ja kaupungin vetovoima. Yritysten houkuttelu, työpaikkojen lisääminen,

tonttitarjonnan ja markkinoinnin kehittäminen sekä aktiivinen elinkeinopolitiikka nähdään ratkaisevina kaupungin tulevaisuuden kannalta. Samanaikaisesti toivotaan panostuksia teiden ja katujen kuntoon, keskustan siisteyteen, rakennuskannan ylläpitoon, viheralueisiin sekä turvalliseen ja toimivaan arkiympäristöön. Julkisen liikenteen ja asiointiyhteyksien parantaminen nousi esiin erityisesti autottomien näkökulmasta.

Asukaskyselyn perusteella suositelluiksi jatkotoimiksi nousevat:

- talouden tasapainottaminen suunnitelmallisesti ja avoimesti
- luottamuksen vahvistaminen avoimella viestinnällä ja aidolla vuorovaikutuksella
- kaupungin vetovoiman lisääminen elinvoimaa, asumista ja yritystoimintaa kehittämällä
- peruspalvelujen saavutettavuuden turvaaminen erityisesti lapsille, perheille ja ikääntyneille
- arkiympäristön kunnon, viihtyisyyden ja turvallisuuden parantaminen.

Vastauksista välittyy vahva viesti: asukkaat näkevät Karkkilassa paljon hyvää ja merkittävää potentiaalia, mutta odottavat kaupungilta selkeää suuntaa, johdonmukaisia päätöksiä ja näkyviä tekoja, jotka vahvistavat luottamusta kaupungin tulevaisuuteen.

4 HYVINVOINTISUUNNITELMAN TOTEUTUMINEN

Karkkilan kaupunkistrategia 2022–2025 ”Rautainen kotikaupunki” hyväksyttiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 20.12.2021 (§ 139) ja sen päivitys 6.11.2023 (§ 94). Karkkilan kaupungin strategia antaa suunnan myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Karkkilan kaupungin muutosteemat kertovat kaupunkistrategian tärkeimmät alueet, jotka ohjaavat koko kaupungin toimintaa ja kehittämistä. Karkkilan kaupungin muutosteemat ovat

- Kasvun ja elinvoiman edistäminen
- Hyvinvoinnin vahvistaminen
- Jatkuvuuden ja toimintakyvyn turvaaminen

Muutosteemat ohjaavat koko kaupunkiorganisaation toimintaa ja kehittämistä. Jokaiselle muutosteemalle on määritelty keskeiset strategiset tavoitteet, jotka ohjaavat onnistumiseen. Karkkilan kaupungin hyvinvointisuunnitelmaan asetettiin erityisiä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteitä kuusi kappaletta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteet	
✓	Mielen hyvinvointi ja kulttuurihyvinvointi
✓	Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus
✓	Esteettömyys ja saavutettavuus
✓	Terveelliset elämäntavat
✓	Turvalliset tilat ja ympäristö
✓	Yhteistyö ja tiedolla johtaminen

4.1 Kasvun ja elinvoiman edistäminen

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Toteuma 1.1.-31.12.2025
Kaupunkilaisilla on mahdollisuus elinikäiseen oppimiseen	Edistetään ihmisten monipuolista kehittymistä, hyvinvointia sekä kansanvaltaisuuden, moniarvoisuuden, kestävän kehityksen, monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyden toteutumista.	Työväenopisto	Opiston kurssien, opetustuntien ja kurssilaisten määrä: <i>Kursseja toteutui 132, tunteja 4.488 ja opiskelijamäärä oli 2923.</i>
Kulttuurihyvinvointia ja mielen hyvinvointia lisääviä palveluita, tapahtumia ja toimintamalleja on saatavilla eri ikäisille kaupunkilaisille	Kulttuuriohjelman laatimiseen osallistetaan asukkaat Julkisen taiteen periaatteiden valmistelu kulttuuriohjelman osaksi Kulttuurikasvatussuunnitelman vakiinnuttaminen Järjestetään maksuttomia ja kaikille avoimia kulttuuritapahtumia sekä -sisältöjä	Kulttuuripalvelut Kaupunkikehitys kulttuuripalvelut Kulttuuripalvelut, varhaiskasvatus, opetus Kulttuuripalvelut, museo, kirjasto, työväenopisto,	Kulttuuritekoja-kampanjan toteutuneiden tapahtumien määrä: <i>3 tapahtumaa</i> Selvitetty muutostarpeet ja vaikutukset nykyisiin kaavoituksen ja rakentamisen ohjeistuksiin: <i>Selvitystyö tehty kaupunkikehityksessä.</i> KOPS-tapahtumien ja osallistujien määrä: <i>221 tapahtumaa, 6110 osallistujaa</i> Elämyspolku-tapahtumien ja osallistujien määrä: <i>487 tapahtumaa, 20 135 osallistujaa</i>

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Toteuma 1.1.-31.12.2025
	Kulttuurikaveritoiminnan vakiinnuttaminen Vahvistetaan Kaikukortti yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa	liikunta- ja nuorisopalvelut Kulttuuripalvelut Kulttuuripalvelut, HYTE-yhdyshenkilö	Kulttuurikaverien ja tapahtumien määrä: 5 kulttuurikaveria, 30 tapahtumaa Jaettujen korttien ja käyttökertojen määrä: 174 käyttökertaa, 92 jaettua tai uusittua korttia
Työllisyys lisääntyy	Työllisyydenhoidon toimintamallin ja yhteistyöverkostojen kehittäminen Lisätään työllisyyttä työllisyyden kehittämissuunnitelman keinoin TE24-uudistuksen yhteydessä turvataan lähipalvelut ja henkilökohmainen ohjaus	Elinvoima, työllisyyspalvelut	Kontaktoitujen, työttömien työnhakijoiden määrä <i>Rekrytointitukea myönnettiin 2025 neljälle yritykselle</i> <i>Yrityskäynnit 14</i> <i>Rekrytointitapahtuma Karkkilassa helmikuussa 2025</i> <i>Yhteistyö työllisyysviranomaisten kanssa asiakastyössä alkanut mm. yhteiset asiakastapaamiset ja työllisyyskoordinaattorin palveluun ohjaus</i> <i>Nuorille suunnatut työnhakuvalmennukset: toteutunut 2 valmennusjaksoa</i> <i>Työnhakuvalmennus maahanmuuttajille: toteutunut 1 valmennusjakso</i>
Varhaiskasvatuksen palvelurakenne monipuolistuu	Kehitetään ja lisätään avointa varhaiskasvatusta ja parkkitoimintaa	Varhaiskasvatus	Avoimeen varhaiskasvatukseen osallistuneiden määrän kasvu: Parkkitoimintaan osallistuneiden määrä: <i>Avoin päiväkotijärjestelmä lakkautettiin 14.2.2025 varhaiskasvatuksen kokonaistilanne arvioiden. Tammi-helmikuussa kävijöitä oli vähän.</i>
Edistetään tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta sekä kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja	Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen käsikirja valmis ja käytössä	Varhaiskasvatus	Varhaiskasvatuksen yksiköissä ja ryhmissä on tehty toiminnalliset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat sekä kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan vastaisen työn suunnitelmat:

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Toteuma 1.1.-31.12.2025
väkivallan vastaisen työtä			<i>Suunnitelmat tehty yksikkötasolla vuosittain. .</i>
Esteettömyys ja saavutettavuus paranee	Huomioidaan alueiden (mm. keskustan kehittämisen) suunnittelussa ikääntyneet ja erityisryhmät. Lisätään reittien, levähdyspaikkojen ja lähiliikuntapaikkojen esteettömyyttä.	Kaupunkikehitys liikuntapalvelut	Valmiit, esteettömät ja saavutettavat reitit sekä levähdyspaikat <i>Liikkuva Karkkila -ohjelma hyväksytty kaupunginhallituksessa 27.1.2025. Ohjelma sisältää myös suunnitelman liikuntapaikkojen kehittämisestä.</i>
Yksiköissä toteutetaan kestävä kehitystä	Kaupungin toimipisteissä parannetaan jätteen lajittelua/ kierrätystä	Kaikki yksiköt	Toimipisteiden jätteen lajittelu-pisteet kunnossa sekä sisällä että ulkona <i>Varhaiskasvatusyksiköihin on hankittu sisälle lajittelupisteet.</i>

4.2 Hyvinvoinnin vahvistaminen

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Toteuma 1.1.-31.12.2025
Osallisuuden kokemus vahvistuu ja kaupunkilaiset tietävät vaikutusmahdollisuuksistaan	Kaupungin sivuille päivitetään osallistu ja vaikuta -osio Toteutetaan osallistuvan budjetoinnin (OSBU) kokeilu ja tehdään jatkosuunnitelma	Strateginen kehittäminen konsernipalvelut / talous- ja hallintopalvelut	Kaupungin www-sivut päivitetty "osallistu ja vaikuta" -osio <i>Asioi, osallistu ja vaikuta -sivu lisätty 2024. Sivua päivitetty 2025.</i> OSBU:n kokeilu toteutuu 2025 <i>Osallistuvan budjetoinnin kokeilua valmisteltu, mutta ei toteutettu. Merkittävät taloushaasteet, tasapainotusohjelman laadinta ja talousarviolaadinta erittäin poikkeuksellisessa tilanteessa sitoi taloushallinnon resurssit lakisääteisiin tehtäviin.</i>
Mielenterveysosaaminen lisääntyy	Lisätään henkilöstön mielenterveysosaamista järjestämällä Mielenterveyden ensiapu -koulutusta	Konsernipalvelut / talous- ja hallintopalvelut	Koulutus toteutunut, koulutukseen osallistuneiden määrä <i>Koulutusta ei toteutettu.</i>
Edistetään suunnitelmallisesti tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta	Tehdään kartoitus tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden nykytilasta ja niiden edistämiseen liittyvistä tarpeista Karkkilassa	Strateginen kehittäminen	<i>Asukaskyselyllä 2024 kartoitettu tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden nykytilaa ja edistämisen tarpeita, jotka huomioidaan tulevassa hyvinvointisuunnitelmassa.</i>
Terveelliset elämäntavat	Tarjotaan kaiken ikäisille liikunta- neuvontaa, ohjattua liikuntaa sekä	Liikuntapalvelut	Liikuntaneuvontaan osallistuneiden määrä:

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Toteuma 1.1.-31.12.2025
/liikkuminen liisääntyy kaikissa ikäryhmissä	arkiliikkumisen, itsenäisen ja tuetun ulkoilun mahdollisuuksia. Edistetään liikuntaneuvonnassa terveellisiä ravitsemussuosituksia.		<i>Yksilöneuvontaan osallistunut 360.</i> <i>Ryhmäneuvontaan osallistunut 115.</i>
Tuetaan terveellisiä ja turvallisia elämäntapoja Päihteiden haitat yksilölle ja yhteisölle vähenevät	Toteutetaan ehkäisevää päihdetyötä EPT-työryhmän vuosikellon mukaan. Toiminnasta raportoidaan vuosittaisen hyvinvointiraportin yhteydessä	EPT-työryhmä, nuorisopalvelut	Toteutunut raportointi ja itsearviointi vuosittaisen hyvinvointiraportin yhteydessä. <i>Kts. itsearviointi, luku 4.4.</i>
Oppilaiden ja opiskelijoiden haitalliset riippuvuudet vähenevät	Oppilaitokset ehkäisevät alkoholin, tupakan, huumausaineiden ja rahapelaamisen haittoja suunnitelmallisesti osana opiskeluhuoltoa	EPT-työryhmä, nuorisotoimi, opetustoimi	Toteutuneet valistustapahtumat: <i>Kts. itsearviointi, luku 4.4</i>
Lisätään lasten ja nuorten turvallisuuden tunnetta	Määritellään suositus yhteisistä kotiintuloajoista lapsille ja nuorille	EPT-työryhmä	Kotiintuloaikojen suositus määriteltä ja lanseerattu <i>Toteutunut jo 2024. Muistutettu kotiintuloajoista vuoden 2025 aikana.</i>
Kaupungin tiloissa ja tapahtumissa on kaikkien turvallista olla	Valmistellaan Karkkilan kaupungin turvallisemman tilan ja tapahtumien periaatteet sekä vakiinnutetaan ne osaksi toimintaa. Tiloissa ja tapahtumissa määritellään ja huomioidaan turvallisemman tilan periaatteet.	Strateginen kehittäminen, koko organisaatio	Turvallisemman tilan periaatteet valmisteltu ja lanseerattu. <i>Periaatteet valmistelu, mutta ei vielä käytössä. Käyttöön 2026.</i>
Edistetään ikääntyneiden monipuolisia asumisvaihtoehtoja	Kaupungin vuokra-asuntoja muokataan tarpeen mukaan ikäystävällisemmiksi Selvitetään mahdollisuuksia yhteisöllisen asumisen kehittämiseen	Kaupunkikehitys	Vuokra-asuntoihin tehty kehittämis-toimet kuten luiskien lisääminen <i>Tarvittaessa käyty laittamassa luiskia ja kaiteita hyvinvointialueen pyynnöstä</i> <i>Yhteisöllisen asumisen kehittämisestä keskusteltu HVAn kanssa.</i>
Ikääntyneiden kaatumistapahtumat vähenevät	Liukuesteiden jakamisesta ikääntyneille tehdään säännöllistä toimintaa	Elinvoima	Jaetut liukuesteet (lkm.) <i>2024–2025 kaudella: 87 kpl</i> <i>2025–2026 kaudella 31.1. mennessä jaettu 61 kpl</i>

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Toteuma 1.1.-31.12.2025
Edistetään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäistä suoriutumista	Kohdennettuja, matalan kynnyksen liikuntaryhmiä Vertaisveturit, ulkoiluystävöiminta, kulttuurikaverit, elämyspolun ikääntyneille kohdennetut tapahtumat	Liikuntapalvelut, kulttuuripalvelut	Liikuntaryhmien määrä, liikuntaryhmiin osallistuneiden määrä: <i>Osallistujia 6 933/ ryhmiä 45 kpl</i> Kulttuurikaverien määrä: <i>5 kulttuurikaveria, 30 tapahtumaa</i> Elämyspolulla ikääntyneet -kohderyhmälle järjestettyjen tapahtumien ja osallistujien määrä <i>61 tapahtumaa, 5 806 osallistujaa</i>
Kotoutuminen onnistuu	Kotoutumista edistetään kotouttamisohjelman mukaisesti	Elinvoima, maahanmuuttopalvelut	Maahanmuuttopalvelujen asiakkaat siirtyvät vahvan tuen piiristä peruspalvelujen piiriin <i>Kts. luku 4.4. kotoutumisen itsearviointi</i>
Kehitetään suunnitelmallisesti liikuntamahdollisuuksia	Liikkuva Karkkila-ohjelmaan koostaan liikuntatilojen ja ulkoliikuntapaikkojen kehittämissuunnitelma, sis. luontoliikuntakohteet sekä luonnon virkistyskäytön	Liikuntapalvelut	Valmis suunnitelma / Liikkuva Karkkila <i>Liikkuva Karkkila -ohjelma hyväksytty kaupunginhallituksessa 27.1.2025. Poikkihallinnollinen työryhmä perustettu, jonka kanssa käydään läpi kehittämisskohteita ja toimenpiteitä.</i>
Madalletaan liikuntaan osallistumisen kynnystä	Ohjataan kaikukorttiasiakkuuteen ja vertaistoimintaan Uusien liikuntakohteiden houkuttelu Kaikukortti-kohteiksi	Liikuntapalvelut, kulttuuripalvelut	Vertaisohjaajien määrä: 27 Kaikukortin käyttökerrat liikuntakohteissa: 13 <i>kirjausta</i> Kaikukortin piirissä olevien liikuntakohteiden määrä: <i>4 kohdetta (työväenopisto, liikuntapalvelut, KaU Koris, Tanssiopisto Vinhan kurssit)</i>
Luonnossa liikumisen ja virkistytymisen edellytyksen paranevat	Ulkoilureittien ja lähiluonnon kehittäminen	Kaupunkikehitys Liikuntapalvelut Elinvoima	Liikkuva Karkkila -ohjelma <i>Liikkuva Karkkila -ohjelma hyväksytty kaupunginhallituksessa 27.1.2025.</i> <i>Uusi Konnankieppi -reitti loppuvuodesta 2025.</i>
Lasten ja nuorten harrastustoiminnan	Olemassa olevan kerhotoiminnan suunnitelmallinen kehittäminen	Vapaa-aikatoimi	Saadun palautteen pohjalta tehdään uusi suunnitelma <i>Kerhotoiminnan kysely teetettiin keväällä. Kerhojen sisältö</i>

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Toteuma 1.1.-31.12.2025
kehittäminen ja järjestäminen			<i>kilpailutettiin kyselyn vastausten pohjalta ja kerhotarjotin rakennettiin lasten ja nuorten toiveiden mukaan.</i>
Liikenneturvallisuus parantuu	Edistetään turvallista liikkumista kaupungin liikenneturvallisuus-suunnitelman mukaisesti	Kaupunkikehitys	Toteutuneet parannustoimenpiteet <i>Vuonna 2025 kunnostettiin erityisesti kevyen liikenteen väyliä (mm. Huhdintiellä, Tammelantiellä ja Vihdintiellä) mukaan lukien reunakivien korjausta. Päälysteitä uusittiin (mm. Lemmointiellä ja Vanhalla Vihdintiellä) sekä tiemerkintöjä ja suojateitä uusittiin.</i>

4.3 Jatkuvuuden ja toimintakyvyn turvaaminen

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Toteuma 31.12.2025
HYTETU-työn suunnitelmallinen kehittäminen jatkuu ja toiminta vahvistuu	Hytetu-rakenteemme ja yhdyspintamme ovat selkeät sekä erilaiset roolit on määritelty. Nimetyt vastuutahot ja yhdyshenkilöt	Strateginen kehittäminen HYTETU-työryhmä	Selkeät toimintamallit ja rakenteet <i>Hytetu-työryhmän määräaikaista jatkettiin 05/2025 asti. Uudet rakenteet luotava organisaatiouudistus huomioiden 2026.</i> <i>HYTETU-yhdyshenkilönä toiminut 7/25 alkaen hyvinvointikoordinaattori</i>
HYTE-palvelut ovat löydettävissä ja saavutettavissa	Vahvistetaan PTV:n käyttöä	Koko organisaatio	WWW-sivujen uudistuksen yhteydessä PTV yhteensopivuus <i>Uudet verkkosivut käytössä loppuvuodesta. PTV-integraatio ei toteutunut.</i> <i>Opiskelijaresurssi päivittänyt vuonna 2025 organisaation PTV:n tietoja.</i>
Järjestöyhteistyötä kehitetään suunnitelmallisesti	Organisaatiossa nimetty järjestöyhteistyön yhdyshenkilö	Kaupunginjohtaja, HYTETU-työryhmä	Yhdyshenkilö nimetty <i>07/2025 alkaen järjestöyhteistyön yhdyshenkilönä toiminut hyvinvointisuunnittelija</i>
EPT:ä kehitetään suunnitelmallisesti	Organisaatiossa nimetty EPT-yhdyshenkilö	Kaupunginjohtaja, HYTETU-työryhmä	Yhdyshenkilö nimetty <i>EPT-yhdyshenkilönä toiminut 05/25 asti liikunta- ja</i>

Tavoite	Toimenpide	Vastuutaho	Toteuma 31.12.2025
			<i>nuorisopäällikkö ja 07/25 alkaen hyvinvointisuunnittelija.</i>
Tiedolla johtamisen kehittäminen	HYTETUn määrittelemisen organisaation eri alueilla	Strateginen kehittäminen HYTETU-työryhmä koko organisaatio	Tehty kartoitus ja määritelmä yksiköiden HYTETU-työstä <i>Kartoitus tehty loppuvuodesta 2024 ja löytyy osana hyvinvointikertomusta 2021–2024.</i>
HYTETU-työn toiminnan vahvistaminen	Kaupungilla käytössä HYTETU-vuosikello	HYTETU-ryhmä	Ajantasainen vuosikello käytössä <i>HYTETU-työryhmällä ollut vuosikello käytössä.</i> <i>Vuonna 2025 pilotoitu LU-alueen yhteistä hyte-viestinnän vuosikelloa.</i>
Tiedolla johtamisen lisääminen	EVA:n käyttöönoton laajentaminen ja vakiinnuttaminen	Koko organisaatio	EVA laajemmassa käytössä / tehdyt ennakoarvioinnit <i>Päätös tehty kokeilujaksosta, kokeilujakson puitteissa ei tehtyjä EVAuksia.</i>
HYTE-yhteistyö paranee	Säännölliset yhteydenpito ja HYTE-neuvottelut Kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen yhteistyössä LUVN:n kanssa	Kaupunginjohtaja strateginen kehittäminen	Säännölliset yhteistyöpalaverit Sovitut yhteiset tavoitteet ja toteutussuunnitelma <i>LU-hyte-verkoston tapaamisia säännöllisesti 2025,</i> <i>Valtuustokausittaiset neuvottelut 01/2025.</i> <i>HYTE-neuvottelut pidetty 11/2025</i> <i>Ikääntyneiden olkkaritoiminta laajentunut Karkkilaan vuonna 2025.</i>

4.4 Laadulliset itsearvioinnit

Osana hyvinvointisuunnitelman mittaristoa ja minimitietosisältöä on suunniteltu tehtävän laadullisia itsearvioinniteja, jotka on valmisteltu moniammatillisessa yhteistyössä ja koottu tähän lukuun.

4.4.1 Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen

Karkkilan kaupungin oma toiminta hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi on muuttunut viime vuosina suunnitelmallisemmaksi. Karkkilan kaupungissa on tunnustettu hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön merkitys. Tämä on nähtävissä konkreettisesti ainakin lisätyissä resursseissa. Vakainainen henkilöstöresurssi hyvinvoinnin ja

terveyden edistämisen koordinaatioon kaupungin sisäisten toimijoiden välillä sekä alueellisen työn edistämiseen vahvistaa kaupungin lakisääteisen hyte-työn toteutumista.

Uusi valtuustokausi alkoi 1.6.2025 ja samalla astui voimaan Karkkilan kaupungin organisaatiouudistus. Tämän seurauksena hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutahoksi vaihtui elinvoimalautakunta. Organisaatiouudistus on osaltaan vaikuttanut siihen, että kaikki aiemmat käytännöt ja rakenteet eivät ole vielä päivittyneet. Karkkilan kaupunkiorganisaation sisällä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyötä tulee edelleen lisätä ja pyrkiä luomaan toimialarajoja ylittäviä käytäntöjä. Kaikkien organisaation sisäisten rakenteiden olisi oltava entistä enemmän toimialarajat ylittäviä.

Yhteistyö hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä hyvinvointialueen ja muiden Länsi-Uudenmaan alueen kuntien kanssa on vahvistunut edellisen valtuustokauden aikana ja työ jatkuu edelleen. Yhteistyötä eri toimijoiden kanssa tehdään paljon erilaisissa **verkostoissa**. Alueella toimii muun muassa Länsi-Uudenmaan HYTE-verkosto, liikuntaneuvonnan verkosto, EMPT-verkosto, kotoutumisen yhteistyöverkosto, opiskeluhuollon yhteistyöryhmä sekä erilaisia teemaverkostoja. Yhtenä uutena yhteistyöryhmänä LUVN:n aluehallitus päätti (15.12.2025 § 286) asettaa valtioneuvoston asetusten 308/2023 ja 570/2024 mukaisen valmiuden, varautumisen ja väestönsuojelun yhteistyöryhmän, jossa Karkkilan kaupungilla on edustaja.

Yhteiset hankkeet ja projektit ovat tärkeässä osassa yhteistyön lisäämisessä. Karkkilan kaupunki on muun muassa mukana Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen hallinnoimassa ”Omaishoitajan polulta tukea ikääntyneiden omaishoitajille” -hankkeessa, joka myös sai terveyden edistämisen määrärahaa 2025.

Karkkilan kaupunki on vuonna 2025 osallistunut Espoon kaupungin hallinnoimaan Vaikuttavuutta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtamiseen -hankkeessa (kaupunginhallitus 3.6.2024 § 156). Hanke sai Terveyden edistämisen määrärahaa 2025. Hanke toteutetaan yhteistyössä LUVN:n kanssa ja siinä ovat mukana kaikki Länsi-Uusimaan kunnat.

Vuonna 2025 Karkkilan kaupunki lähti aiesopimuksella mukaan LUVN:n ikääntyneiden Olkkari-toiminnan kehittämisen hankkeeseen (kaupunginhallitus 9.6.2025, § 165), Lisäksi Karkkilan kaupunki lähti yhteistyökumppaniksi Laurea ammattikorkeakoulun ja Uudenmaan Martat ry:n Kylien OmaVara -hankkeeseen (kaupunginhallitus 9.6.2025, § 166),

Kuntien ja hyvinvointialueen on lakisääteisesti käytävä kahdenlaisia, tavoitteiltaan ja järjestämisvälistään toisistaan eriäviä neuvotteluita. Hyvinvointialuelaki (611/2021) § 14 velvoittaa käymään valtuustokausittaiset **yhteistyöneuvottelut**. Tämä neuvottelut toteutuivat ensimmäistä kertaa tammikuussa 2025 ja niihin osallistui viranhaltijajohdon lisäksi myös luottamushenkilöjohtoa.

Vuosittain käytävät **hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen neuvottelut** käytiin 19.11.2025. Hyte-neuvotteluissa Karkkilan kaupunki nosti keskusteluun mielen hyvinvoinnin vahvistamisen teemassa ikääntyneiden yksinäisyyden ehkäisyn tärkeäksi tavoitteeksi. Lisäksi toivottiin vahvempaa yhteistyötä ja yhteistyörakenteita erityisesti varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen osalta. Terveiden elintapojen edistämisen teemassa edistetään monimuinpuolisesti liikuntaneuvonnan kumppanuussopimusta. Hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamisen teemassa muun muassa todettiin työttömien terveystarkastusten määrää lisättävän ja edistettävän palveluohjausta monialaisiin palveluihin.

Alueelliset hyte-painopisteet ohjaavat yhteistyötä, mutta kuntakohtaisia tavoitteita edistetään osana alueellista toimeenpanoa. Neuvottelujen mallia on tarkoitus kehittää niin, että ne tukevat kuntien kanssa toteutettavaa yhteistyötä.

Kaupungin ja hyvinvointialueen välisten yhdyspintojen, työnjaon ja roolien määrittelyssä on vielä tehtävää.

Karkkilan kaupungin tulisi myös lisätä yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa. Esimerkiksi järjestöyhteistyössä on kehitettävää. Järjestöyhteistyöhön on vuoden 2025 aikana nimetty yhdyshenkilö ja järjestöyhteistyötä tehdään osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä henkilöstöresurssin sallimissa rajoissa. Kuitenkin kaupunkiorganisaatiossa monet yksiköt tekevät järjestöyhteistyötä kuten aiemminkin. Karkkilan kaupunki edistää

hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä muun muassa järjestöavustuksien sekä tarjoamalla Kansankulman tilaa veloituksetta järjestötoimijoiden käyttöön.

4.4.2 Hyvinvointikertomustyö

Karkkilan kaupungin hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2026–2029 tulee valmistella vuoden 2026 aikana ja hyvinvointisuunnitelma tulee sitoa vahvasti kaupunkistrategiaan. On pohdittava, miten hyvinvointisuunnitelma jalkautetaan ja saadaan huomioitua aiempaa paremmin taloutta ja toimintaa suunniteltaessa. Vuoden 2026 hyvinvointiraportti tulee pohjautumaan uuteen hyvinvointisuunnitelmaan.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen mittaaminen on haasteellista ja mielekkäiden indikaattorien tarjonta on rajallista. HYTE-kerrointa ja TEAvisaria on pyritty hyödyntämään kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyössä aiempaa enemmän. TEAvisaria voidaan käyttää muun muassa ohjaamaan kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämistoimia. HYTE-kertoimen parantaminen vaatii osaltaan muutoksia organisaation toimintaan, mutta on myös suunnitelmallista työtä väestötasolla.

Karkkilan kaupunki on mukana Länsi-Uudenmaan hyvinvointitieto -projektissa. Projektissa tullaan toteuttamaan erilaisia hyte-tiedon tuottamiseen, hyödyntämiseen, tiedolla johtamisen kehittämiseen ja data-analytiikkaan liittyviä kehitystoimia. Samalla kehitetään alueellisesti hyte-raportointia. Osana projektia tulee myös kuntien käyttöön yhteinen raporttityökalu.

4.4.3 Yhdenvertaisuus, sukupuolten tasa-arvo ja palveluiden saavutettavuus

Karkkilan kaupungin väestötasoinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö vaatii työstämistä. Tämä tiedostettiin hyvinvointisuunnitelmaa 2024–2025 tehdessä, jonka yhteydessä päätettiin aloittaa nykytilan kartoitus. Kartoitus toteutettiin osana vuoden 2024 asukaskyselyä. Hyvinvointisuunnitelmaan 2026–2029 pyritään samaan kyselyn pohjalta aiempaa konkreettisempia toimia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Karkkilan kaupungissa on oppilaitoksissa ja varhaiskasvatyksyksissä omat toiminnalliset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat. Organisaation sisäinen yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma tulee päivittää.

Vuonna 2025 kaupungin uudet verkkosivut otettiin käyttöön. Verkkosivuille on vielä tulossa saavutettavuus-lisäosa sekä ääni- ja käännöspalvelu viestinnän saavutettavuuden ja monikielisyyden vahvistamiseksi. Verkkosivuja on julkaisun jälkeenkin selkeytetty saatujen palautteiden perusteella ja työtä jatketaan edelleen 2026.

Vuonna 2025 talousarviossa hyväksyttiin määräraha esteettömyyden parantamiseksi. Määrärahalla muun muassa parannettiin Haukkamäen koulun ja Haukkamäen päiväkodin luiskia. Esteettömyysmäärärahan käytössä hyödynnettiin vammaisneuvoston vuoden 2024 esteettömyyskävelyn raporttia. Myös Palvelukeskuksen pääovet uusittiin. Tämä ei kuitenkaan mennyt esteettömyysmäärärahasta.

4.4.4 Ehkäisevä päihdetyö ja sen rakenteet

Karkkilan kaupungin ehkäisevän päihdetyön vastaavana toimielimenä toimi 05/2025 asti kaupunginhallitus.

1.6.2025 hyväksytyssä hallintosäännössä toimielimeksi vaihtui elinvoimalautakunta. Liikunta- ja nuorisopäällikkö oli nimetty ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilöksi 05/2025 asti. 07/2025 alkaen ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilönä on toiminut hyvinvointisuunnittelija. Ehkäisevää päihdetyötä suunnittelee ja toteuttaa ehkäisevän päihdetyön työryhmä.

Karkkilan kaupungin ehkäisevän päihdetyön työryhmä on moniammatillinen ryhmä, jonka jäsenistön on kaupunginjohtaja nimennyt päätöksellään 4.2.2019. Työryhmää on sittemmin täydennetty eri asiantuntijoilla, vanhusneuvoston edustajalla, järjestöjen edustajilla sekä Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen edustajilla.

Hyvinvointisuunnitelmaan 2024–2025 kirjattiin ehkäisevän päihdetyön kehittäminen yhdeksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteeksi. Työryhmä on asettanut itselleen kolme ennaltaehkäisevän työn tavoitetta: päihitteettömien elämäntapojen tukeminen, mielen hyvinvoinnin vahvistaminen ja peliriippuvuuden torjuminen. Toimintasuunnitelmana toimii vuosittain laadittava vuosikello, johon on kirjattu EPT-työn toimenpiteitä sekä työtä tukevia teemaviikkoja ja -päiviä.

Ehkäisevän päihdetyön työryhmä kokoontuu neljä kertaa vuodessa, ja työryhmän jäsenet ovat sitoutuneet ryhmän tapaamisiin. Ehkäisevän päihdetyön työtä tehdään kentällä ja se on liitetty osan henkilöstön työnkuvaan. Myös tarvittaessa henkilöstöä / työryhmää koulutetaan EPT:n osalta.

Työryhmässä on edustajia hyvinvointialueelta muun muassa nuorisotasemalta ja opiskeluhuollosta. Heiltä saatu asiantuntijuus tukee toimintaa. Lisäksi hyvinvointialueen EPT- asiantuntija on kutsuttu kokoukseen. Karkkilan kaupungilla on edustus Länsi-Uusimaan alueellisessa EMPT-ryhmässä. Yhteistyö eri toimijoiden kanssa sujuu hyvin.

Ehkäisevän päihdetyön työryhmästä löytyy edustus kaikista ikäluokista. Ryhmän sisällä on selkeät roolit ja vastuunjaot. Toiminta painottuu selvästi lapsiin ja nuoriin.

Määrärahaa EPT-työhön ei ole riittävästi. Työtä tehdään osana työnkuvia, mutta kohdennetun toiminnan esim. luennon tai asiantuntijan kutsumiseen ei ole varattu määrärahoja budjettiin kuin nuorisopuolella. Resurssointi mm. valistustoimintaan on toisinaan haastavaa ja sen kehittäminen olisi tarpeen.

Tarkemman toimintasuunnitelman laatiminen olisi tarpeellista. EPT-työ on suunnitelmallisempaa erityisesti lapsiin ja nuoriin kohdistuen, mutta työikäisten ja ikääntyneiden kohdalla olisi toimintaa vielä tarpeen vahvistaa.

4.4.5 Maahanmuuttajien kotoutumisen edistäminen

Alkuvaiheen palvelut ja peruspalveluiden soveltuvuus: Karkkilan kotoutumispalvelut vastasi kotoutumista edistävien toimien koordinoinnista, kehittämisestä ja käytännön toteutuksesta yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Kotoutumispalvelut ovat avoinna kaikille Karkkilan vieraskielisille asukkaille, joita vuoden 2024 lopussa oli 763. Vuonna 2025 palveluiden piirissä oli noin 150 asiakasta, joista noin 70 asioi säännöllisesti. Kasvokkain tapahtuvia asiakastapaamisia kertyi vuoden aikana noin 730.

Kotoutumisen alkuvaiheessa uusille asukkaille tarjottiin neuvontaa ja ohjausta esimerkiksi viranomaispalveluihin, asumiseen, terveyspalveluihin, varhaiskasvatukseen, koulutukseen ja työelämään.

Peruspalveluiden saavutettavuutta varmistettiin tarjoamalla matalan kynnyksen neuvontaa ja ohjausta toimistolla, oppilaitoksissa, kotikäynneillä ja Kotokerhossa.

Kotoutumisen strateginen kehittäminen ja yhteistyö: Kotoutumispalvelut osallistuivat aktiivisesti Länsi-Uudenmaan kotouttamista edistäviin työryhmiin ja verkostoihin, kuten KiLoViKaRa-verkostoon, sekä ELY-keskuksen ja ministeriöiden tilaisuuksiin. Kotoutumispalvelut oli mukana myös KotoAJ-asiakashallintajärjestelmän valmistelutyöryhmässä.

Paikallisesti kotoutumistyön asiantuntijaryhmä kokoontui kahdesti. Tapaamisiin järjestettiin asiantuntijaluento ja työpajoja. Yhteistyötä tehtiin aktiivisesti lähikuntien maahanmuutto/kotoutumispalveluiden ja hyvinvointialueen kotoutumista edistävän sosiaalityön kanssa.

Etniset suhteet, osallisuus ja kielen sekä kulttuurin kehittäminen: Kotoutumista tuettiin laajalla yhteistyöverkostolla, johon kuuluvat seurakunnat, yhdistykset ja neljännen sektorin vapaaehtoiset. Karkkilan seurakunnan kanssa jatkettiin toiminnallista yhteistyötä Pappilan puutarhassa. Kotokerhon toiminta toteutettiin keväällä yhteistyössä paikallisen helluntaiseurakunnan ja syksyllä Karkkilan kirjaston kanssa. Kotokerhossa järjestettiin monipuolista ohjelmaa kuten retkiä ja asiantuntijavierailuja, sekä suomen kielen harjoittelua Toisto-menetelmällä. Kotokerhossa yhdistyivät suomen kielen opetus, kielikahvilatoiminta sekä kotoutumista tukevat neuvontapalvelut. Keväällä ja syksyllä 2025 järjestettiin myös kielikahvilatoimintaa yhteistyössä Lohjan monitoimikeskuksen kanssa.

Resurssi ja osaamisen kehittäminen Karkkilan kaupungin kotoutumispalveluissa työskenteli vuonna 2025 kotoutumiskoordinaattorin lisäksi määräaikainen kotoutumistyöntekijä sekä ukrainankielinen kotoutumisohjaaja. Henkilöstö osallistui aktiivisesti alueellisiin ja valtakunnallisiin koulutuksiin ja tapahtumiin, joilla vahvistettiin osaamista ja verkostoitumista.

4.5 Kehittämis ehdotukset

- Kaupungin hyte-työn sisäiset rakenteet muodostetaan sellaisiksi, että ne mahdollistavat sujuvan yhteistyön ja toiminnan kehittämisen. Yhteistyö eri toimijoiden välillä on tiivistä ja säännöllistä.
- Yhteistyön vahvistaminen kolmannen sektorin toimijoiden kanssa
- Päätösten vaikutusten ennakkoarvointi
- Osallisuuden suunnitelmallinen edistäminen ja osallistuva budjetointi
- Turvallisemman tilan periaatteet otetaan käyttöön ja huomioidaan toiminnassa.
- Ehkäisevälle päihdetyölle riittävät resurssit
- Työikäisten ja ikääntyneiden ehkäisevän päihdetyön vahvistaminen

LÄHTEET

Asunnottomat 2025. Valtion tukeman asuntorakentamisen keskuksen julkaisuja. 2026:1.

<https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-361-282-2>

Hyvinvointia edistävä toiminta helposti löydettäväksi – hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kansallisen palvelukonseptin määrittelyä. Hakamäki P., Nick R., Valli N., Kuitunen-Kaija O.. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

2023. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2023062861198>

[Karkkilan kaupungin hyvinvointikertomus 2021–2024](#). Kaupunginvaltuusto 26.5.2025.

[Karkkilan kaupungin hyvinvointisuunnitelma 2024–2025](#). Kaupunginvaltuusto 27.5.2024 § 64.

[Karkkilan kaupunkistrategia 2022–2025](#). Rautainen kotikaupunki.

[Kouluterveyskysely 2025](#).

Kuntalaki (410/2015). <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150410>

Kuntaliitto 2024. [Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät kunnissa](#). Niemi S. (toim.)

Kuntaliitto 2025. [Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen yhteistyö kuntien ja hyvinvointialueiden välillä](#). Yhdyspinnat, raportointi ja suunnitelmat. Niemi S. (toim.)

Laki ehkäisevän päihdetyön järjestämisestä (523/2015). <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20150523>

Laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista (571/2016). <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2016/571?language=fin>

Laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista (980/2012). <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2012/20120980>

Laki kotoutumisen edistämisestä (681/2023). <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2023/20230681>

Laki kuntien kulttuuritoiminnasta (166/2019). <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2019/20190166>

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986). <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1986/19860609#P6c>

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021). <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2021/20210612>

Laki terveyden edistämisen määrärahasta (333/2009). <https://www.finlex.fi/fi/lainsaadanto/2009/333>

Lastensuojelulaki (417/2007). <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417>

Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue 2024. [Alueellinen hyvinvointisuunnitelma](#).

Opetushallitus 2025. Move! <https://www.oph.fi/fi/move>

Osallisuuden edistäjän opas. Ohjaus 10/2023. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-408-088-0>

Oppilas ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013). <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2013/20131287>

Sosiaali- ja terveysministeriö 2026. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaisarkkitehtuuri. Lohtander, M., Hätönen H., Katainen J., Lundqvist T., Siira T. & Hovi M. Versio 2.0. 01/2026.

TEAvisari 2026. <https://teaviisari.fi/teaviisari/fi/index>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2026. Keskeisiä käsitteitä. <https://thl.fi/aiheet/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistamisen-johtaminen/hyvinvointijohtaminen/hyvinvointi-ja-terveyserot/keskeisia-kasitteita>

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2024. [Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen johtaminen](#). Verkkosivusto.

Valtioneuvosto 2021a. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030. Periaatepäättös. Valtionneuvoston julkaisu 2021:14. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-864-2>

Valtioneuvosto 2021b. Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen 2030. Toimeenpanosuunnitelma. Valtionneuvoston julkaisu 2021:27. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-383-670-9>

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014). <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141325>

LIITTEET

LIITE 1 Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen keskeisiä käsitteitä

Edistäminen	Mahdollisuuksien luominen, esimerkiksi terveyden edistämisessä. Myös promootio .
Ehkäiseminen	Esimerkiksi sairauksien ehkäisy ja niiden seurauksien pienentäminen. Myös preventio .
Ehkäisevä päihde-työ	Ehkäisevän päihdetyön järjestämistä koskeva laki (523/2015) määrittelee kunnan vastuut ehkäisevässä päihdetyössä. Vuoden 2023 alusta ehkäisevä päihdetyö on kuulunut sekä kunnan että hyvinvointialueen lakisääteisiin tehtäviin. Ehkäisevän päihdetyön perusrakenteita kunnissa ovat kunnan nimeämä vastaava toimielin, työtä ohjaavat suunnitelmat, yhdyshenkilö ja monialaiset työryhmät. Ehkäisevää päihdetyötä tekevät kunnan eri hallinnonalat, hyvinvointialue, eri viranomaiset, järjestöt ja kunnan vastuulla on sovittaa nämä toimet yhteen. Pitkäjänteinen ehkäisevä päihdetyö vähentää väestöryhmien välisiä terveys- ja hyvinvointieroja, inhimillistä kärsimystä ja palvelujen tarvetta. Se lisää työn tuottavuutta ja varmistaa väestön työ- ja toimintakyvyn tulevaisuudessa. Laadukas ehkäisevä päihdetyö on myös taloudellisesti hyödyllistä. Vuosittain alkoholi, tupakka ja huumeet aiheuttavat kustannuksia yhteiskunnalle.
Eriarvoisuus	Eriarvoisuus on vältettävissä oleva ero, joka on epäoikeudenmukainen ja eettisesti väärin. Eriarvoisuus voi liittyä moneen osa-alueeseen elämässä: hyvinvointiin, asumiseen, ikään, syntyperään, sukupuoleen, terveyteen tai talouteen. Eriarvoisuudella on pitkäaikaisvaikutuksia, jotka ovat sekä yksilöille että yhteisöille varsin tuhoisia.
Esteettömyys	Esteettömyys tarkoittaa tilaa, jossa rakennettu ympäristö, tuotteet ja palvelut ovat mahdollisimman toimivia, helpokäyttöisiä, helposti saavutettavia. Esteettömyys toteutuu, kun ympäristöstä poistetaan mahdollisimman monet liikkumisen, toimimisen, näkemisen, kuulemisen, ymmärtämisen ja kommunikaation esteet. Perinteisesti esteettömyys on liitetty rakennettuun ympäristöön, mutta viime aikoina käsite on laajentunut kattamaan myös palvelujen, viestinnän ja ihmisten välisen vuorovaikutuksen esteettömyyttä.
Haavoittuvassa asemassa oleva väestöryhmä	Viittaa väestöryhmiin, joilla ei ole oman vaikutusvaltansa ulkopuolella olevien tekijöiden vuoksi samoja mahdollisuuksia kuin muilla väestöryhmillä. Ryhmällä on tästä syystä suurempi riski joutua eriarvoiseen asemaan. Haavoittuvassa asemassa olevaan väestöryhmään kuuluvilla voi olla yksi tai useampia terveyteen, toimeentuloon, sosiaalisiin suhteisiin tai elinolosuhteisiin liittyviä riskejä, jotka toteutessaan voivat johtaa yhteiskunnallisesti heikkoon asemaan. Haavoittuvassa asemassa olevia ryhmiä voivat yksittäisessä tilanteessa tai palvelussa olla esimerkiksi lapset, vanhukset, työttömät, maahanmuuttajat, vammaiset henkilöt, pitkäaikaissairaat, mielenterveys- ja päihdeongelmista kärsivät ja romanit. Tunnistettuja haavoittuvassa asemassa olevia ihmisryhmiä: • pitkäaikaissairaat ja pitkäaikaissairauden riskissä olevat henkilöt • henkilöt, joilla on mielenterveys- ja päihdehäiriöitä tai kohonnut riski sairastua niihin • vammaiset henkilöt • palveluiden piiristä eri syistä merkittävästi syrjäytyneet henkilöt • ikääntyneet, joilla on todettua tai piilossa olevaa fyysiseen, psyykkiseen tai sosiaaliseen toimintakykyyn liittyvää tuen, hoidon tai kuntoutuksen tarvetta • maahan muuttaneet henkilöt, joilla on todettua tai piilevää työ- ja toimintakykyyn liittyvää tai psykososiaalisen tuen tai hoidon tarvetta • lähisuhde- tai perhevälivallan kohteeksi joutuneet • lastensuojelun asiakkaat, mukaan lukien vanhemmat ja perheet • omaishoitajat • muu edellä kuvatulla tavoin haavoittuva ryhmä

Hyvinvointi	Hyvinvointi on kaikille tuttu ja yhteinen ilmiö, jota ei ole helppo kuvata täsmällisesti. Se on käsitteenä monitasoinen ja moniulotteinen. Hyvinvoinnin osatekijät voidaan yleensä jakaa kolmeen ulottuvuuteen, jotka ovat terveys, materiaallinen hyvinvointi ja koettu hyvinvointi tai elämänlaatu. Hyvinvointi-käsite voi Suomessa viitata sekä yksilön että yhteisötason hyvinvointiin. Yksilön hyvinvoinnin osa-alueita kuvattaessa voidaan käyttää esim. Stiglitzin komission jaottelua, jonka mukaan hyvinvoinnin osa-alueita ovat terveys, koulutus, henkilökohtainen toiminta ja työ, äänen kuuluminen yhteiskunnassa, sosiaaliset yhteydet ja suhteet, aineellinen elintaso, ympäristö ja turvallisuuden tunne. Yhteisötason hyvinvoinnin ulottuvuuksia ovat mm. elinolot, työllisyys, työolot sekä toimeentulo.
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (HYTE)	Toimintaa, jolla tuetaan ihmisten mahdollisuuksia hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden sekä työ- ja toimintakyvyn ylläpitoon ja parantamiseen. Mahdollisuuksia luodaan pitämällä huolta olosuhteista, jotka tulevat hyvinvointia ja terveellisten valintojen tekemistä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kuvaamiseen on erilaisia viitekehyksiä ja siihen vaikuttavia tekijöitä voidaan jäsentää eri tavoin näkökulman mukaan. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen voi kohdistua yksilöön, väestöön, yhteisöihin sekä ympäristöön. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulma on laaja ja vahvasti poikkitieteellinen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteena on kokonaisyhteisön lisääminen ja hyvinvointi- ja terveyserojen kaventaminen. Eri hallinnonalojen yhteistyöllä vaikutetaan asukkaiden elämänlaatuun, fyysiseen toimintakykyyn, psyykkiseen ja sosiaaliseen hyvinvointiin sekä arjen elinympäristöihin.
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen palvelukonsepti	Kyseessä on THL:n koordinoima kolmevuotinen kansallinen kehittämishanke (2022–2025), joka toteutetaan yhteistyössä hyvinvointialueiden, kuntien, järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa. Palvelukonseptin avulla asukkaat ja ammattilaiset löytävät helposti oman alueensa kuntien ja kolmannen sektorin hyvinvointia, työ- ja toimintakykyä, pärjäävyyttä, terveyttä ja osallisuutta edistävät palvelut ja toiminnot.
HYTE-kerroin	Kunnille otettiin käyttöön vuoden 2023 alusta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli HYTE-kerroin (Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (618/2021)). Kunnalle myönnetään hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosana euromäärä, joka lasketaan kertomalla asukasta kohden määritelty hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen perushinta kunnan asukasmäärällä sekä kunnalle määritellyllä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimella. Kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin määritellään kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaa kuvaavien indikaattoreiden sekä toiminnan tulosta kuvaavien indikaattoreiden perusteella. Indikaattoreista sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kertoimen määräytymisperusteista ja laskennasta sekä laskennassa käytettävistä tilastotiedoista annetaan tarkemmat säännökset valtioneuvoston asetuksella. Kertoimen määrittelyssä käytetään viimeisimpiä käytettävissä olevia tietoja. Jos tietoa ei ole lainkaan saatavilla, saa kunta kyseisen tiedon osalta laskennassa alimman mahdollisen arvon. (Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 618/2021, 15 § Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lisäosa.) HYTE-kerroin on kannustin, sillä valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi kunnan tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös hyvinvointialueuudistuksen jälkeen. Hyvinvointialueilla ja kunnilla on omat HYTE-kertoimensa. Kunnat voivat itse vaikuttaa kertoimen suuruuteen ja sen perusteena oleviin indikaattoreihin omalla toiminnallaan. HYTE-kertoimen painoarvo on mahdollisesti vuoden 2023 hallitusohjelman mukaan kasvamassa. HYTE-kertoimen suuruus lasketaan kahdenlaisten indikaattorien perusteella. Prosessi-indikaattorit kuvaavat kunnan toimintaa ja nykytilannetta. Ne kuvaavat kunnan voimavaroja ja toimenpiteitä hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Indikaattoreita on

	suhteellisen monta, jotta toimintaa voidaan tarkastella laajasti. Indikaattorit kuvaavat edellytysten luomista vaikuttavalle ja koordinoitulle hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Prosessi-indikaattoreita on tällä hetkellä 15 ja tulosindikaattoreita 6. Indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määräajoin, eivätkä ne tule aina olemaan samoja. Prosessi-indikaattorit kerätään THL:n TEA-tiedonkeruiden yhteydessä suoraan kunnista. Toimintaa kuvaavat indikaattorit: • Kulttuuri (1 yksittäinen indikaattori) • Kuntajohto (5 yksittäistä indikaattoria) • Liikunta (5 yksittäistä indikaattoria) • Peruskoulut (4 yksittäistä indikaattoria) Tulosindikaattorit kertovat kunnan väestön hyvinvoinnissa ja terveydentilassa tapahtuvia muutoksia. Tulosindikaattorit on valittu seuraavien periaatteiden mukaan: • kunta voi omalla toiminnallaan vaikuttaa • eri ikäryhmät ovat edustettuina • mitataan lähtökohtaisesti muutosta, jotta kunnan väestörakenne, sairastavuus tai työttömyystilanne ei vaikuttaisi tulokseen • kunnat olisivat mahdollisimman samalla viivalla ja niillä olisi mahdollisuus saada todennettavia muutoksia aikaan Tulosindikaattorit • Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen. Indikaattorin tavoitetaso on 230 hoitojaksoa. Lähde: Erikoissairaanhoidon tilasto/ perusterveydenhuollon tilasto (THL). Tilastoraportit ilmestyvät kerran vuodessa. Ne sisältävät tietoja kuluvaan vuoteen edeltävältä vuodelta. • Kokee terveydentilansa keskimääräiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista. Indikaattorin tavoitetaso: 5 %. Lähde: Kouluterveyskysely (THL). Tietojen keruu toteutetaan parittomina vuosina keuhkokuumeen, tulokset julkaistaan syyskuussa. • Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä. Indikaattorin tavoitetaso: 5 %. Lähde: Tutkimuskeskus (Tilastokeskus) Tilasto valmistuu tilastovuotta seuraavan vuoden jälkeen alkuvuodesta. Esimerkiksi vuotta 2021 vuotta koskevat tiedot julkaistaan vuoden 2023 tammikuussa. • Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä. Indikaattorin tavoitetaso: 0,5 %. Lähde: Toimeentulotukirekisteri (THL) Tietoja kerätään kunnilta vuosittain tammikuussa, KELA:lta kuukausittain. Tilasto valmistuu tilastovuotta seuraavan vuoden kesällä. • Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % osuus vastaavan ikäisestä väestöstä Indikaattorin tavoitetaso: 5 %. Lähde: Eläketilastot (EKT) Eläkkeensaajia koskevat tiedot ilmestyvät tilastovuotta seuraavan vuoden keuhkokuumeen. Eläkkeelle siirtyneiden tiedot ilmestyvät myöhemmin kyseisen vuoden aikana. • Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista. Indikaattorin tavoitetaso: 5 %. Lähde: Kouluterveyskysely (THL).
--	--

	Tietojen keruu toteutetaan parittomina vuosina keväisin, tulokset julkaistaan syksyisin. Jokaisen tulosindikaattorin kohdalla kaikkien kuntien suurimmasta erotuksesta tulee arvo, jolla tulosindikaattorista saa sata pistettä ja kaikkien kuntien pienimmästä erotuksesta arvo, jolla tulosindikaattorista saa nolla pistettä. Loput pistemäärät nollan ja sadan pisteen välillä määräytyvät sen mukaan, mihin kohtaan erotusten vaihteluväliä kunnan erotus osuu. Neljän tulosindikaattorin kohdalla, jos osuus on 5 prosenttia tai alle, muutosta ei enää edellytetä, vaan kunta saa tästä indikaattorista 100 pistettä. Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden osalta, jos osuus on 0,5 prosenttia tai alle, muutosta ei enää edellytetä, vaan indikaattorista saa 100 pistettä. Jos osuus kaatumisiin liittyvien hoitojaksojen osalta on 230 hoitojaksoa tai vähemmän 10 000 vastaavan ikäistä asukasta kohti, muutosta ei enää edellytetä, vaan indikaattorista saa 100 pistettä.
Hyvinvointikertomus	Kunnassa eri toimialojen yhdessä laatima tietopaketti kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä sekä niihin vaikuttavista tekijöistä.
Indikaattori	Tilastollinen tunnusluku, joka kuvaa ilmiön tilaa ja muutoksia tiivistetysti. Kun indikaattorien avulla kuvataan väestön hyvinvointia ja terveyttä, voivat tunnusluvut olla keskiarvoja, osuuksia, määriä suhteessa väestömäärään tai -ryhmään tai palvelujen käyttö henkeä kohti.
Kestävä kehitys	Suomi on YK:n jäsenmaana sitoutunut kestävän kehityksen Agenda 2030-toimintaohjelmaan ja sen tavoitteisiin, joiden pyrkimyksenä on äärimmäisen köyhyyden poistaminen sekä hyvinvoinnin turvaaminen ympäristöllisesti kestävästi. Toimintaohjelman tavoitteita (<i>Sustainable Development Goals</i>) on 17 ja alatavoitteita on 169. Tavoitteiden toteutumista seurataan yli 200 globaalin ja paikallisen mittarin avulla. Tarkoituksena on kääntää globaali kehitys uralle, jossa ihmisten hyvinvointi ja ihmisoikeudet, taloudellinen vauraus ja yhteiskuntien vakaus turvataan ympäristön kannalta kestävällä tavalla. Kestävän kehityksen tavoitteet astuivat voimaan vuoden 2016 alussa. Agenda 2030 -ohjelman toimeenpanosta ensisijainen vastuu on valtioilla, mutta tavoitteiden saavuttamiseen tarvitaan myös muiden toimijoiden, kuten kuntien, osallistumista. Agenda 2030 pyrkii kestävään kehitykseen talouden, ihmisten hyvinvoinnin ja ympäristön kannalta ja näiden tekijöiden huomioon ottaminen tasavertaisesti on kestävä kehityksen edellytys.
Kohtaamispaikka-toiminta	Kohtaamispaikkatoiminta viittaa organisoituun toimintaan tai tiloihin, joissa ihmiset voivat kohdata toisensa, jakaa kokemuksiaan, osallistua erilaisiin aktiviteetteihin ja rakentaa sosiaalisia verkostoja. Kohtaamispaikat voivat olla fyysisiä paikkoja tai virtuaalisia alustoja. Tällainen toiminta pyrkii tarjoamaan paikan, jossa ihmiset voivat tulla yhteen, jakaa kiinnostuksen kohteitaan ja tuntea yhteenkuuluvuutta. (Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue 2024.)
Kohtuulliset mukautukset	Viranomaisen, koulutuksen järjestäjän, työnantajan sekä tavaroiden ja palvelujen tarjoajan on tehtävä kohtuullisia mukautuksia vammaiselle henkilölle. Mukautuksilla turvataan vammaisen ihmisen yhdenvertaisuutta yksittäisissä tilanteissa. Kohtuullisten mukautusten epääminen on syrjintää. (Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014, 15 §.)
Kulttuurihyvinvointi	Kulttuurihyvinvointi on hyvinvointia, joka syntyy kulttuurisessa yhteydessä. Kulttuuri ja taide parantavat elämänlaatua ja kokonaisvaltaista hyvinvointia, tarjoavat tilaisuuden osallistua ja tehdä itse sekä voivat osaltaan vähentää yksinäisyyttä ja edistää yhteisöllisyyttä. Kulttuuripalvelut vahvistavat hyvinvointia muun muassa lisäämällä sivistystä, henkistä kasvua, elinikäistä oppimista ja kansalaisvalmiuksia. Ne luovat viihtyisyyttä asuinympäristöön, vahvistavat kunnan vetovoimaa ja edistävät osallisuutta. Kulttuuri asemoituu yksilön elämässä samoin kuin terveelliset elintavat, terveellinen ravinto, riittävä liikunta ja hyvä uni. Positiivisten vaikutustensa myötä kulttuuri voidaan tuoda samaan viitekehykseen muiden hyvinvointia kohentavien elämän osa-alueiden ja interventioiden kanssa.
Mielenterveys	Mielenterveys on keskeinen hyvinvoinnin osatekijä. Se on hyvinvoinnin tila, jossa ihminen tunnistaa omat kykynsä, pystyy selviytymään normaaleista elämään kuuluvista paineista, pystyy

	työskentelemään tuloksia tuottavasti ja ottamaan osaa yhteisönsä toimintaan. Mielenterveys vaikuttaa fyysiseen terveyteen ja on välttämätön yleisen hyvinvoinnin ja toimintakyvyn perusta. Mielenterveys ei ole pysyvä ominaisuus. Siihen vaikuttavat monet sosiaaliset, taloudelliset, biologiset ja ympäristötekijät. Suotuisissa olosuhteissa psyykkiset voimavarat lisääntyvät ja epäsuotuisissa ne ovat uhattuna.
Mielen hyvinvointi eli positiivinen mielen terveys	Mielen hyvinvointi tai positiivinen mielen terveys (jossain myös psyykinen hyvinvointi) viittaa ihmisen kokemukseen omasta hyvinvoinnistaan ja mielen tasapainosta. Mielen hyvinvointi liittyy usein hyvään mielenterveyteen ja psyykkiseen toimintakykyyn, mutta mielen hyvinvointia voi kokea myös henkilö, jolla on mielenterveyden häiriö.
Move!	Lasten ja nuorten fyysistä toimintakykyä mitataan Move! -mittaus-, palaute- ja seurantajärjestelmällä. Se on perusopetuksen 5. ja 8. vuosiluokkien oppilaille tarkoitettu fyysisen toimintakyvyn valtakunnallinen mittaus- ja palautejärjestelmä, jonka keskeisenä tarkoituksena on oma-toimiseen fyysiseen toimintakyvystä huolehtimiseen. Move! -mittaukset ovat osa 5.- ja 8.-luokkalaisten liikunnan opetusta. Oppilailta mitataan kestävyys- ja lihaskuntoa, liikkuvuutta sekä motorisia taitoja. Mittauksia on toteutettu 5.-luokkalaisten vuodesta 2016 ja 8.-luokkalaisten vuodesta 2028 lähtien. Move! -mittaustuloksia hyödynnetään esimerkiksi koulujen liikuntakasvatuksessa, laajoissa terveystarkastuksissa sekä tiedolla johtamisen työkaluna. Mittaustuloksia ei käytetä oppilaan arvioinnin perusteena. Move! -järjestelmä on kehitetty laajassa yhteistyössä kansallisten opetus- ja terveystoimijoiden kanssa. Keskeisiä toimijatahoja ovat olleet Opetushallitus, valtion liikuntaneuvosto, opetus- ja kulttuuriministeriö, Terveystieteiden tutkimuskeskus, sosiaali- ja terveysministeriö sekä Jyväskylän yliopisto. Lisäksi kehittämistyössä ovat olleet mukana tieteen tietotekniikan keskus CSC, Liikunnan ja kansanterveyden edistämiskeskus LIKES, UKK-instituutti ja Opettajien ammattijärjestö OAJ. Mittaukset koostuvat kuudesta osiosta. Move! -raportissa esitellään mittausosioittain 5. ja 8. luokkalaisten oppilaiden mediaanitulokset, tulosten jakauma sekä prosenttiosuus eri tulosluokkiin kuuluvista oppilaista. Tulokset esitetään, mikäli mittaustuloksia on vähintään yhdeksän.
NEET-nuoret	NEET-nuorilla tarkoitetaan nuoria, jotka eivät ole työssä tai koulutuksessa eivätkä opiskele tai suorita siviili- tai asepalvelusta (Not in Education, Employment or Training). Työn ja koulutuksen ulkopuolella oleminen voi olla vapaaehtoista. Se voi olla ajanjakso, jolloin esimerkiksi valmistaudutaan pääsykokeisiin, odotetaan työn alkamista tai vietetään välivuotta ennen opiskelun alkamista. Pitkittyessään NEET-vaihe voi vaikeuttaa opiskeluihin ja työhön pääsemistä ja altistaa syrjäytymiselle.
Osallisuus	Osallisuudesta säädetään kuntalaissa (410/2015 22 §). Osallisuuden kokemuksella on vahva yhteys koettuun hyvinvointiin ja terveyteen, joten osallisuuden edistäminen on keskeinen osa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Osallisuuden edistämällä voidaan vähentää eriarvoisuutta, köyhyyttä ja syrjäytymistä. Osallisuuden edistämässä tulee kiinnittää erityistä huomiota heikommassa asemassa oleviin. Kokemus osallisuudesta lisää hyvinvointia, turvallisuutta, uskoa tulevaisuuteen sekä omiin mahdollisuuksiin. Heikko osallisuuden kokemus viittaa syrjäytymisvaaraan. Osallisuudesta säädetään myös laeissa. Osallisuus on kuulumista ja kuulluksi tulemistä. Osallinen ihminen kokee olevansa merkityksellinen osa kokonaisuutta. Hän tulee kuulluksi itsensä ja vaikuttaa elämänsä kulkuaan ja yhteisiin asioihin. Osallisuus merkitsee mukanaoloa, vaikuttamista sekä huolenpitoa ja yhteisesti rakennetusta hyvinvoinnista osalliseksi pääsemistä. Osallisuuden edistäminen ei tarkoita pelkästään

	osallistamista, osallisuuskanavia tai asiakasosallisuutta. Osallisuus on voimavara, jota voidaan vahvistaa esimerkiksi erilaisilla palveluilla ja toimilla. Yksilön tasolla osallisuus ilmenee kokemuksen, joka syntyy, kun ihminen tuntee kuuluvansa itselle merkitykselliseen ryhmään tai yhteisöön. Yhteisössä osallisuus ilmenee jäsenten keskinäisenä arvostuksena ja luottamuksena sekä mahdollisuutena vaikuttaa yhteisössään. Yhteiskunnan tasolla osallisuus tarkoittaa mahdollisuuksien ja oikeuksien toteutumista sekä ihmisten keskinäistä vastavuoroisuutta. Poliittikatasolla osallisuudella tarkoitetaan toimenpiteitä, joilla vahvistetaan ihmisten osallistumista ja osallisuutta yhteiskunnassa.
Palvelutietovaranto (PTV)	Valtakunnallisesti keskitetty tietovaranto, johon kunnat, hyvinvointialueet, valtio ja yksityinen sektori kuvaavat asiakaslähtöisesti palvelunsa ja niiden asiointikanavat. Palvelutietovarannon sisältö on avointa dataa, joten se on avoimen rajapinnan kautta käytettävissä missä tahansa. Jokainen organisaatio vastaa omien palvelukuvaustensa tuottamisesta, ylläpidosta ja kehittämisestä PTV-tietomallin ja käyttöehtojen mukaisesti. Laki hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista (571/2016) velvoittaa julkishallinnon organisaatioita kuvaamaan palvelunsa suomi.fi-palvelutietovarantoon.
Positiivinen erityiskohtelu	Sellainen oikeasuhtainen erillinen kohtelu, jonka tarkoituksena on tosiasiallisen yhdenvertaisuuden edistäminen taikka syrjinnästä johtuvien haittojen ehkäiseminen tai poistaminen, ei ole syrjintää. (Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014, 9 §) Myös tasa-arvolaisissa (609/1986) mahdollistetaan positiivinen erityiskohtelu, jossa vähemmistöissä olevan sukupuolen edustajat voidaan tietyin edellytyksin asettaa etusijalle. Tasa-arvolaisissa (9§) tämä on ilmaistu syrjintäkiellon rajauksena: syrjintänä ei pidetä väliaikaisia, suunniteltuihin perustuvia erityistoimia tosiasiallisen tasa-arvon edistämiseksi ja lain tarkoituksen toteuttamiseksi. Kunta voi harjoittaa positiivista erityiskohtelua, eli toimia, joiden avulla tasoitetaan lähtökohtien eroja. Positiivista erityiskohtelua voidaan lapsen edun nimissä tarjota kaikille lapsille ja nuorille, sillä perusteella, että he ovat aikuisiin nähden haavoittuvammissa asemassa. Positiivista erityiskohtelua voi olla erityistarpeiden tai vähemmistöihin kuuluvien nuorten työllistäminen tai oppilaitosten kiintiö heikommassa yhteiskunnallisessa asemassa oleville nuorille.
Resilienssi	Resilienssillä tarkoitetaan selviytymis- ja sopeutumiskykyä, joka ilmenee vastoin käymisiä kohdattaessa. Resilienssillä viitataan erityisesti myönteiseen selviytymiskykyyn, jonka muodostumiseen vaikuttavat myös henkilön aiemmat kokemukset ja ympäristö.
Syrjintä	Syrjintä on henkilön asettamista eriarvoiseen asemaan muihin nähden yhden tai useamman henkilökohtaisen ominaisuuden ja laissa säädetyn syrjintäperusteen perusteella. Syrjintä voi olla välitöntä, välillistä tai esimerkiksi kohtuullisten mukautusten epäämistä vammaisilta henkilöiltä. Yhdenvertaisuuslaissa kielletään myös häirintä sekä ohje tai käskeytys. Syrjintäkielto pitää sisällään myös niin sanotun oletettavan perustuvan syrjinnän ja läheissyrjinnän. Kiellettyä syrjintää voi siis olla myös henkilön asettaminen muita epäedullisempaan asemaan esimerkiksi siksi, että hänen oletetaan kuuluvan johonkin vähemmistöryhmään tai koska hän on esimerkiksi etniseen vähemmistöön kuuluvan tai vammaisen henkilön läheinen, kuten perheenjäsen, sukulainen tai ystävä. Erilainen kohtelu ei ole syrjintää, jos kohtelulla on perus- ja ihmisoikeuksien kannalta hyväksyttävä tavoite ja keinot tavoitteen saavuttamiseksi ovat oikeasuhtaisia.
Syrjäytyminen	Syrjäytyminen on moniulotteinen käsite. Sillä kuvataan nykyaikaisia yhteiskunnallisen huonosuorituksen muotoja. Syrjäytyminen voi olla seurausta esimerkiksi työttömyydestä, köyhyydestä, mielenterveysongelmista, alkoholisoitumisesta tai joutumisesta yhteiskunnallisten vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolelle. Se estää ihmistä osallistumasta täysipainoisesti normaaleihin yhteiskunnan toimintoihin. Ihmiset ovat alttiita syrjäytymiselle erityisesti elämän muutosvaiheissa, kuten koulun, opiskelun, työsuhteen tai parisuhteen päättyessä. Syrjäytymisen riski on suuri, kun lapsi joutuu

	elämään ja kasvamaan ympäristössä, jossa on useita syrjäytymisen tunnusmerkkejä. Lapsuuden olosuhteet eivät kuitenkaan suoraan ennusta myöhempää elämänpolkua. Syrjäytymisvaarassa olevia nuoria tulee myös perheistä, joissa ei ole suurempia ongelmia. Nuorten syrjäytymisen merkittäviä riskitekijöitä ovat nuoren matala koulutus, pitkäaikainen työttömyys, toimeentulo-ongelmat sekä päihde- ja mielenterveysongelmat.
Tasa-arvo	Tasa-arvolla tarkoitetaan yleisemmin kaikkien sukupuolten yhtäläisiä oikeuksia ja mahdollisuuksia sekä vallan ja resurssien tasapuolista jakautumista. Suomessa tasa-arvolilla ehkäistään sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää ja edistetään sukupuolten tasa-arvoa. Tasa-arvolla voidaan myös tarkoittaa tilaa, jossa ihmisten poliittiset ja sosiaaliset oikeudet, mahdollisuudet ja resurssit ovat jakautuneet tasapuolisesti. Tässä suunnitelmassa tasa-arvosta puhuttaessa viitataan kuitenkin sukupuolten väliseen tasa-arvoon kuten Suomen lainsäädännössä.
TEAvisari	TEAvisari on maksuton ja avoin vertailutietojärjestelmä, joka tukee kuntien ja alueiden terveydenedistämistyön suunnittelua ja johtamista. Palveluun kootaan säännöllisesti tiedot suoraan kunnista ja tilastoista. TEAvisari tuo esille kunnan toimintaa kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi. TEA-termillä tarkoitetaan yhteisön terveydenedistämistä. Terveydenedistämistä mitataan TEAvisarissa hyvinvointialueen, perusopetuksen, lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, liikunnan, kuntajohdon ja kulttuurin alueilla. Terveydenedistämistoiminnan mittaamiseen kehitetty viitekehys on yhteinen eri toimialueille. Sen ulottuvuudet ovat sitoutuminen, johtaminen, seuranta ja tarveanalyysi, voimavarat, yhteiset käytännöt, osallisuus sekä muut ydintoiminnot. Poikkeuksena on kuntajohtoa koskeva tiedon keruu, jossa on sovellettu neljää eri ulottuvuutta. Sitoutuminen kuvaa strategiatasolla organisaation sitoutumista terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen. Johtaminen kuvaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen organisointia, vastuiden määrittelyä sekä toimeenpanoa. Seuranta ja tarveanalyysi kuvaa väestön terveyteen ja hyvinvointiin vaikuttavien tekijöiden seurantaa, tarveanalyysia väestöryhmittäin sekä raportointia. Voimavarat kuvaa terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen resurssointia. Yhteiset käytännöt kuvaa, missä määrin yhteisistä toimintakäytännöistä on sovittu. Osallisuus kuvaa väestön mahdollisuutta osallistua toiminnan kehittämiseen ja arviointiin. Muut ydintoiminnot ovat toimialakohtaisesti määritettäviä ydintoimintoja terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi, jotka jokaisessa organisaatiossa tulisi toteuttaa. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kerää kaksi kertaa vuodessa tietoja kunnan eri toimialojen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä (TEA). Tiedot kerätään säännöllisesti kahden vuoden välein. Linkki sähköisesti täytettävään tiedonkeruulomakkeeseen lähetetään joko keuhkolla (maalis-/huhtikuussa) tai syksyllä (lokakuussa). Perusterveydenhuollon, liikunnan, ammatillisten oppilaitosten ja lukien tiedonkeruut ovat parillisina vuosina. Peruskoulujen, kuntajohdon ja kulttuurin tiedonkeruut taas ovat parittomina vuosina. Tietoja poimitaan myös kansallisista tilastotiedoista, kuten tilastokeskukselta. Tiedonkeruilla selvitetään esimerkiksi toimenpiteitä, resursseja ja poikkeuksellisia toimintakäytäntöjä. Tiedonkeruut antavat tietoa kunnan tilanteesta suhteessa koko maahan tai vastaaviin kuntiin. Tietoja käytetään hyvinvointijohtamisen välineenä useissa kunnissa. TEAvisarin tiedot pisteytetään toiminnan laadun mukaan. Tulokset ilmoitetaan pistemäärän 0–100 välillä ja jokainen ulottuvuus jakautuu osakokonaisuuksiin. Näille kokonaisuuksille laskeaan osasummapistemäärät, jotka lopulta skaalataan asteikolle 0–100. Pistemäärät ilmaistaan graafisissa kuvioissa myös liikennevalovärein, joissa vihreä kuvaa hyvää laatua (pisteet 75–100), keltainen kuvaa parannettavaa (pisteet 25–74) ja punainen kuvaa huonoa laatua (pisteet 0–24).

Terveys	Terveys on fyysisen, sosiaalisen ja psyykkisen hyvinvoinnin tila. Se on merkitykseltään laajempi kuin pelkkä vaivan tai sairauden puute. Terveys on voimavara, jonka avulla voivat toteutua myös monet muut hyvinvoinnin osatekijät ja hyvä elämä.
Tiedolla johtaminen	Tiedolla johtamisen käsite liittyy toimintatapoihin, joilla tietoa jalostetaan ja hyödynnetään johtamisessa. Se kytkeytyy strategiseen suunnitteluun, päätöksentekoon ja toiminnan kehittämiseen, tietämyksen ja viisauden kasvattamiseen.
Turvallisemman tilan periaatteet	Turvallisemman tilan periaatteilla ja toimintatavoilla pyritään luomaan tila, jossa kaikki omalla toiminnallaan pyrkivät rakentamaan yhdenvertaista, kunnioittavaa ja avointa ilmapiiriä sekä keskustelua.
Turvallisuuden tunne	Turvallisuuden tunne on hyvinvoinnin näkökulmasta tärkeä kokemus. Se on olotila, jossa omaa elämäntilannetta, ympäristöä tai muita ihmisiä ei koeta uhkaaviksi tai pelkoa aiheuttaviksi tekijöiksi. Turvallisuuden tunteeseen liittyy kokemus tilanteen ennustettavuudesta ja sen jatkuvuudesta hyväksyttävällä tavalla. Turvallisuuden tunnetta lisää tieto siitä, että tukea ja apua on tarvittaessa saatavilla. Turvattomuuden tunne lisää stressiä sekä ahdistuneisuutta ja sitä kautta heikentää psyykkistä terveyttä.
Vähimmäistietosisältö	Terveyden ja hyvinvoinnin laitos on valmistellut ehdotuksen laajan hyvinvointikertomuksen vähimmäistietosisällöksi. Kunnille ja alueille on koottu erilliset vähimmäistietosisällöt. Vähimmäistietosisältö on tarkoitettu kuntien tueksi, mutta se ei ole velvoittava, eikä sen käyttöä valvota. Järjestämislain (612/2021) 29 § mukainen asetus vähimmäistiedoista on sosiaali- ja terveysministeriön käsittelyssä. Asetus saattaa muuttua prosessin myötä. Asetuksen antamisen ajankohta on avoin.
Väkivaltainen ekstremismi	Väkivaltaisella ekstremismillä tarkoitetaan aatemaailmaan perustuvaa väkivallan käyttöä, sillä uhkaamista, siihen kannustamista tai sen tukemista. Väkivaltaisella ekstremismillä toiminnalla voidaan aiheuttaa myös aineellisia vahinkoja. Väkivaltainen ekstremismi voi liittyä mihin tahansa väkivaltaa oikeuttavaan aatemaailmaan. Väkivaltaiseen ekstremismiin liittyy usein pyrkimys pelon ja turvattomuuden tunteen aiheuttamiseen. Terrorismi on väkivaltaisen ekstremismin äärimmäisin muoto. Viharikokset ovat ekstremistisiä rikoksia silloin, kun teon motiivina on tekijän ekstremistinen aatemaailma.
Väkivaltainen radikalisoituminen	Prosessi, jonka edetessä väkivalta alkaa näyttäytyä henkilölle hyväksyttävänä keinona aatemaailman mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Väkivaltainen radikalisoituminen voi johtaa väkivaltaisiin ekstremistisiin tai terroristisiin tekoihin. Väkivaltaiseen radikalisoitumiseen vaikuttaa aina useita tekijöitä, eikä väkivaltaisesti radikalisoituneilla henkilöillä ole yhtä profiilia. Väkivaltaiseen radikalisoitumiseen vaikuttavia tekijöitä on tutkittu varsin paljon, ja ne liittyvät yleisiin yhteiskunnallisiin, sosiaalisiin ja yksilötason tekijöihin.
Yhdenvertaisuus	Yhdenvertaisuudella tarkoitetaan kaikkien ihmisten samanarvoisuutta riippumatta iästä, kansalaisuudesta, kielestä, uskonnosta tai vakaumuksesta, mielipiteestä, vammasta, terveydentilasta, seksuaalisesta suuntautumisesta tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Yhdenvertaisuus on Suomessa perusoikeus. Tosiasiallinen yhdenvertaisuus on sitä, että jokainen pääsee samalle lähtöviivalle ja saa tarvittaessa tukea myös siitä eteenpäin. Jo lähtöviivalle päästäkseen moni tarvitsee tukea tai esteiden poistamista. Tosiasiallisen yhdenvertaisuuden toteuttaminen edellyttääkin, että syrjintään perustuvaa eriarvoisuutta pyritään aktiivisesti poistamaan esimerkiksi erilaisilla edistämistoimenpiteillä, mukaan lukien positiivisella erityiskohtelulla. Tosiasiallinen yhdenvertaisuus edellyttää myös välilliseen syrjintään puuttumista. Vaikka kaikkia kohdeltaisiin samalla tavalla, voivat samanlaisen kohtelun vaikutukset olla välillisesti tiettyjä henkilöitä syrjiviä. Kaikkien samanlainen kohtelu ei siis takaa syrjimättömyyttä tai yhdenvertaisuuden toteutumista. Tosiasiallisen yhdenvertaisuuden saavuttaminen voi siis

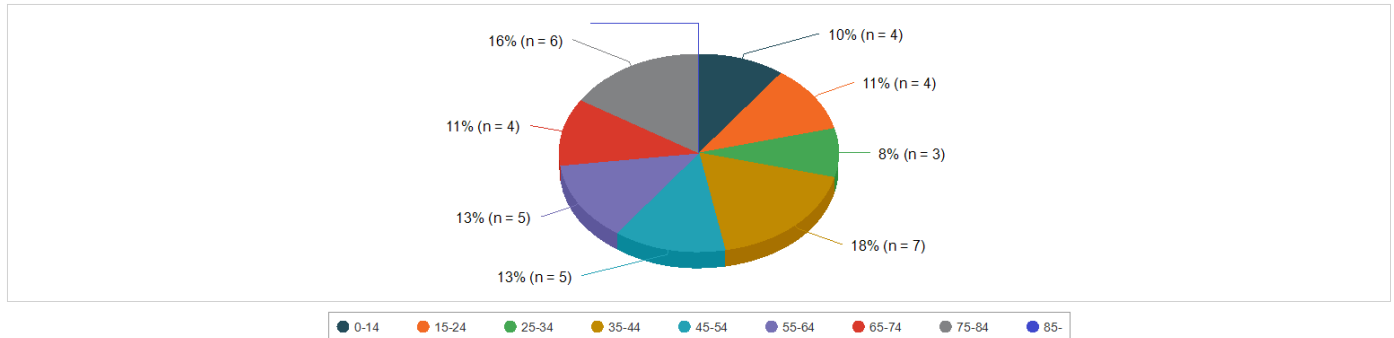
	edellyttää esimerkiksi positiivista erityiskohtelua tai vammaisten henkilöiden kohdalla koh- tuullisten mukautusten toteuttamista.
Yhdyspinta	Yhdyspinta tarkoittaa kahden tai useamman organisaation välistä vuorovaikutusta ja yhteis- työtä. Yhdyspinnalla voidaan jakaa tietoa, tukea ja resursseja. Hyvin toimivat yhdyspinnat ovat keskeisessä roolissa monialaisessa ympäristössä, jossa organisaatiot ovat riippuvaisia tois- tensa toiminnasta ja toimivat yhdessä saavuttaakseen tavoitteensa.

LIITE 2 Karkkilan kirjaston asiakastyytyväisyyskysely 2025

Lukki-kirjastojen asiakastyytyväisyyskysely 2025 - RAPORTTI Karkkilan kirjasto

Vastaajien määrä: 38

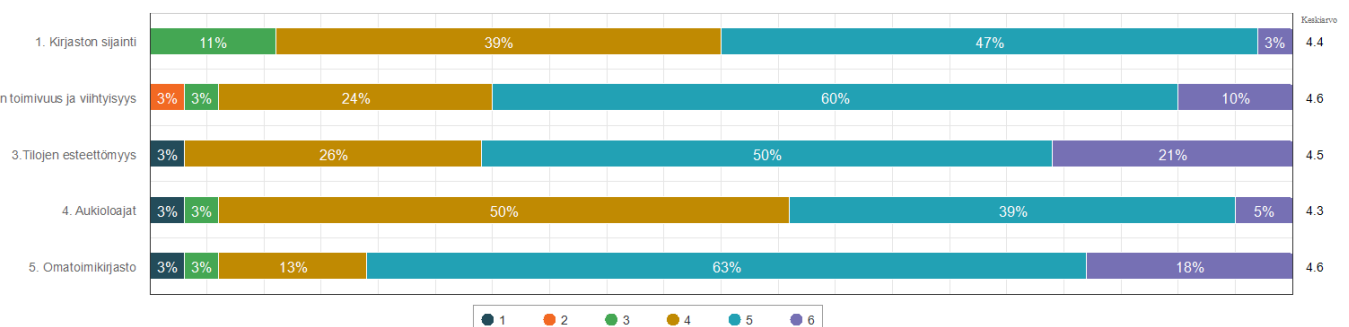
Minkä ikäinen olet?

	n	Prosentti
0–14	4	10.5 %
15–24	4	10.5 %
25–34	3	7.9 %
35–44	7	18.4 %
45–54	5	13.2 %
55–64	5	13.2 %
65–74	4	10.5 %
75–84	6	15.8 %
85–	0	0.0 %

Tilat ja saavutettavuus:

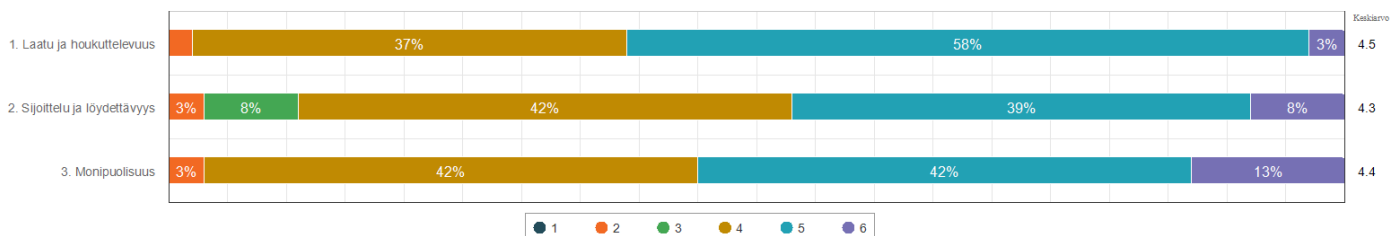
Kuinka tyytyväinen olet seuraaviin asioihin kirjastossa? Asteikko: 1 = erittäin tyytymätön, 2 = melko tyytymätön, 3 = siltä väliltä, 4 = melko tyytyväinen, 5 = erittäin tyytyväinen, 6 = en osaa sanoa.

	1	2	3	4	5	6	Kes- kiarvo	Medi- aani
1. Kirjaston sijainti	0.0%	0.0%	10.5%	39.5%	47.4%	2.6%	4.4	4.0
2. Tilojen toimivuus ja viihtyisyys	0.0%	2.7%	2.6%	23.7%	60.5%	10.5%	4.6	5.0
3. Tilojen esteettömyys	2.6%	0.0%	0.0%	26.3%	50.0%	21.1%	4.5	5.0
4. Aukioloajat	2.6%	0.0%	2.6%	50.0%	39.5%	5.3%	4.3	4.0
5. Omatoimikirjasto	2.6%	0.0%	2.6%	13.2%	63.2%	18.4%	4.6	5.0
Yhteensä	1.6%	0.5%	3.7%	30.5%	52.1%	11.6%	4.5	5.0

Lainattava aineisto (kirjat, elokuvat, pelit jne.):

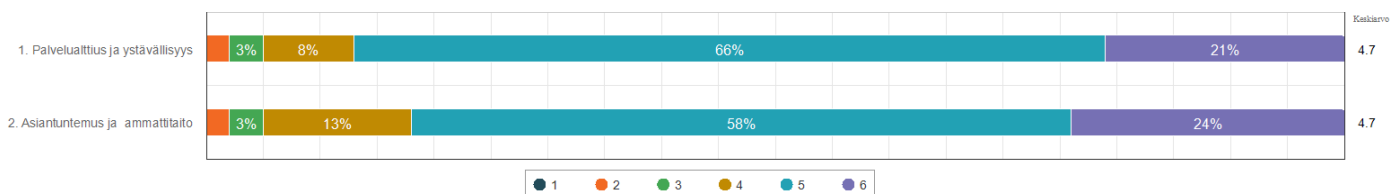
Kuinka tyytyväinen olet seuraaviin asioihin kirjastossa? Asteikko: 1 = erittäin tyytymätön, 2 = melko tyytymätön, 3 = siltä väliltä, 4 = melko tyytyväinen, 5 = erittäin tyytyväinen, 6 = en osaa sanoa.

	1	2	3	4	5	6	Keskiarvo	Mediaani
1. Laatu ja houkuttelevuus	0.0%	2.6%	0.0%	36.9%	57.9%	2.6%	4.5	5.0
2. Sijoittelu ja löydettävyys	0.0%	2.6%	7.9%	42.1%	39.5%	7.9%	4.3	4.0
3. Monipuolisuus	0.0%	2.6%	0.0%	42.1%	42.1%	13.2%	4.4	4.0
Yhteensä	0.0%	2.6%	2.6%	40.4%	46.5%	7.9%	4.4	5.0

Asiakaspalvelu:

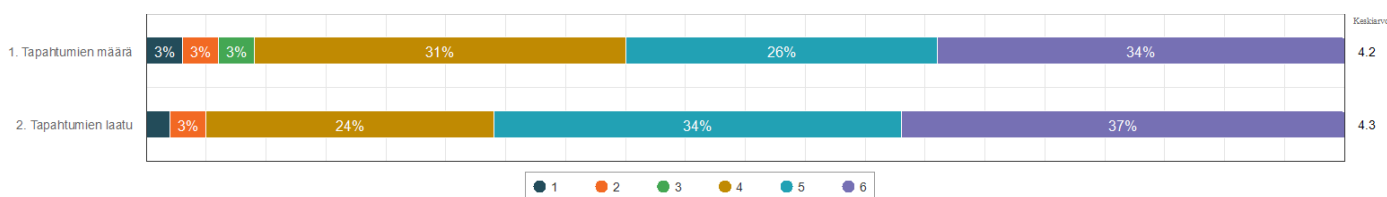
Kuinka tyytyväinen olet seuraaviin asioihin kirjastossa? Asteikko: 1 = erittäin tyytymätön, 2 = melko tyytymätön, 3 = siltä väliltä, 4 = melko tyytyväinen, 5 = erittäin tyytyväinen, 6 = en osaa sanoa.

	1	2	3	4	5	6	Keskiarvo	Mediaani
1. Palvelualttius ja ystävällisyys	0.0%	2.6%	2.6%	7.9%	65.8%	21.1%	4.7	5.0
2. Asiantuntemus ja ammattitaito	0.0%	2.6%	2.6%	13.2%	57.9%	23.7%	4.7	5.0
Yhteensä	0.0%	2.6%	2.6%	10.6%	61.9%	22.4%	4.7	5.0

Tapahtumat:

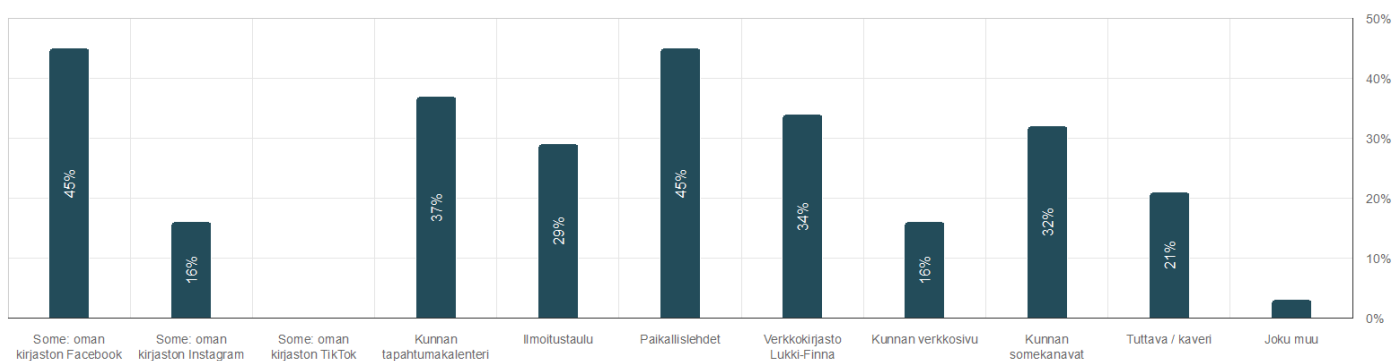
Kuinka tyytyväinen olet seuraaviin asioihin kirjastossa? Asteikko: 1 = erittäin tyytymätön, 2 = melko tyytymätön, 3 = siltä väliltä, 4 = melko tyytyväinen, 5 = erittäin tyytyväinen, 6 = en osaa sanoa.

	1	2	3	4	5	6	Keskiarvo	Mediaani
1. Tapahtumien määrä	2.7 %	2.6 %	2.6 %	31.6 %	26.3 %	34.2 %	4.2	4.0
2. Tapahtumien laatu	2.6 %	2.6 %	0.0 %	23.7 %	34.2 %	36.9 %	4.3	5.0
Yhteensä	2.7 %	2.6 %	1.3 %	27.7 %	30.3 %	35.6 %	4.2	4.0

Mistä saat tiedon kirjaston tapahtumista?

Vastaajien määrä: 38, valittujen vastausten lukumäärä: 105

	n	Prosentti
Some: oman kirjaston Facebook	17	44.7 %
Some: oman kirjaston Instagram	6	15.8 %
Some: oman kirjaston TikTok	0	0.0 %
Kunnan tapahtumakalenteri	14	36.8 %
Ilmoitustaulu	11	28.9 %
Paikallislehdet	17	44.7 %
Verkkokirjasto Lukki-Finna	13	34.2 %
Kunnan verkkosivu	6	15.8 %
Kunnan somekanavat	12	31.6 %
Tuttava / kaveri	8	21.1 %
Joku muu	1	2.6 %

Avoin palaute kirjastolle. (n=17) Vatsauksen koonnissa hyödynnetty tekoälyä.

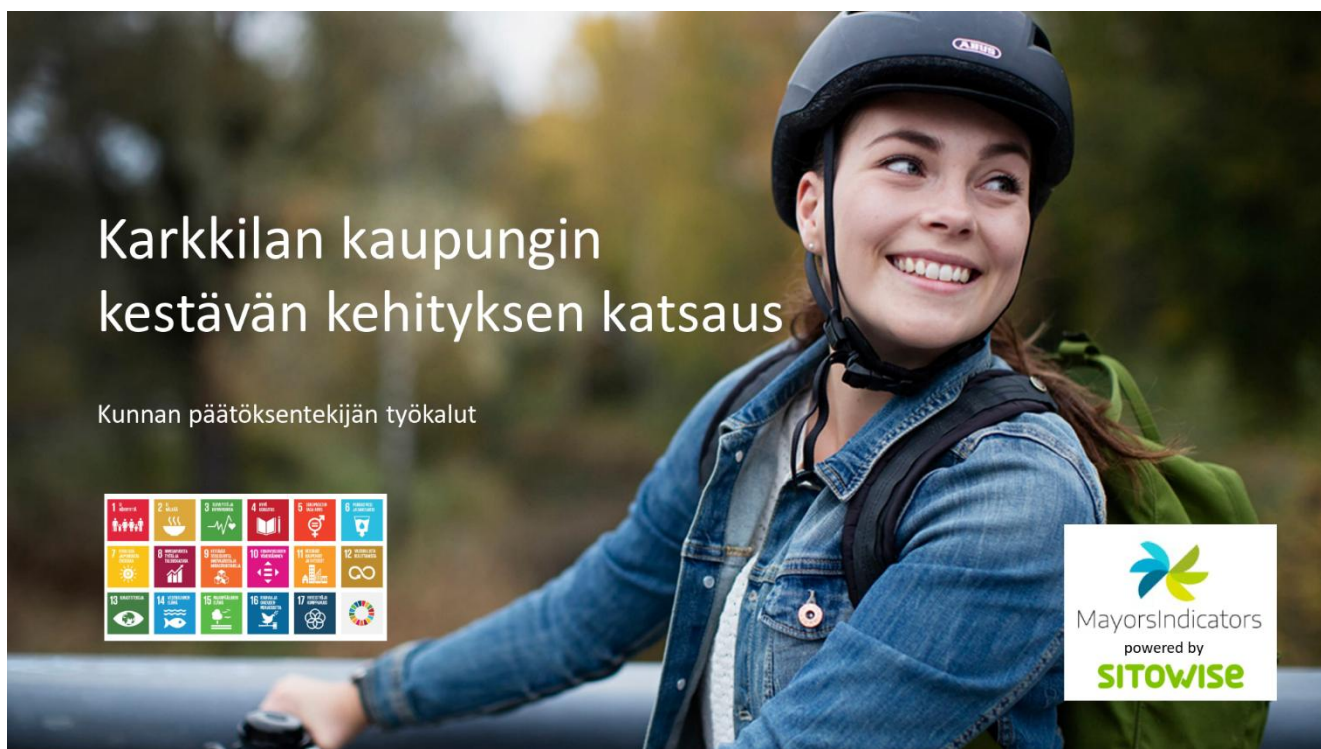
Kirjastosta annettu palaute on kauttaaltaan erittäin myönteistä ja sävyltään lämmintä. Vastaajat kiittävät toistuvasti erityisesti henkilökunnan ystävällisyyttä, avuliaisuutta ja asiantuntevaa palvelua. Kirjastoa kuvataan tärkeäksi, kodikkaaksi ja matalan kynnyksen paikaksi, jonne on aina ilo tulla. Useassa vastauksessa pyydetään välittämään henkilökunnalle suorat kiitokset hyvästä työstä ja kohtaavasta asiakaspalvelusta.

Kirjaston aineistotarjonta koetaan monipuoliseksi ja laadukkaaksi. Erityisesti kiitetään Lukki-kirjastojen välistä yhteistyötä ja mahdollisuutta tilata aineistoa nopeasti muista kirjastoista, mikä lisää palvelun sujuvuutta ja kattavuutta. Myös aukioloajat nähdään riittävinä ja omatoimikirjaston mahdollisuus saa paljon kiitosta joustavuudestaan ja arkea helpottavasta vaikutuksestaan, vaikka yksittäisissä kommentteissa ovien käyttöä pidetään hieman työläänä.

Kirjaston tiloja kuvataan tunnelmallisiksi ja viihtyisiksi, mutta palautteessa nousee esiin myös kehittämistarpeita. Osa vastaajista kokee tilan liian kaikuvaaksi, mikä vaikeuttaa erityisesti asiointia lasten kanssa. Lisäksi toivotaan lastenkirjavalikoimaan enemmän uusia teoksia. Myös kirjastoon kulkeminen mainitaan haasteena: turvallisen jalankulkureitin puuttuminen ja mäkinen ympäristö koetaan hankaliksi erityisesti ikääntyneille ja apuvälineitä käyttäville.

Kirjaston rooli kulttuurin ja yhteisöllisyyden edistäjänä nähdään tärkeänä. Tapahtumat, kuten musiikkiesitykset, kirjailijavierailut ja lasten askartelut, saavat kiitosta. Yhdessä vastauksessa esitetään toive lukupiiristä novellikoukun rinnalle, jotta lukemiseen liittyvää vuorovaikutusta ja keskustelua olisi enemmän. Kokonaisuutena kirjasto näyttäytyy vastaajille erittäin merkityksellisenä palveluna ja yhtenä Karkkilan vahvuuksista, jonka koetaan toimivan tällä hetkellä hyvin ja ansaitsevan vahvan arvostuksen.

LIITE 3. Karkkilan kaupungin kestävän kehityksen katsaus 2025

Kestävän kehityksen katsaus 2025 Indikaattorit

24 kestävän kehityksen avainindikaattoria

Alla on listattu katsauksen 24 kestävän kehityksen avainindikaattoria jaoteltuna YK:n 17 kestävän kehityksen tavoitteen alle. Indikaattorit on valittu pohjautuen YK:n maakohtaisiin kestävän kehityksen indikaattoreihin paikalliselle tasolle sovellettuina.

	Lapsiköyhvyys
	Kansantauti-indeksi TEAvisari, liikunta Väestöllinen huoltosuhde
	Alakoulujen saavutettavuus Koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret Koulutustasoindeksi
	Asuinrakennusten sähkönkulutus
	Työttömyysaste Työpaikat työvoimaa kohden Taloudellinen huoltosuhde Kuntien vuosikate Pendelöinti-indeksi
	Uudet yritykset Työpaikkojen moninaisuus
	Gini-kerroin Väestönmuutos
	Henkilöautokanta Joukkoliikenteen kannattavuus

	Investoinnit puistoihin ja yleisiin alueisiin
	Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohden (CO2-raportti)
	Natura 2000 -alueet Puuston hiilivarasto
	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset

Katsauksen täydentävät indikaattorit

Kaikkien kunnille ei välttämättä ole saatavilla kaikkien edellämainittujen 24 indikaattorin tietoja. Näitä puutteita on korvattu alla listatuilla täydentävillä indikaattoreilla.

	Virkistys- ja urheilualueet
	Lainakanta
	Ahtaasti asuvat lapsiperheet
	Hiilinielupotentiaali
	Puuston kasvu
	Rikollisuusaste

Kestävän kehityksen avainindikaattorit

Natura 2000 -alueet

(Natura 2000 -alueiden osuus kunnan kokonaispinta-alasta, ml. merialueet)

2023
1 %

ranking
220 / 284

Henkilöautokanta

(Henkilöautojen määrä / as.)

2024
0,6

ranking
115 / 307

Joukkoliikenteen kannattavuus

(Vähintään 20 asukasta/ha-alueilla asuvien osuus)

2023
24,2 %

ranking
58 / 309

Puuston hiilivarasto

(Laskennallinen hiilivarasto)

2019
61 t C/ha

ranking
47 / 293

Asuinrakennusten sähkönkulutus

(kWh/asukas)

2023
4428,4

ranking
49 / 308

Kuntien vuosikate

(Investointeihin ja lainojen maksuun käytettävissä raha juoksevien menojen jälkeen)

2023
631,6

ranking
189 / 277

Investoinnit puistoihin ja yleisiin alueisiin

(Investointimenot puistoihin ja yleisiin alueisiin väestöä kohden)

2023
1,4

ranking
206 / 292

Uudet yritykset

(Uudet yritykset / 1000 as.)

2023
6,8

ranking
75 / 308

Pendelöinti-indeksi

(Muualta töihin tulevien ja asuinkuntansa ulkopuolella työssä käyvien suhde)

2023
38,7

ranking
221 / 308

Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohden (CO2-raportti)

(t CO2-ekv/asukas)

2021
6,9

ranking
62 / 88

Työpaikkojen moninaisuus

(Työpaikkojen jakautuminen sektoreille, 100 paras)

2023
67,5

ranking
226 / 308

Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset

(Rikokset 1000 asukasta kohden)

2024
15,5

ranking
280 / 282

Indikaattoreiden ja SDG-tavoitteiden arvosanajakauma ja kehityssuunta

Indikaattori- ja SDG –kohtaiset arvosanat:

Erinomainen = paras 10 % kunnista

Hyvä = seuraavat 11 – 45 %

Välttävä = seuraavat 46 – 79 %

Huono = heikoin 20 %

Indikaattorien määrä sijoitusten mukaan

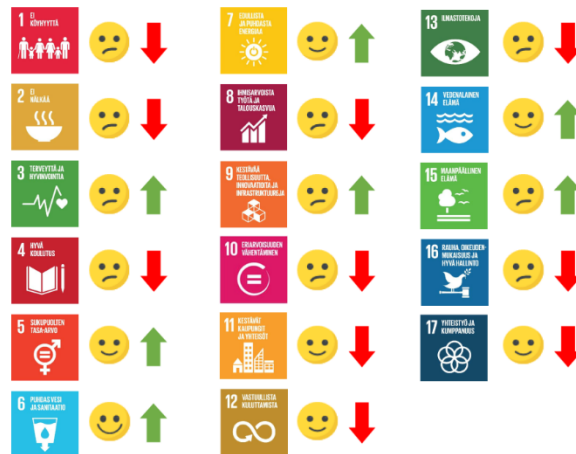
Erinomainen	30
Hyvä	71
Välttävä	81
Huono	43
Yhteensä	225

Indikaattorien määrä kehityssunnittain

84
111
30

Ei vertailuvuotta saatavilla

Tavoitekohtaiset sijoitukset ja kehityssuunta

Kestävän kehityksen tila – parhaat 25 indikaattoria ranking-sijoituksen mukaan

SDG	Indikaattori	Kattavuus	Sija	Arvo	Yksikkö	Viimeisin vuosi
11	Tulvariskialueet kunnan pinta-alasta	921	1	0	%	2023
11	Tulvariskialueet kunnan pinta-alasta	921	1	0	%	2023
11	Tulvariskialueet kunnan pinta-alasta	921	1	0	%	2023
11	Rakennuskanta tulvariskialueille	309	1	0	%	2023
3	Virkistysalueiden saavutettavuus	309	1	100	%	2018
11	Väestön osuus tulvariskialueella	309	1	0	%	2023
16	Korruptioaste	308	1	0	virkarikokset/1000 asukasta	2023
3	Kuolemaan johtaneet tieliikenneonnettomuudet	308	1	0	menehtyneet/1000 km	2024
3	Liikaliikavuus	293	2	18,1	%	2017
15	Puuston kasvu	309	10	174,57	m3/ha	2019
6	Fosforin määrä käsitellyssä jätevedessä	211	8	0,08	g/m3	2021
6	Biologinen hapenkulutus käsitellyssä jätevedessä	211	9	1,83	g/m3	2021
4	Kouluikäisten tapahtuneet onnettomuudet	240	12	14,7	%	2023
3	Liikunnan neuvonta ja ohjaus	124	7	32,6	%	2022
3	Lasten liikaliikavuus	205	15	2,8	%	2023
11	Kodittomuus	103	8	0,01	%	2021
3	Nuorten alkoholi- ja nikotiinituotteiden hankinnan yleisyys	150	13	3,4	%	2019
3	TEAvisari, perusterveydenhuolto	270	25	75	pistettä	2022
10	Vastaanotetut pakolaiset	279	26	990,9	pakolaiset/100 000 asukasta	2023
4	Kouluruokasuosituksen noudattaminen kunnassa	275	27	38	pistettä	2023
3	Nikotiinituotteiden käyttö nuorten keskuudessa	225	24	7,3	%	2023
4	Terveystieteiden henkilöstötoimitus lastenneuvolassa	267	29	436	lapset / htv	2019
13	Kasvihuonekaasupäästöt (ALas-malli): teollisuus, työkoneet, jätteet, maatalous, F-kaasut	309	36	1,56	t CO2-ekv/asukas	2023
7	Tuulivoiman tuotanto	356	48	0	MWh/asukas	2020
14	Jokien tila	280	39	4	pistettä	2016

Kestävän kehityksen tila – heikoimmat 25 indikaattoria ranking-sijoituksen mukaan

SDG	Indikaattori	Kattavuus	Sija	Arvo	Yksikkö	Viimeisin vuosi
16	Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset	282	280	15,5	rikokset/1000 asukasta	2024
8	Työtapaturmat	303	298	0,08	tapaturmat/työpaikka	2022
13	Asuinrakennusten kasvihuonekaasupäästöt	308	302	67	kg CO2-ekv/m2	2021
13	Lämmityksen kasvihuonekaasupäästöt (CO2-raportti)	88	86	3,6	t CO2-ekv/asukas	2021
3	TEAvisari, lukiokoulutus	212	207	40	pistettä	2022
3	Päihdehuollon avopalveluiden asiakkaat	164	160	22,1	asiakkaat/1000 asukasta	2021
4	Kouluruoan väliin jättävät oppilaat	243	233	51,4	%	2023
16	Kunnassa toimi hyvinvointikoordinaattori tai suunnittelija	289	277	0	%	2023
3	Nuorten naisten raskaudenkeskeytykset	79	75	21,2	abortteja/1000 nuorta naista	2023
4	Koulun terveellisyys ja turvallisuuden sekä hyvinvoinnin edistämisen säännöllinen tarkastus	276	261	50	%	2023
4	Useasti kiusaamisen kohteena olevat oppilaat	217	204	15,3	%	2023
5	Naispuolisten koululaisten kokemus seksuaalinen häirintä	163	153	54,8	%	2023
4	Kirjaston käyttäjät	276	259	4,52	fyysiset käynnit/asukas	2023
1	Perustoimeentulon saajat	301	278	8	%	2024
12	Kierrätysasemat	293	270	0,23	kierrätysasemat/1000 asukasta	2021
15	Luonnonpuistot, erämaat, luontotyyppien suojelealueet	292	268	0,23	%	2022
8	Yhteisövero-osuus	309	282	136,8	€/asukas	2023
10	Ulkopuolisuuden tunne kouluissa	239	216	20,3	%	2023
3	Keskinkertainen tai huono terveydentila, 8. ja 9. luokka	247	223	32,8	%	2023
3	Nuorten huonon terveydentilan yleisyys	246	222	32,8	%	2023
5	Vanhempainrahojen saajien sukupuolijakauma	305	270	41,29	%	2023
4	Ei ole päässyt kouluterveydenhoitajalle yrittämisestä huolimatta	119	105	10,6	%	2023
10	Nuorten tyytyväisyys elämäänsä	244	215	60,2	%	2023
15	Uudistamishakkuuakomukset	293	258	3,03	%	2023
8	Lainakanta	291	256	6005,64	€/asukas	2023

Kestävän kehityksen tila - indikaattorit

Alla on listattu kaikki MayorsIndicators-palvelussa saatavilla olevat Kestävän kehityksen indikaattorit jaoteltuna Kestävän kehityksen tavoitteiden alle. Kaikille kunnille ei toistaiseksi ole saatavilla dataa kaikista indikaattoreista. Listan indikaattorit toimivat linkkeinä MayorsIndicators-palveluun, josta pääsee katsomaan kunnan tietoja tarkemmin. Mikäli linkki on sininen, kunnalle löytyy dataa, ja mikäli dataa ei ole, linkki on harmaa.

Lapsiköyhyys

[Perustoimeentulon saajat](#)
[Suhteellinen köyhyys](#)
[Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavat](#)
[Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saavat lapsiperheet](#)

Elintarvikkeiden hinta tuloihin nähden

[Kasvikset ikääntyneiden ruokavaliossa](#)
[Kasvikset lasten ruokavaliossa](#)
[Maa- ja puutarhatalousyritysten määrä](#)
[Peltojen eroosioriski](#)
[Toimenpiteistä päätetty ikäihmisten ravitsemustottumusten lisäämiseksi](#)

Ahdistuneisuuden yleisyys nuorten keskuudessa

[Alkoholijuomien myynti](#)
[Asukastytytyväisyys](#)
[Eläkeikäisten lonkkamurtumat](#)
[Huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olevat lapset](#)
[HYTE-kerroin](#)
[Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimet](#)
[Kaatumisesta johtuvat eläkeikäisten hoitajakset](#)
[Kansantauti-indeksi](#)
[Kiireettömän lääkärikäynnin odotusaika](#)
[Koettu elämänlaatu](#)
[Korvausoikeus lääkkeisiin rytmihäiriöiden vuoksi](#)
[Kotona asuvat ikäihmiset](#)
[Kunnan liikunnan edistämisen toimet](#)
[Kunnassa käytetään ennakkoarvointia \(EVA\)](#)
[Kuolemaan johtaneet tieliikenneonnettomuudet](#)

Liikaliikavuus

[Lasten heikko fyysinen toimintakyky \(Move1-mittaus\)](#)
[Lasten liikaliikavuus](#)
[Lasten vanhempien toimesta kokema väkivalta](#)
[Menetetyt elinvuodet](#)
[MPR-rokotuskattavuus](#)
[Nikotiinituotteiden käyttö nuorten keskuudessa](#)
[Nuorten alkoholi- ja nikotiinituotteiden hankinnan yleisyys](#)
[Nuorten heikko fyysinen toimintakyky \(Move1-mittaus\)](#)
[Nuorten huolta herättävä toiminta](#)
[Nuorten liikaliikavuus](#)
[Nuorten huonon terveydentilan yleisyys](#)
[Nuorten liikunta-aktiivisuus](#)
[Nuorten naisten raskaudenkeskeytykset](#)
[Päihdehuollon avopalveluiden asiakkaat](#)
[Perusterveydenhuollon investoinnit](#)
[Rokotuskattavuus](#)
[Sairastavuusindeksi](#)
[TEAvisari, kaikki sektorit](#)
[TEAvisari, kulttuuri](#)
[TEAvisari, kuntajohto](#)
[TEAvisari, liikunta](#)
[TEAvisari, lukiokoulutus](#)
[TEAvisari, perusopetus](#)
[TEAvisari, perusterveydenhuolto](#)
[TEAvisari, ammatillinen koulutus](#)

Kestävän kehityksen tila - indikaattorit

Terveet elinvuodet, miehet

[Terveet elinvuodet, naiset](#)
[Väestöllinen huoltosuhde](#)
[Vaiveuksia keskustella vanhempien kanssa](#)
[Virkistys- ja urheilualueet](#)
[Virkistysalueiden saavutettavuus](#)
[Yksinasuvat ikäihmiset](#)

Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja

[Kunnanvaltuuston sukupuolijakauma](#)
[Miespuolisten koululaisten kokemus seksuaalinen häirintä](#)
[Naisiin kohdistuneet väkivallanteot](#)
[Naispuolisten koululaisten kokemus seksuaalinen häirintä](#)
[Nuorten aikuisten maksuttoman ehkäisyn saatavuus](#)
[Palkkatasa-arvo](#)
[Työmarkkinoiden sukupuolijakauma](#)
[Vanhempainrahojen saajien sukupuolijakauma](#)

Alakoulujen saavutettavuus

[Kirjastokirjojen laina-aika](#)
[Kirjaston käyttäjät](#)
[Kirjaston tapahtumien osallistumisaste](#)
[Kouluaikana tapahtuneet onnettomuudet](#)
[Kouluruoan väliin jättävät oppilaat](#)
[Kouluruokasuositusten noudattaminen kunnassa](#)
[Koulutuksen ulkopuolella olevat nuoret](#)
[Koulutustasoindeksi](#)
[Kulttuurialan opetus kansalaisopistoissa](#)
[Kunnallisen varhaiskasvatuksen osallistumisaste](#)
[Oppilaitoksen häiritsevät fyysiset työolot](#)
[Perusopetuksen investoinnit](#)
[Syrjivää kiusaamista kokevat koululaiset](#)
[Toisen asteen koulutuksen saaneet](#)
[Useasti kiusaamisen kohteena olevat oppilaat](#)
[Yksinäisyyttä kokevat koululaiset](#)

Biologinen hapenkulutus käsitellyssä jätevedessä

[Ennakoimattomien putkirikkojen määrä](#)
[Fosforin määrä käsitellyssä jätevedessä](#)
[Jäteveden käsittelyaste](#)
[Laskuttamattoman talousveden osuus](#)
[Omakotitalon vesihuollon vertailuhinta](#)
[Talousveden laatuvaatimusten toteutuminen](#)
[Talousveden pesäkeluku](#)
[Typen määrä käsitellyssä jätevedessä](#)
[Veden ominaiskäyttö](#)
[Vesihuollon investoinnit](#)

Asuinrakennusten sähkönkulutus

[Kaukolämmittetyissä taloissa asuvat](#)
[Kaukolämmön hinta](#)
[Sähkönkulutus palveluissa ja rakentamisessa](#)
[Tuulivoimakapasiteetti](#)
[Tuulivoiman tuotanto](#)
[Uusiutuvan sähkön tuotantokapasiteetti](#)

Kestävän kehityksen tila - indikaattorit

Bruttoarvonlisäys
[Käytettävissä olevat tulot](#)
[Kuntien välinen nettomuutto](#)
[Kuntien vuosikate](#)
[Lainakanta](#)
[Majoitusliikkeiden käyttöaste](#)
[Majoitusliikkeiden tulot huonetta kohden](#)
[Pendelöinti-indeksi](#)
[Rakennetyöttömyys](#)
[Saatujen tulonsiirtojen osuus bruttotuloista](#)
[Taloudellinen huoltosuhte](#)
[Työkyvyttömyyseläkkeen saajat](#)
[Työllisyysaste](#)
[Työpaikat työvoimaa kohden](#)
[Työtapaturmat](#)
[Työttömyysaste](#)
[Veroaste](#)
[Yhteisövero-osuus](#)
[Yrityskanta](#)
[Yritysten konkurssit](#)
[Yritysten toimipaikkojen liikevaihto](#)

Digipalvelujen kehittyneisyys
[Nopean laajakaistan saatavuus](#)
[Panostukset t&k-toimintaan, euroa/asukas](#)
[Panostukset t&k-toimintaan, htv/1000 asukasta](#)
[Työpaikkojen moninaisuus](#)
[Uudet yritykset](#)

Aktiivisesti järjestötoimintaan osallistuvat täysikäiset
[Gini-kerroin](#)
[Ikäihmisten omaishoidon tuki](#)
[Kuntajohdon osallisuustoimien kokonaispistemäärä](#)
[Nuorisotyöttömyys](#)
[Nuorten tyytyväisyys elämäänsä](#)
[Pienimpään tulokymmenyksen kuuluvat](#)
[Ulkopuolisuuden tunne kouluissa](#)
[Väestömuutos](#)
[Väestöryhmien välisten terveyserojen raportointi](#)
[Vastaanotetut pakolaiset](#)

Ahtaasti asuvat lapsiperheet
[Asukkaiden osallistaminen palveluiden kehittämisessä](#)
[Asukkaiden osallistumiskeinot julkaistu verkossa](#)
[Biokaasun tankkausasemat](#)
[Biopolttoaineen tankkausasemat](#)
[Helleriski, ikäihmisten osuus väestöstä](#)
[Henkilöautokanta](#)
[Ilmanlaatu \(NO₂\)](#)
[Ilmanlaatu \(PM₁₀\)](#)
[Ilmanlaatu \(väestöpainotettu PM_{2,5}\)](#)
[Joukkoliikenteen kannattavuus](#)
[Kodittomuus](#)
[Päivittäistavarakauppojen saavutettavuus](#)
[Päivittäistavarakauppojen saavutettavuus, iäkkäät](#)

Kestävän kehityksen tila - indikaattorit

Pyöräilykuntien verkosto
[Rakennuskanta tulvariskialueille](#)
[Sähköisten ajoneuvojen latauspisteet](#)
[Sisäilman radonpitoisuus](#)
[Taajama-alueiden tiiviys](#)
[Taajama-aste](#)
[Tulvariskialueet kunnan pinta-alasta](#)
[Vaihtoehtojen käyttövoimien autokanta](#)
[Valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt](#)
[Väestön osuus tulvariskialueella](#)

Asuinrakennusten energiankulutus
[Investoinnit puistoihin ja yleisiin alueisiin](#)
[Investoinnit ympäristön huoltoon](#)
[Kaasuautojen tankkausasemien saavutettavuus](#)
[Kierrätysasemat](#)
[Muovin kierrätyspisteiden saavutettavuus](#)
[Oppilaitosten vastuullisuus](#)
[Sähköautojen latausasemien saavutettavuus](#)
[Sähkö- ja elektroniikkajätteen kierrätyspisteiden saavutettavuus](#)
[Tekstiilien kierrätyspisteiden saavutettavuus](#)
[Ympäristömerkityt hotellit](#)

Asuinrakennusten kasvihuonekaasupäästöt
[Hiilinielupotentiaali](#)
[Ilmastonmuutoksen riskien ja sopeutumisen toimet](#)
[Jättesektorin kasvihuonekaasupäästöt \(CO₂-raportti\)](#)
[Kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoite](#)
[Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohden \(CO₂-raportti\)](#)
[Kasvihuonekaasupäästöt bruttoarvonlisäystä kohden](#)
[Kuluttajien sähkönkulutuksen kasvihuonekaasupäästöt \(CO₂-raportti\)](#)
[Lämmityksen kasvihuonekaasupäästöt \(CO₂-raportti\)](#)
[Maatalouden kasvihuonekaasupäästöt \(CO₂-raportti\)](#)
[Päästökauppalaisten kasvihuonekaasupäästöt](#)
[Tieliikenteen kasvihuonekaasupäästöt \(CO₂-raportti\)](#)
[F-kaasujen kasvihuonekaasupäästöt \(ALas-malli\)](#)
[Jätteiden käsittelyn kasvihuonekaasupäästöt \(ALas-malli\)](#)
[Kasvihuonekaasupäästöt asukasta kohden \(ALas-malli\)](#)
[Lämmityksen kasvihuonekaasupäästöt \(ALas-malli\)](#)
[Liikenteen kasvihuonekaasupäästöt \(ALas-malli\)](#)
[Maatalouden kasvihuonekaasupäästöt \(ALas-malli\)](#)
[Sähkönkulutuksen kasvihuonekaasupäästöt \(ALas-malli\)](#)
[Teollisuuden ja työkalujen kasvihuonekaasupäästöt \(ALas-malli\)](#)

Kestävän kehityksen tila - indikaattorit

Järvien tila
Jokien tila

Lintudirektiivin mukaiset alueet
Luomualojen osuus
Luonnonpuistot, erämaat, luontotyyppien suojelualueet
Luonnonsuojelualueet
Luontodirektiivin mukaiset alueet
Maatalousmaa
Metsämaan hiilivarasto
Natura 2000 -alueet
Ojitetut suot
Puuston hiilivarasto
Puuston kasvu
Uudistamishakkuu-aiemukset
Vanhan puuston osuus
Viheralueet

Äänestysaktiivisuus, eduskuntavaalit
Äänestysaktiivisuus, kuntavaalit
Henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset
Katuturvallisuusindeksi
Korruptioaste
Kunnassa toimii lapsiparlamentti
Luottamus paikalliseen päätöksentekoon
Päihtyneiden säilönnöt
Paikallisen turvallisuuden toimet
Rikollisuusaste
Rikoksista epäiltyjen nuorten osuus

Yhteistoiminta kestävässä kehityksessä

Kestävän kehityksen tila - tietolähteet

Indikaattorit perustuvat alla listattujen tiedontuottajien tilastoihin ja aineistoihin. Tietoja on kerätty myös MayorsIndicatorsin omilla kyselyillä. Tarkemmat lähdetiedot ja indikaattorien kuvaukset löydät kunkin indikaattorin sivulta [MayorsIndicatorsista](#) kun olet kirjautunut sisään.

mayorsindicators.com
sitowise.com

LIITE 4: Sähköisen hyvinvointikertomuksen indikaattorit

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos on valmistellut ehdotuksen laajan hyvinvointikertomuksen vähimmäistietosisälöksi. Vähimmäistietosisältö on tarkoitettu kuntien tueksi, mutta se ei ole velvoittava, eikä sen käyttöä valvota. Tämän asiakirjan liitteenä 4 olevat indikaattorilistaus on valmisteltu vähimmäistietosisällön suositusten ja kaupungin hyvinvointisuunnitelman pohjalta Kuntaliiton sähköinen hyvinvointikertomustyökalua käyttäen.

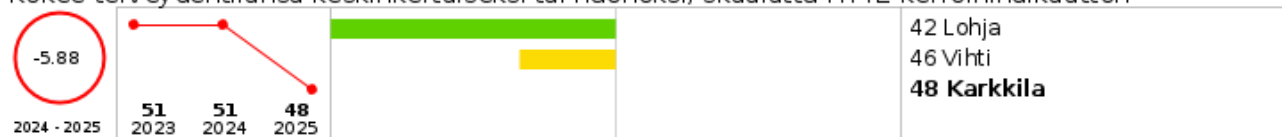
Tähän liitteeseen on kerätty sähköinen hyvinvointikertomustyökalun indikaattoreita niiltä osin kuin niistä oli löydettävissä tuloksia Karkkilan osalta. Indikaattorilistauksessa ei kuitenkaan ole huomioitu strategian mittareita, sillä niistä kerrotaan tuoreimmat tiedot tilinpäätöksessä. Indikaattorit on jaoteltu hyvinvointisuunnitelman mittariston jaottelun mukaisesti muilta osin, mutta HYTE-kerroin on nostettu erilliseksi osiokseen.

HYTE-kerroin

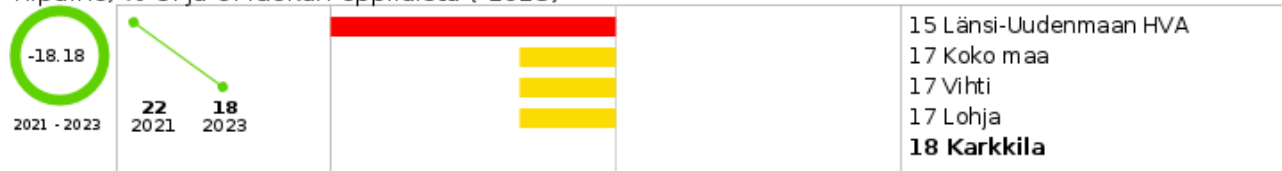
Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

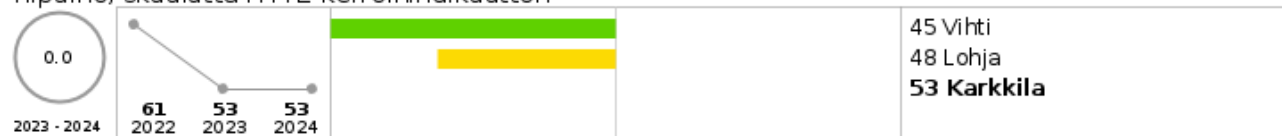
Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista (-2023)

Ylipaino, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

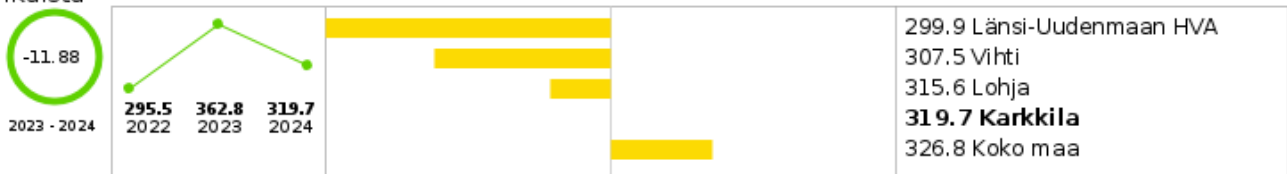
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

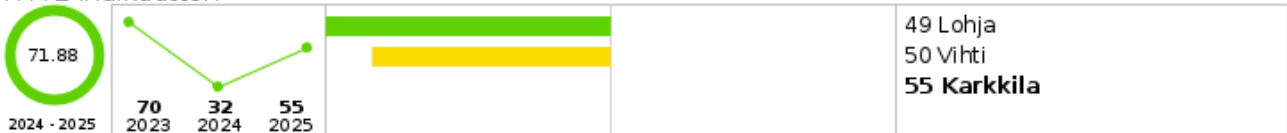
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, skaalattu HYTE-kerroinindikaattori

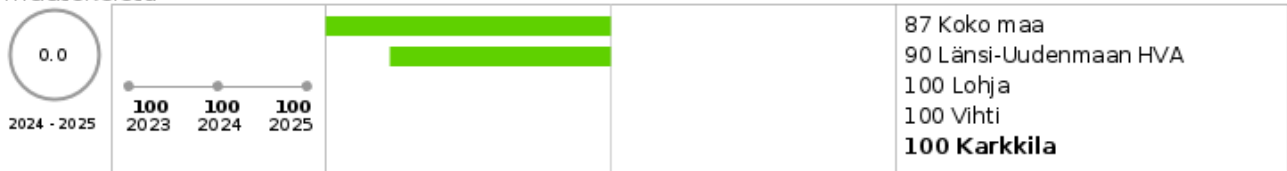
Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot 65 vuotta täyttäneillä, skaalattu HYTE-indikaattori

Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintavoista ja niissä tapahtuneista muutoksista

Kunnan talousarviossa ja taloussuunnitelmassa määritellään talousarviovuodelle mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista

Kunnan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen

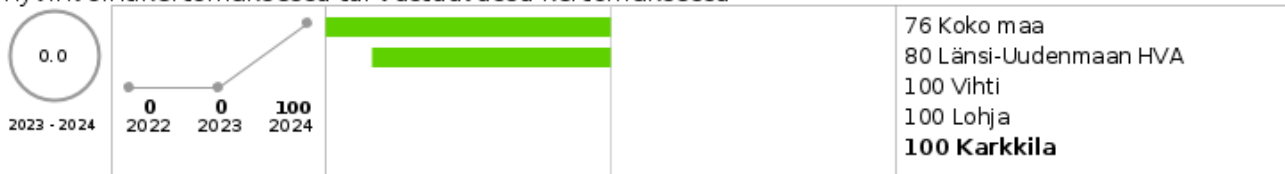
Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä

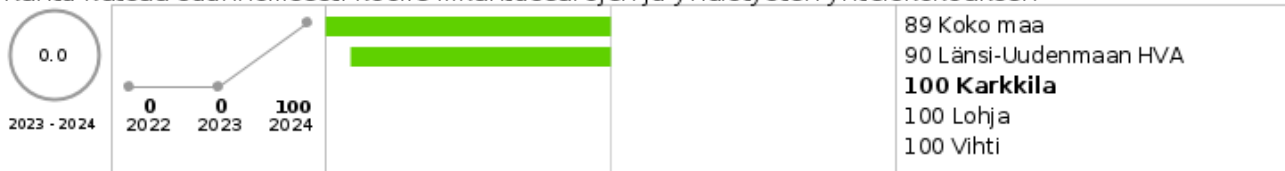
Kunnan palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä hyödynnetään asukasraateja ja foorumeja

Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain kunnan hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa kertomuksessa

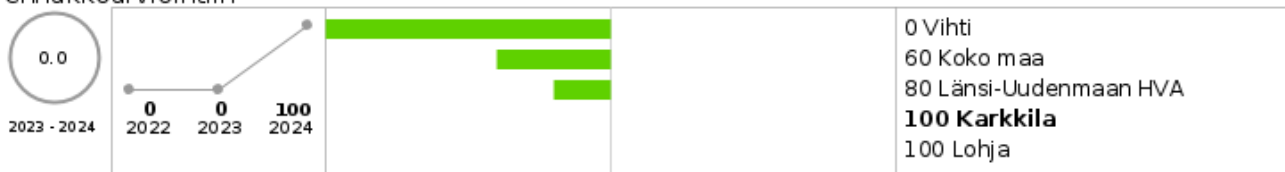
Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen

Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille

Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat toimielinten vaikutusten ennakkoarviointiin

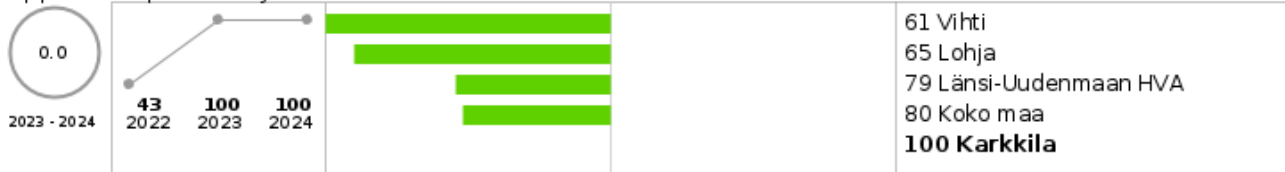
Kunnassa toimii liikunnan edistämistä käsittelevä poikkihallinnollinen työryhmä

Kouluympäristön terveellisyys ja turvallisuus sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus

Oppilaiden poissaolojen kokonaismäärää seurataan koko koulussa

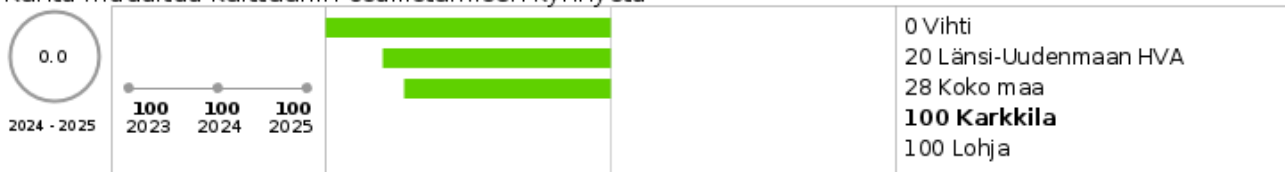
Koulussa on pitkät liikuntavälitunnit

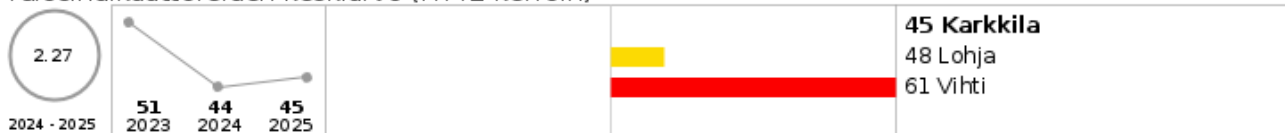
Koulussa noudatetaan Valtion ravitsemusneuvottelukunnan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä

Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnyksiä

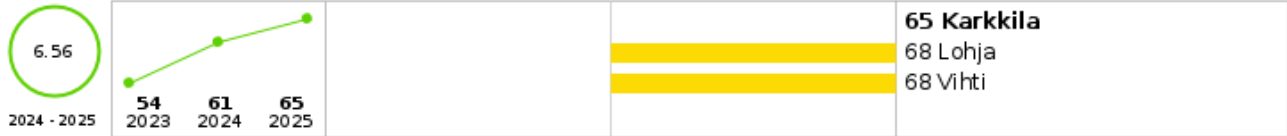
Tulosindikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

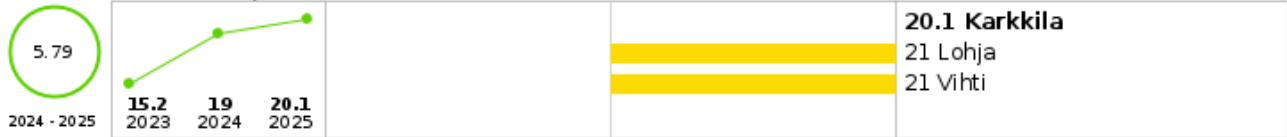
Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo (HYTE-kerroin)

HYTE-kerroin, 0 - 100

HYTE-kerroin euroa / asukas

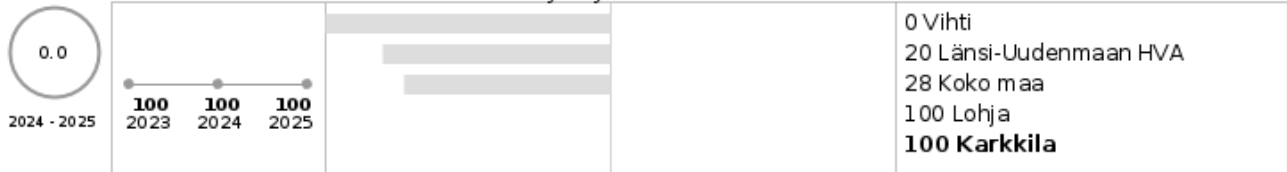
HYTE-kerroin, 1 000 euroa

KASVUN JA ELINVOIMAN EDISTÄMINEN

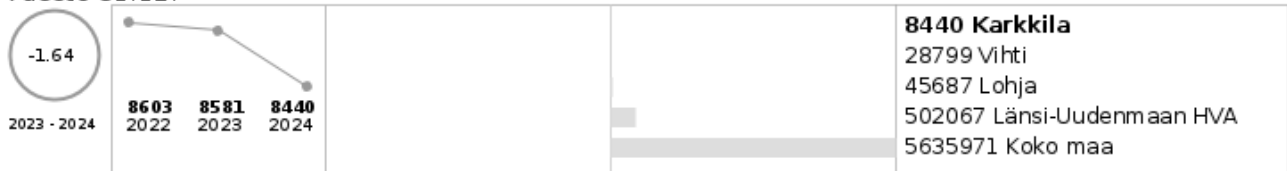
Kasvun ja elinvoiman edistäminen

Kunta madaltaa kulttuuriin osallistumisen kynnystä

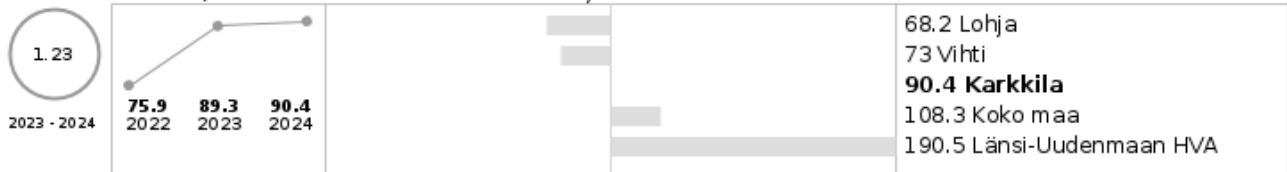

Väestö

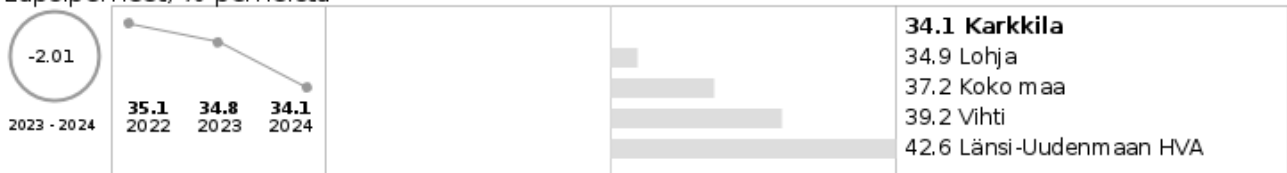
Väestö 31.12.

Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

Lapsiperheet, % perheistä

Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä

Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista

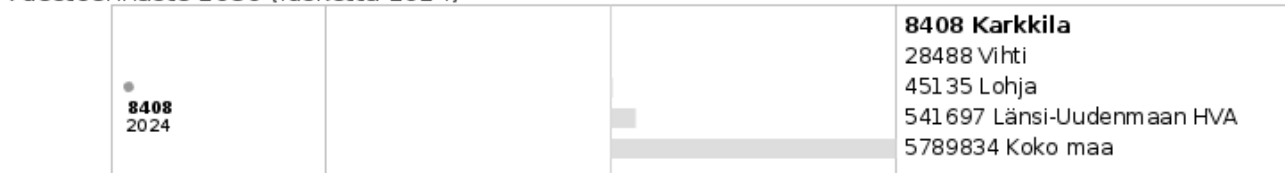
Koulutustasomittain

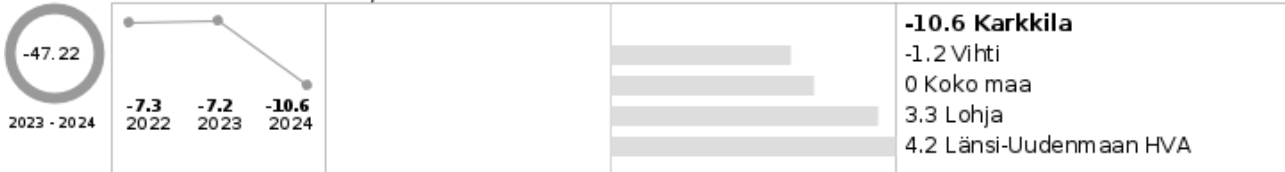
Huoltosuhde, demografinen

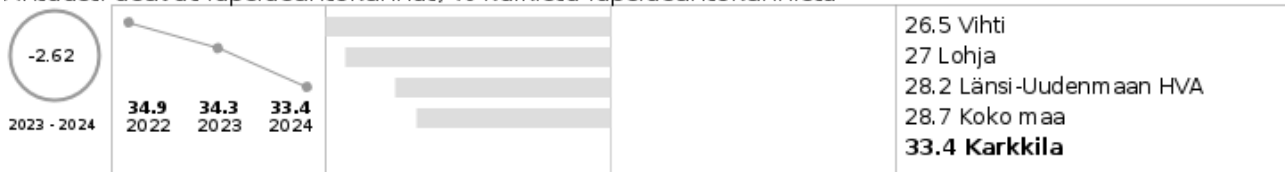
Väestöennuste 2030 (laskettu 2024)

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta

Ahtaasti asuvat lapsiasutokunnat, % kaikista lapsiasutokunnista

Elinvoima

Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista

Työkyvyttömyysindeksi, ikävakioitu

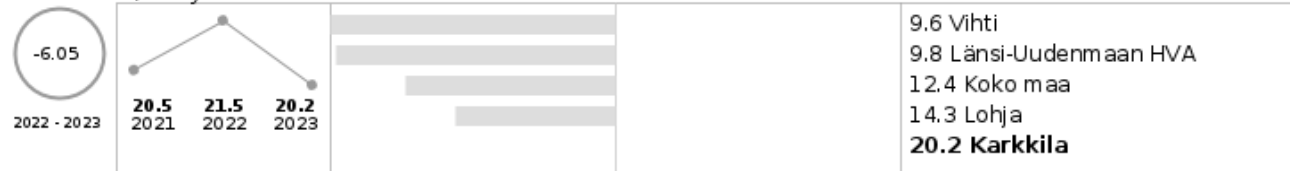
Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

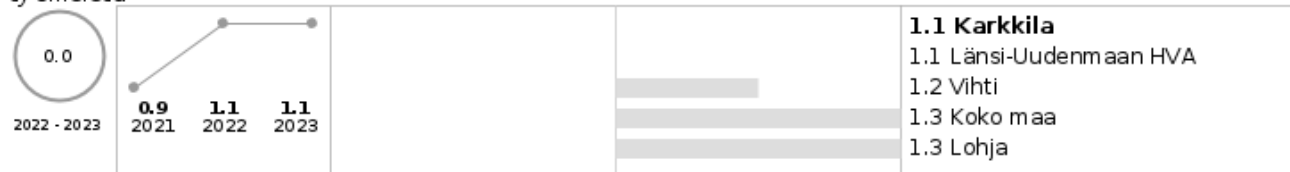
Maatalous, metsätalous ja kalatalous, % työllisistä

Teollisuus, % työllisistä

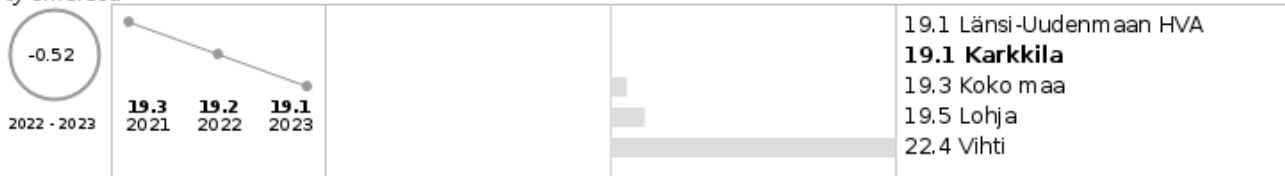
Kaivostoiminta ja louhinta, Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta, Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto ja muu ympäristön puhtaanapito, % työllisistä

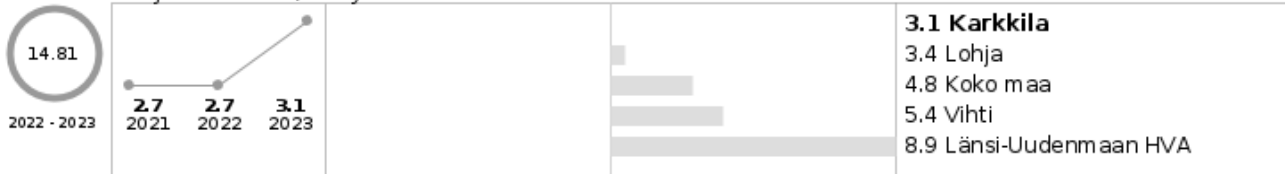
Rakentaminen, % työllisistä

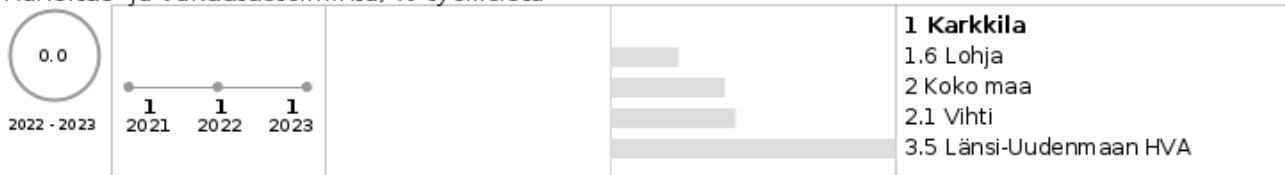
Tukku- ja vähittäiskauppa; Kuljetus ja varastointi; Majoitus- ja ravitsemistoiminta, %
työllisistä

Informaatio ja viestintä, % työllisistä

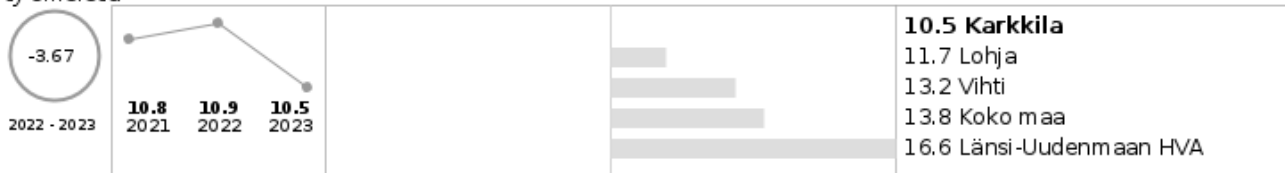
Rahoitus- ja vakuutustoiminta, % työllisistä

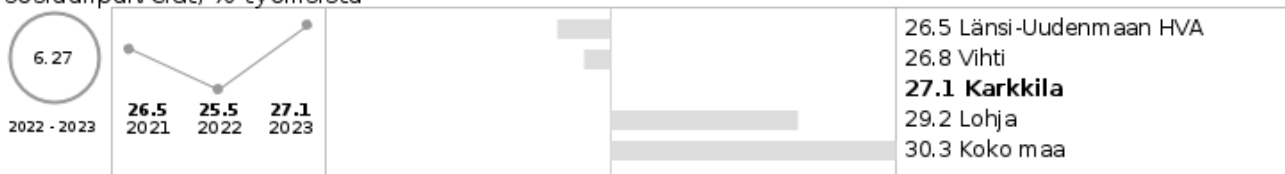
Kiinteistöalan toiminta, % työllisistä

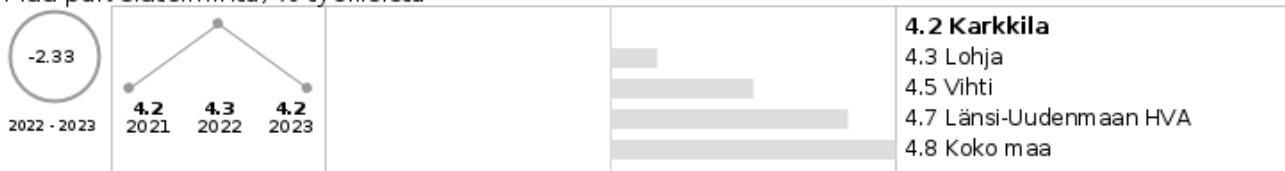
Ammatillinen, tieteellinen ja tekninen toiminta, Hallinto- ja tukipalvelutoiminta, %
työllisistä

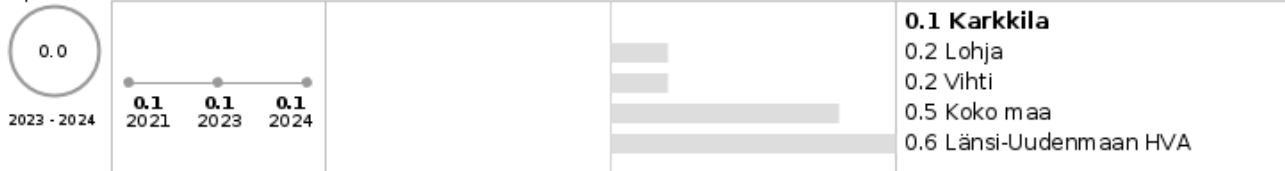
Julkinen hallinto ja maanpuolustus; pakollinen sosiaalivakuutus, Koulutus, Terveys- ja
sosiaalipalvelut, % työllisistä

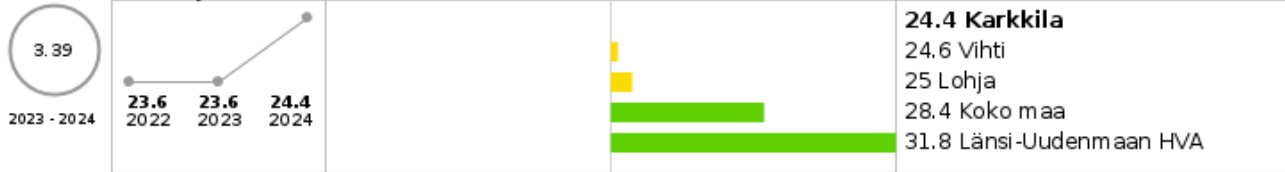
Muu palvelutoiminta, % työllisistä

Opintotuen asumislisää saaneet, % asuntokunnista

Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä

Kunnan yleinen pienituloisuusaste

Lasten pienituloisuusaste

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

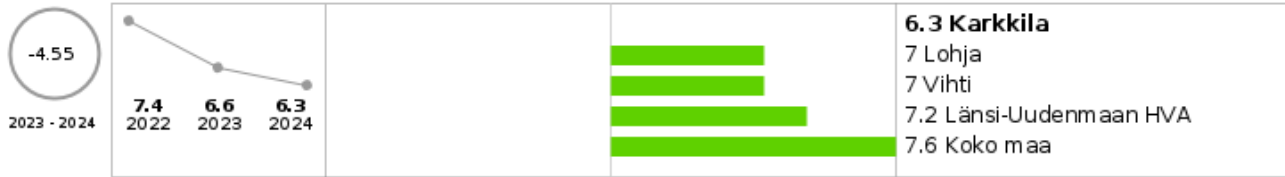
Työttömät, % työvoimasta

Toimeentulotukea saaneet kotitaloudet vuoden aikana yhteensä

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet yksinasuvat naiset, % toimeentulotukea saaneista kotitalouksista

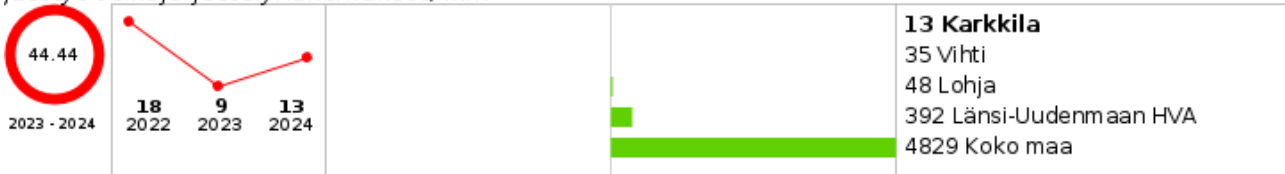
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet yksinasuvat miehet, % toimeentulotukea saaneista kotitalouksista

Yleistä asumistukea saaneet yhteensä, % asuntokunnista

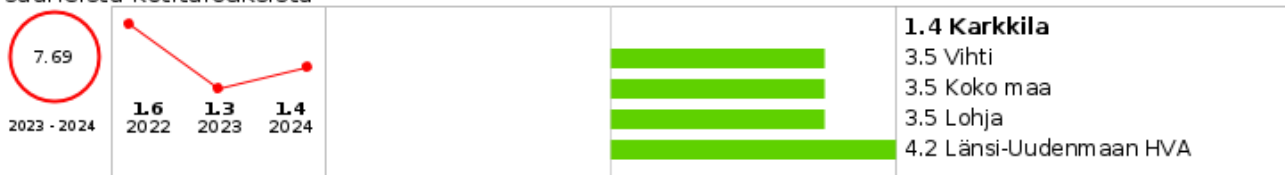
Jätetyt velkajärjestelyhakemukset, lkm

Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet yksinhuoltajakotitaloudet, % toimeentulotukea saaneista kotitalouksista

Toimeentulotukea saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Työlliset, % väestöstä

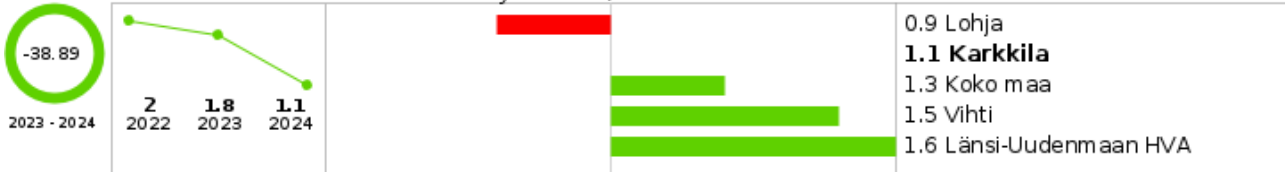
Nuorisotyöttömät, % 18 - 24-vuotiaasta työvoimasta

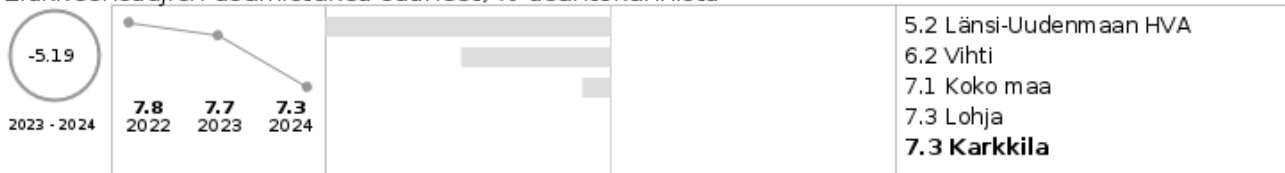
Toimeentulotukea saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Toimeentulotukea saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Eläkkeensaajien asumistukea saaneet, % asutokunnista

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä

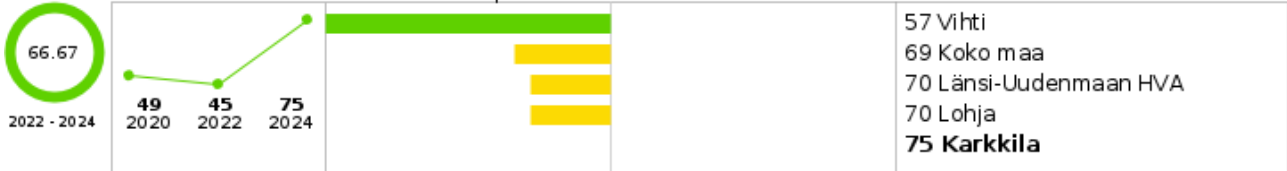
HYVINVOINNIN VAHVISTAMINEN

Hyvinvoinnin vahvistaminen

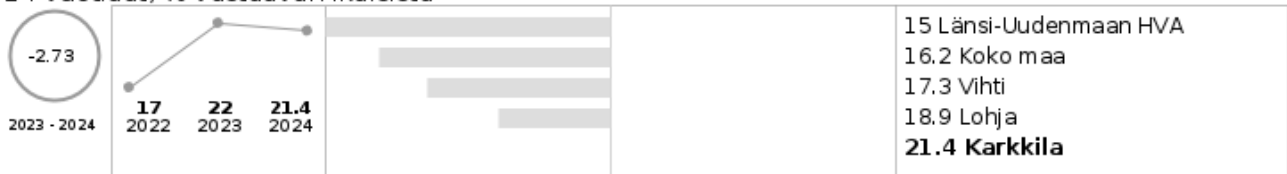
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen peruskouluissa - TEA, pistemäärä

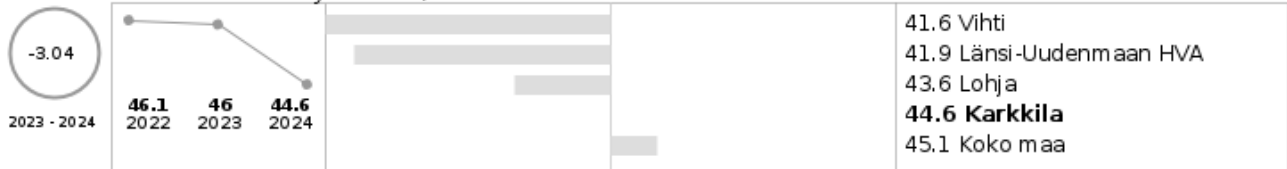
Liikunnan edistäminen kunnissa - TEA, pistemäärä

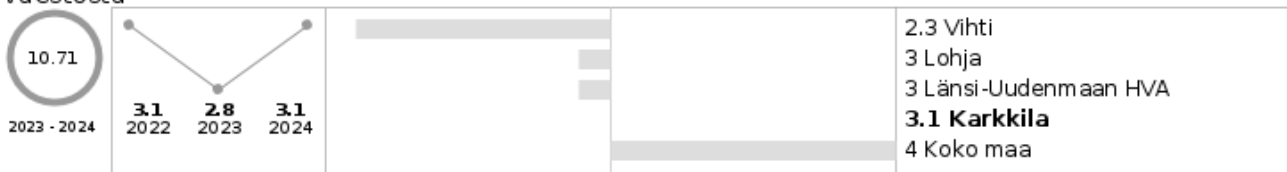
Syrjäytymisriskissä (ei työssä, ei opiskele, ei ole varusmiespalveluksessa) olevat 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisistä

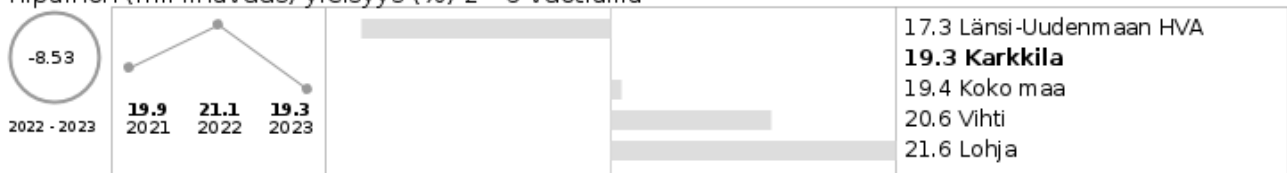
Yksinasuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä

Omaishoidon tuen 75 vuotta täyttäneet hoidettavat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 2 - 6-vuotiailla

Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 7 - 12-vuotiailla

Ylipainon (ml. lihavuus) yleisyys (%) 13 - 16-vuotiailla

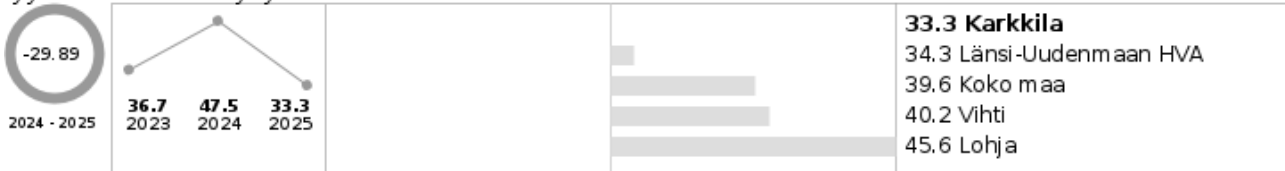
Ei syö koululounasta päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

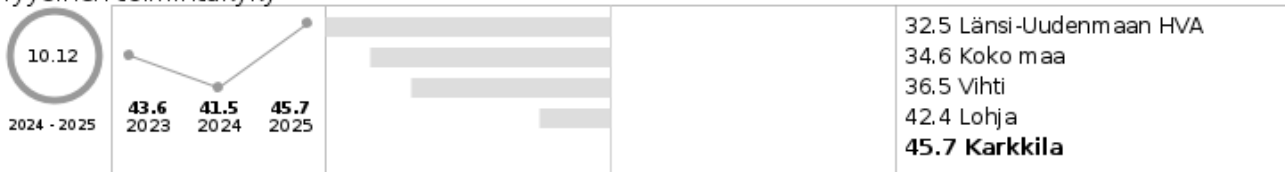
Ei syö koululounasta päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

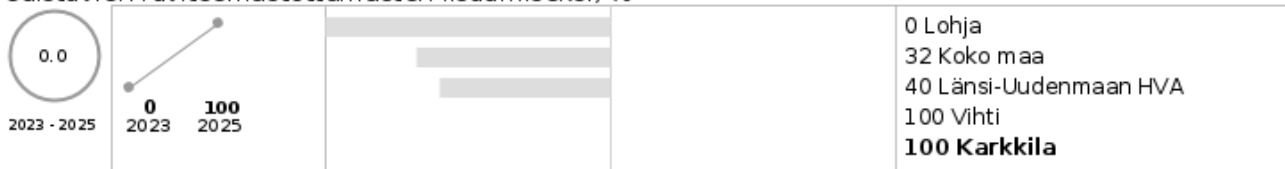
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 8. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

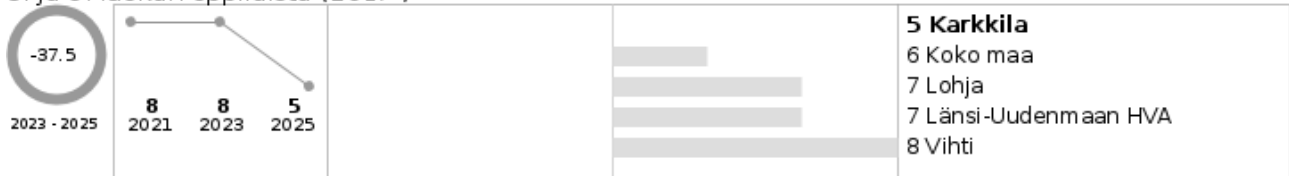
Lasten ja nuorten fyysinen toimintakyky (MOVE!-mittaus), % 5. luokan oppilaista, joilla heikko fyysinen toimintakyky

Kunta on asettanut tavoitteet ja toimenpiteet ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä edistävien ravitsemustottumusten lisäämiseksi, %

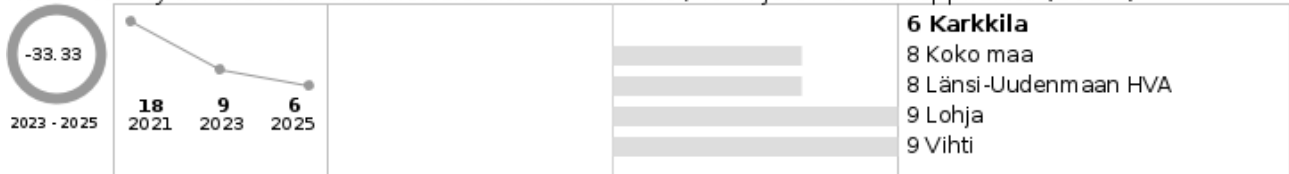
Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

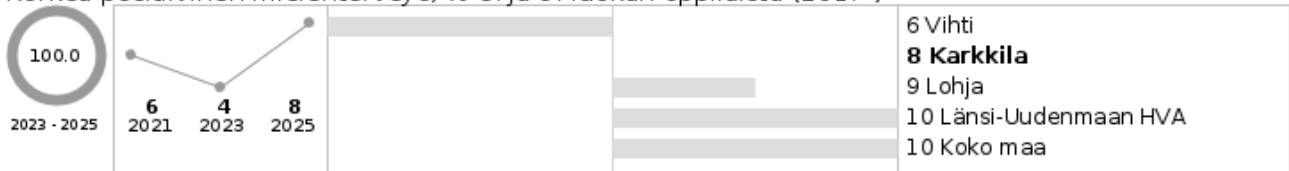
Kokee terveydentilansa kesinkertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

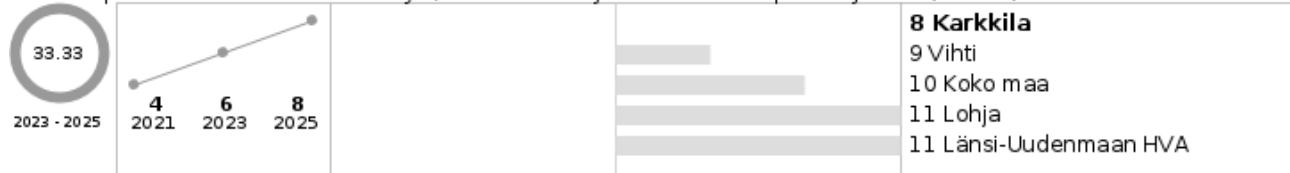
Sairastavuusindeksi, ikävakioitu

Korkea positiivinen mielenterveys, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

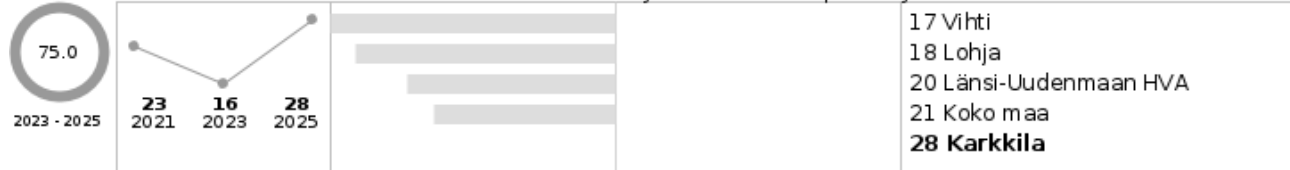
Korkea positiivinen mielenterveys, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

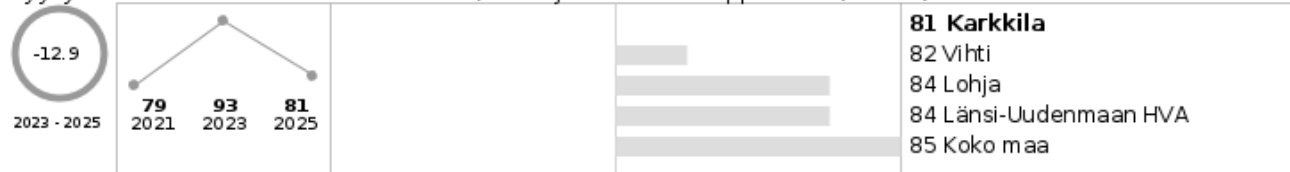
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

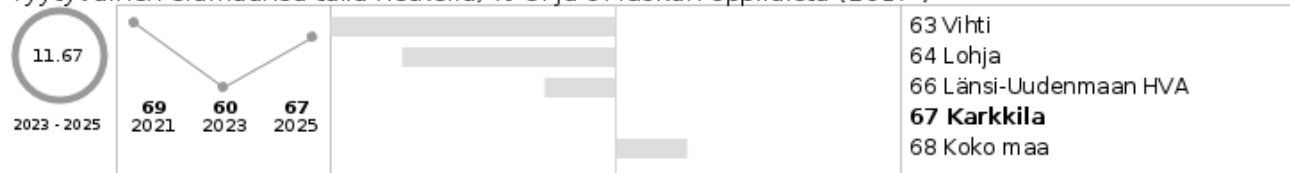
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

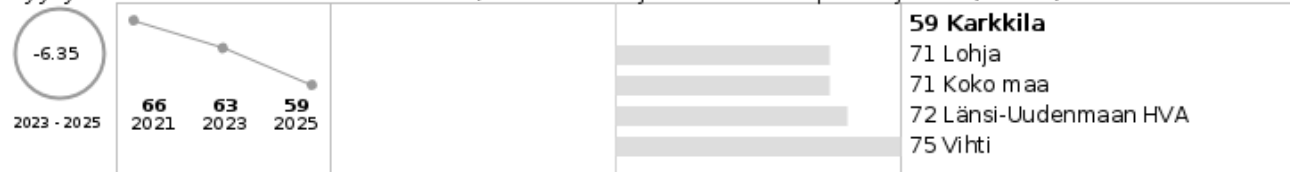
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

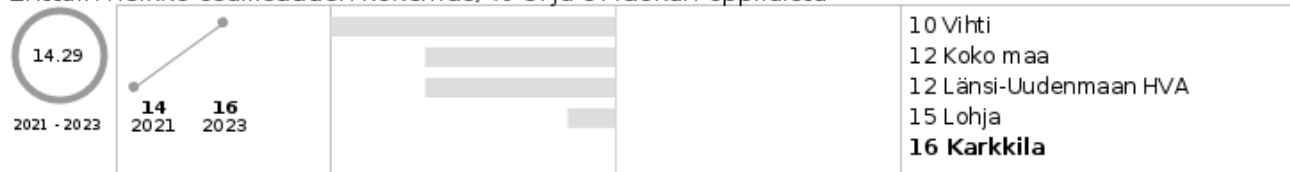
Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

Erittäin heikko osallisuuden kokemus, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

Laajaan terveystarkastukseen sisältyy opettajan kirjallinen arvio oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa, % kouluista

Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2017-)

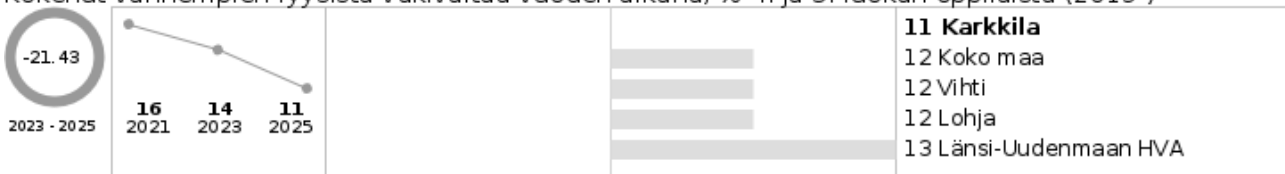
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

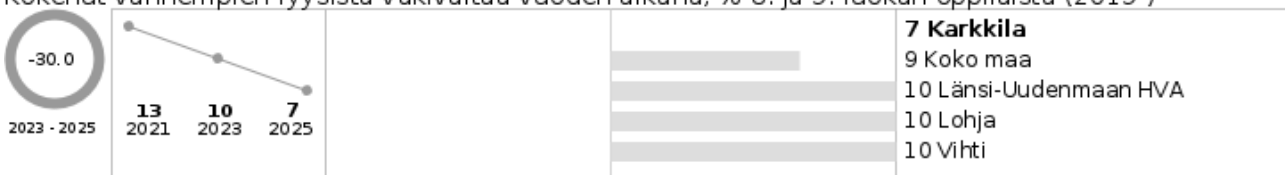
Koulukiusattuna vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 4. ja 5. luokan oppilaista (2019-)

Kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)

Kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2019-)

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut potilaat / 10 000 asukasta

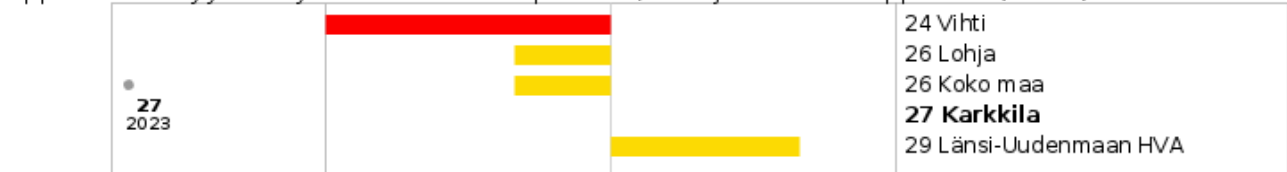
Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta

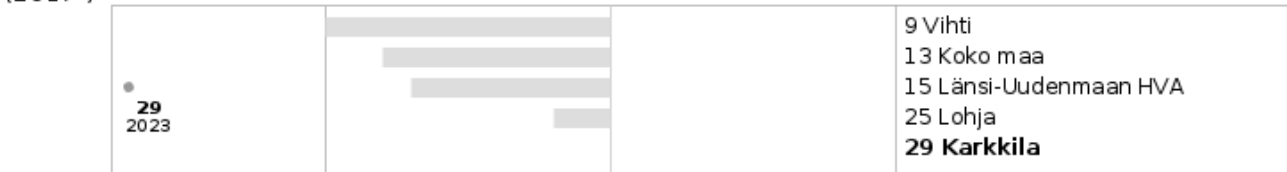
Poliisin tietoon tulleet omaisuusrikokset / 1 000 asukasta

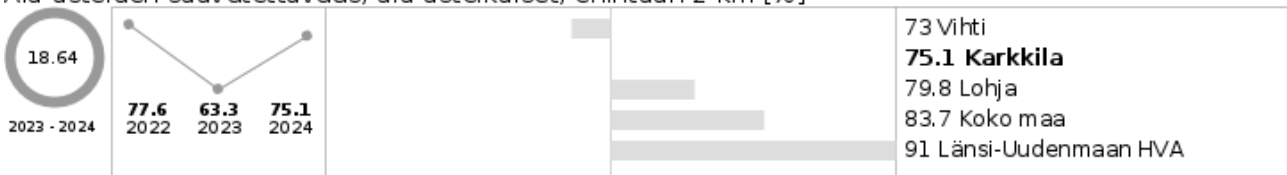
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2017-)

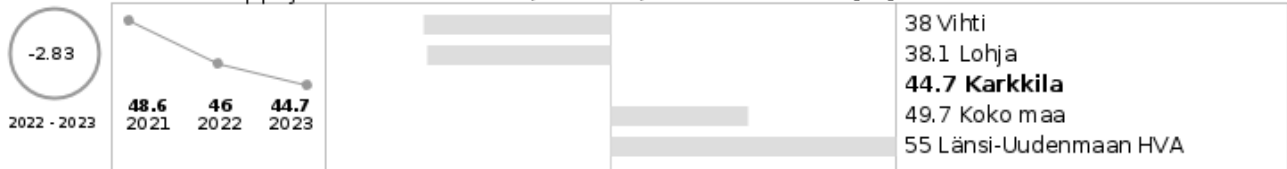
Oppilaitoksen fyysiset työolot häirinneet opiskelua, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2017-)

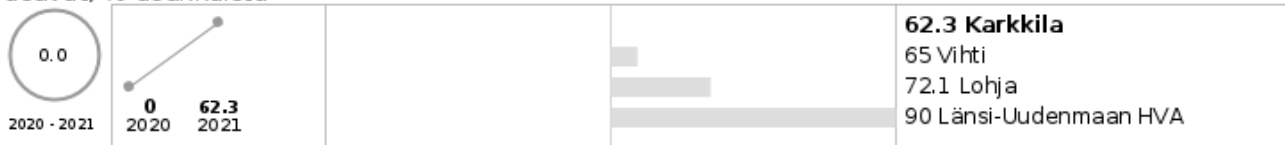
Ala-asteiden saavutettavuus, ala-asteikäiset, enintään 2 km [%]

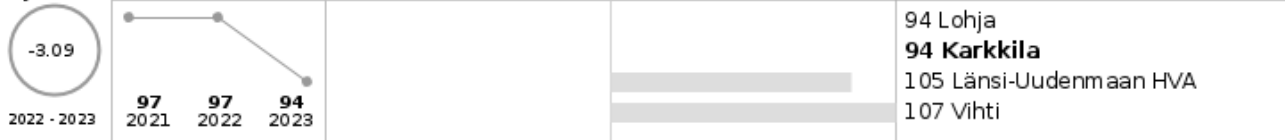
Päivittäistavarakauppojen saavutettavuus, iäkkäät, Enintään 500m [%]

Enintään 1 kilometrin etäisyydellä säännöllisen liikenteen joukkoliikenteen pysäkeistä asuvat, % asukkaista

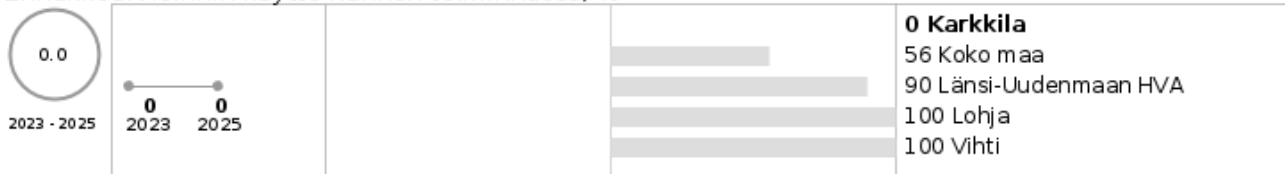
Hyvinvointi-indeksi

JATKUVUUDEN JA TOIMINTAKYVYN TURVAAMINEN

Jatkuvuuden ja toimintakyvyn turvaaminen

Ennakkoarvioinnin käyttö kunnan toiminnassa, %

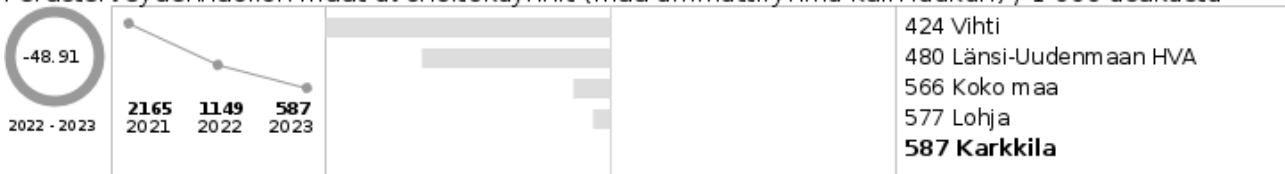
SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO

Sosiaali- ja terveydenhuolto

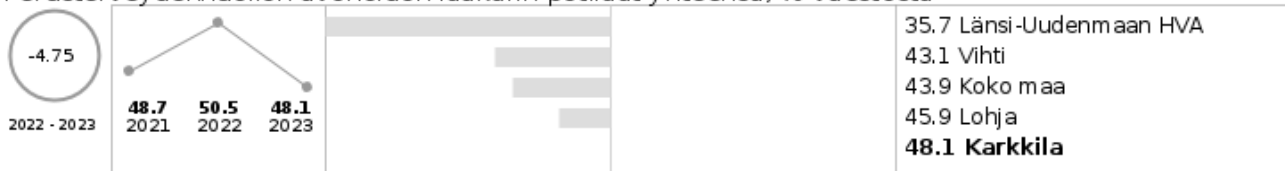
Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta

Perusterveydenhuollon muut avohoitokäynnit (muu ammattiryhmä kuin lääkäri) / 1 000 asukasta

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärin potilaat yhteensä, % väestöstä

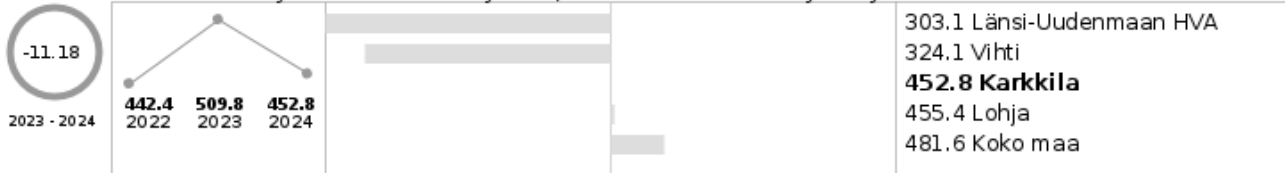
Yksityislääkärikäynneistä korvausta saaneet, % väestöstä

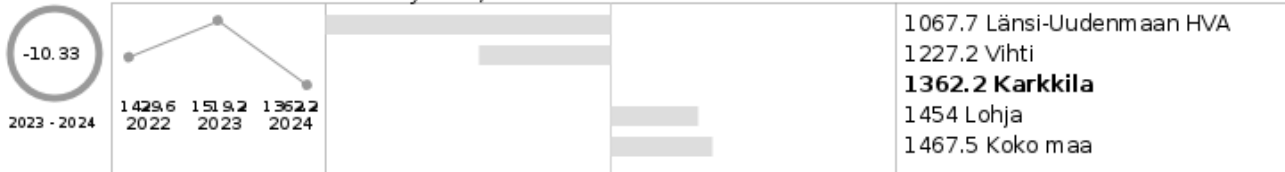
Hammaslääkäripalveluja yksityissektorilla käyttäneet (korvauksia saaneet hlöt), % väestöstä

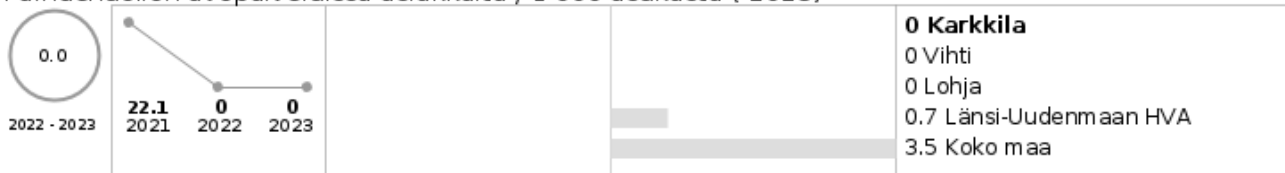
Aikuisten mielenterveyden avohoitokäynnit / 1 000 18 vuotta täyttänyttä

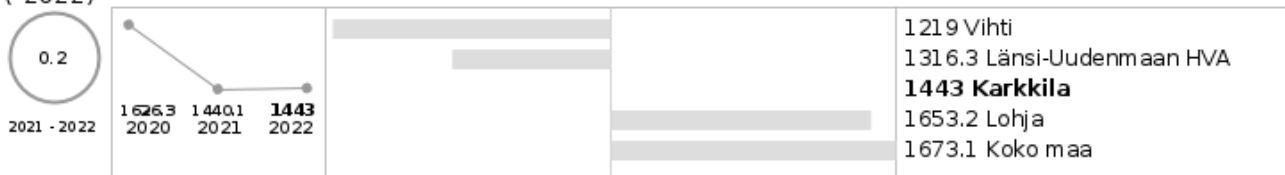
Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit / 1 000 asukasta

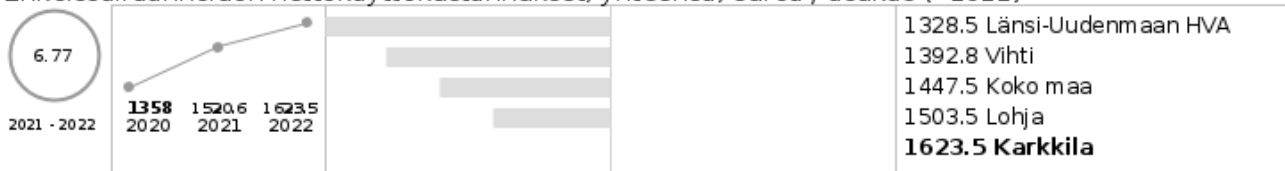
Päihdehuollon avopalveluissa asiakkaita / 1 000 asukasta (-2023)

Sosiaalitoiminnan nettokäyttökustannukset (pl. varhaiskasvatus 2015-), euroa / asukas (-2022)

Erikoissairaanhoidon nettokäyttökustannukset, yhteensä, euroa / asukas (- 2022)

Väestön terveydentilan seuranta ja arviointi kunnan johdossa, pistemäärä

Perusterveydenhuollon vuodeosastohoito, keskimääräinen hoitoaika

Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleet asiakkaat / 1 000 asukasta (-2023)

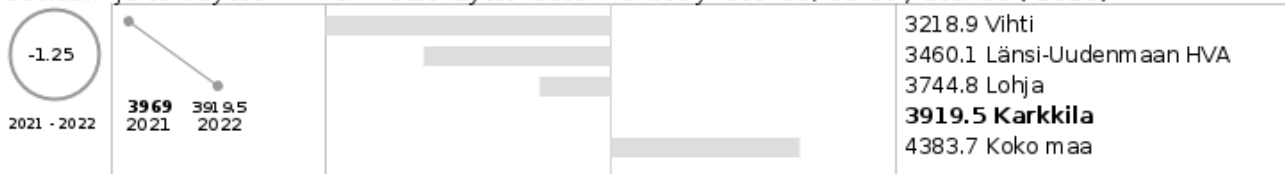
Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidetut potilaat / 1 000 asukasta

Päihdehuollon asumispalveluissa asiakkaita / 1 000 asukasta (-2023)

Sosiaali- ja terveystoiminnan nettokäyttökustannukset yhteensä, euroa / asukas (-2023)

Toimeentulotuki, euroa / asukas

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kuntajohdossa - TEA, pistemäärä

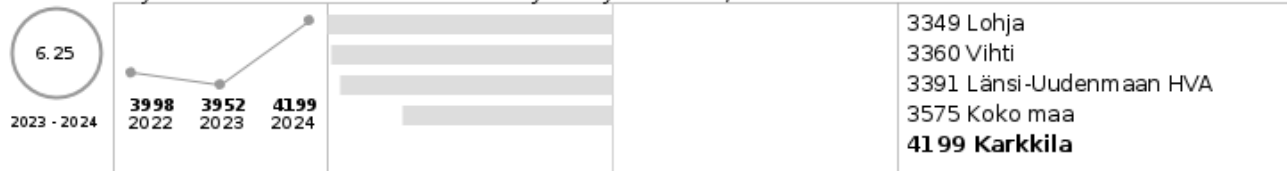

Hyvinvointi- ja terveyseroja kaventavat tavoitteet kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmassa, pistemäärä

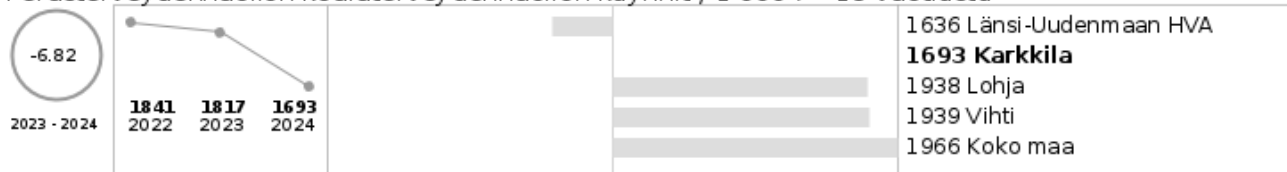

Sosiaali- ja terveydenhuolto/ Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

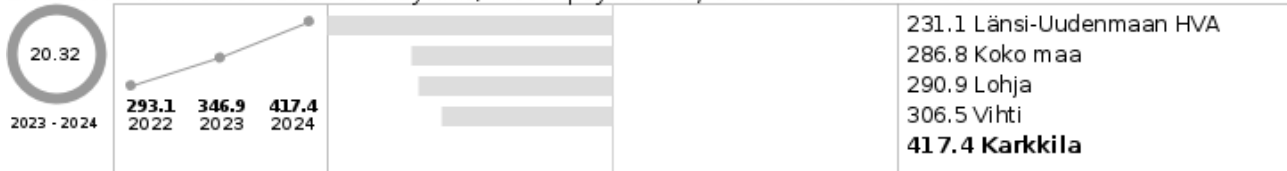
Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiasta

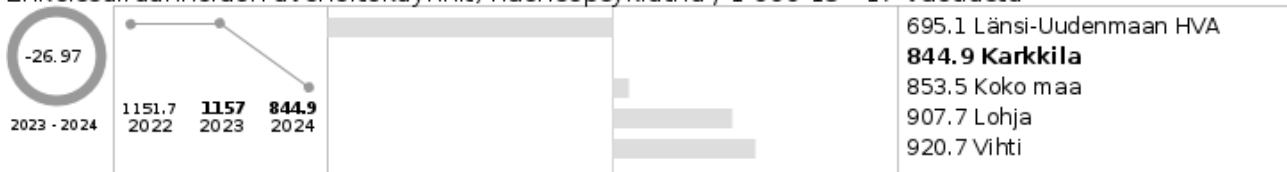
Perusterveydenhuollon kouluterveydenhuollon käynnit / 1 000 7 - 18-vuotiasta

Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, lastenpsykiatria / 1 000 0 - 12-vuotiasta

Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, nuorisopsykiatria / 1 000 13 - 17-vuotiasta

Mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 0 - 17-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Ensikodeissa vuoden aikana hoidossa olleet lapset, nuoret ja perheenjäsenet

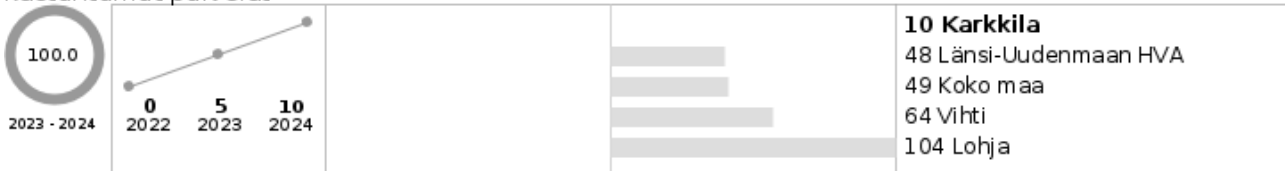
Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 0 - 17-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL)

Psykiatrian laitoshoidon hoitopäivät 0 - 16-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaat vuoden aikana / 1 000 alle 18-vuotiasta, kunnan kustantamat palvelut

Sosiaali- ja terveydenhuolto/ Nuoret ja nuoret aikuiset

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 18 - 24-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL)

Mielenterveyden häiriöihin sairaalahoitoa saaneet 18 - 24-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Sosiaali- ja terveydenhuolto/ Työikäiset

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15 - 49-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50 - 64-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

Päihteiden vuoksi sairaaloiden ja terveyskeskusten vuodeosastoilla hoidossa olleet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

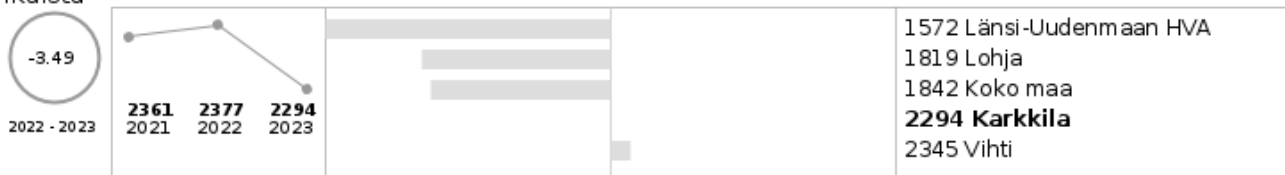

Päihdehuollon laitospalvelussa hoidossa olleet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Sosiaali- ja terveydenhuolto/ Ikääntyneet

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 65 vuotta täyttäneillä / 1 000 vastaavan ikäistä

lääkkäiden laitospalvelussa tai pitkäaikaisessa laitoshoidossa terveyskeskuksissa olevat 75 vuotta täyttäneet 31.12., % vastaavan ikäisestä väestöstä

Psykiatrian laitoshoidon hoitopäivät 75 vuotta täyttäneillä / 1 000 vastaavan ikäistä

MUUT INDIKAATTORIT

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Tupakoi päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Nuuskaa päivittäin, % 8. ja 9. luokan oppilaista

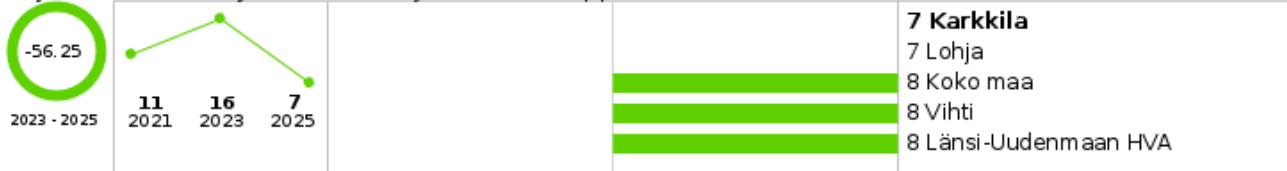
Sukupuolilyhdynnässä olleet, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Opettajat eivät rohkaise mielipiteen ilmaisuun oppitunnilla, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Ei voi juuri koskaan keskustella vanhempiensa kanssa asioistaan, % 8. ja 9. luokan oppilaista

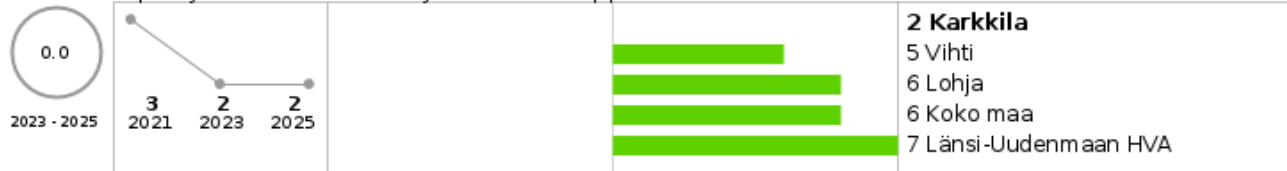
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Pelaa rahapelejä viikoittain, % 8. ja 9. luokan oppilaista

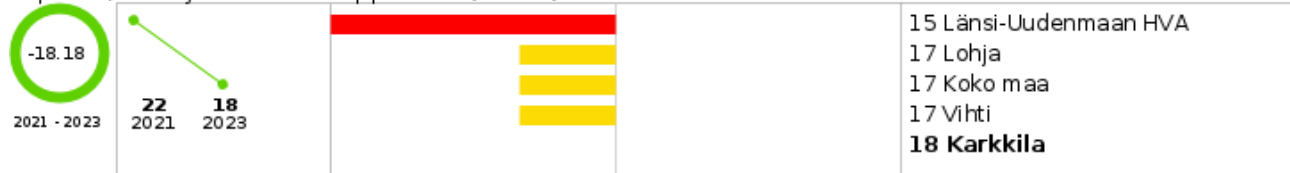
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 0 - 15-vuotiaita, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Ei ole käyttänyt ehkäisymenetelmää viimeisimmässä yhdynnässä, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)

Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista (-2023)

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

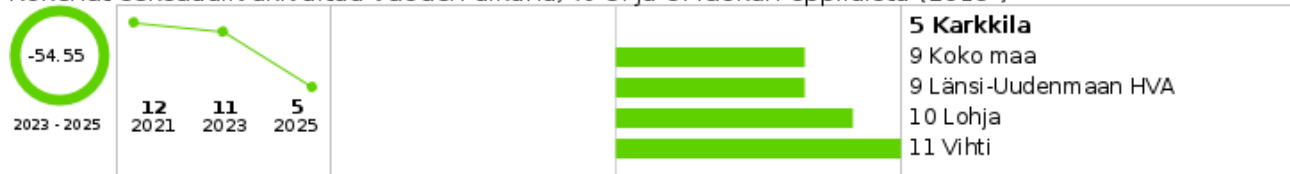
Ongelmia oppimisyhteisön ilmapiirissä, % 8. ja 9. luokan oppilaista

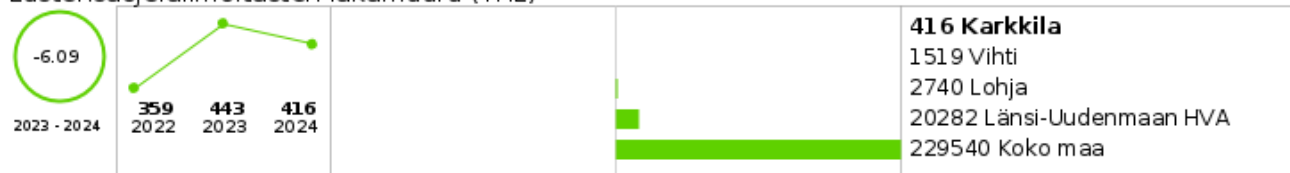
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 0 - 17-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL)

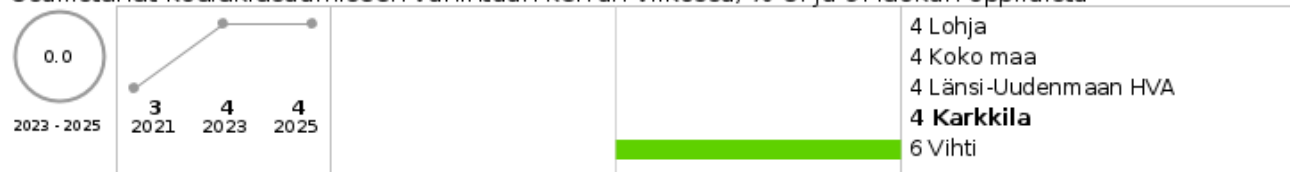
Kokenut seksuaaliväkivaltaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2019-)

Lastensuojeluilmoitusten lukumäärä (THL)

Osallistunut koulukiusaamiseen vähintään kerran viikossa, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Huostassa tai kiireellisesti sijoitettuna olleet 0 - 17-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL)

Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, % 8. ja 9. luokan oppilaista (-2015)

Rikoksista syyllisiksi epäillyt 0 - 14-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Nuoret ja nuoret aikuiset

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Nuuskaa päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ei ole käyttänyt ehkäisymenetelmää viimeisimmässä yhdynnässä, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2019-)

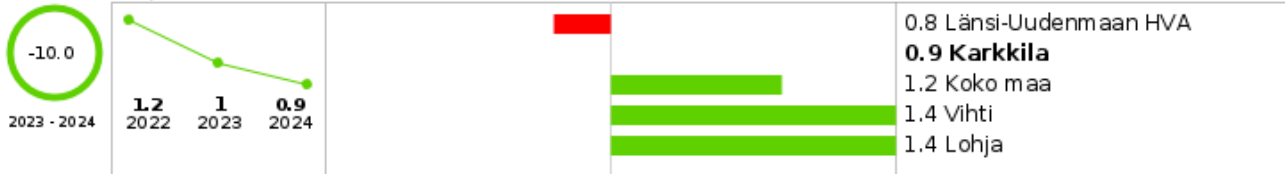
Opettajat eivät rohkaise mielipiteen ilmaisuun oppitunnilla, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

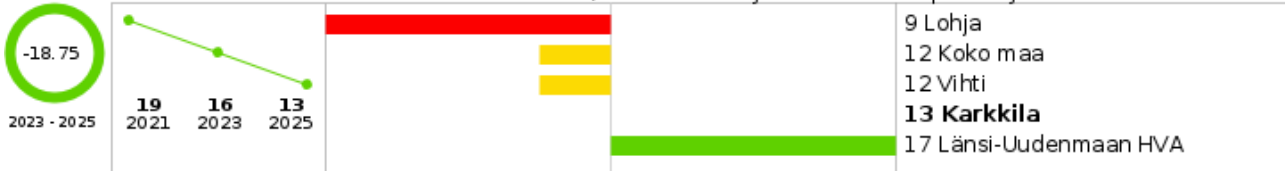
Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (-2023)

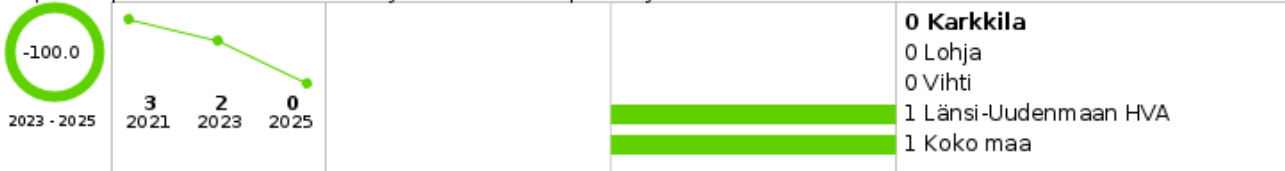
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

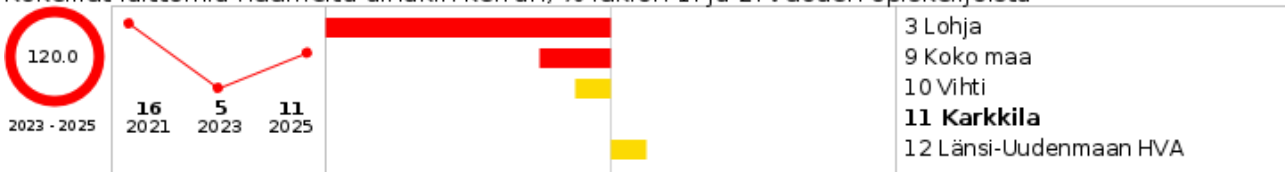
Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

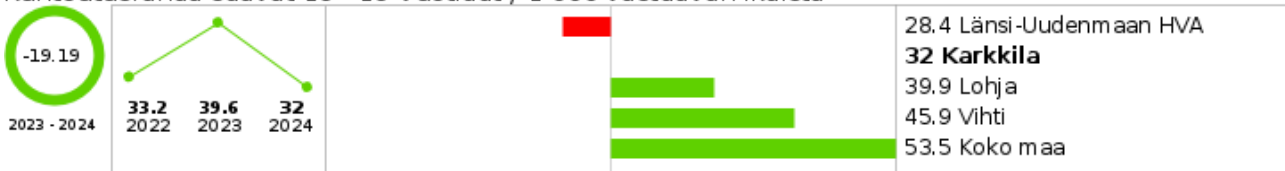
Tupakoi päivittäin, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Kokeillut laittomia huumeita ainakin kerran, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Kuntoutusrahaa saavat 16 - 19-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 16 - 24-vuotiaita, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Raskaudenkeskeytykset alle 25-vuotiailla / 1 000 15 - 24-vuotiaista naista

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kokenut fyysistä uhkaa vuoden aikana, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (-2015)

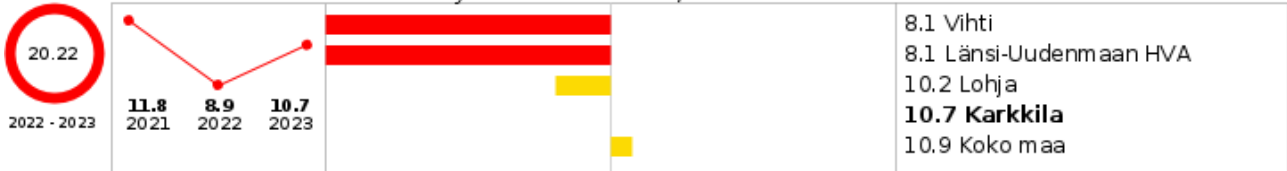
Osallistunut koulukiusaamiseen vähintään kerran viikossa, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

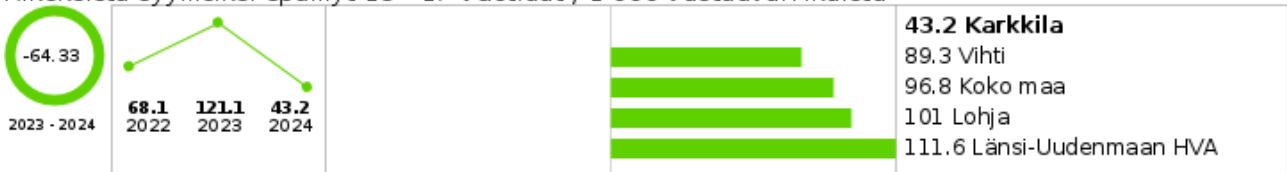
Kodin ulkopuolelle sijoitetut 18 - 24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL) (-2022)

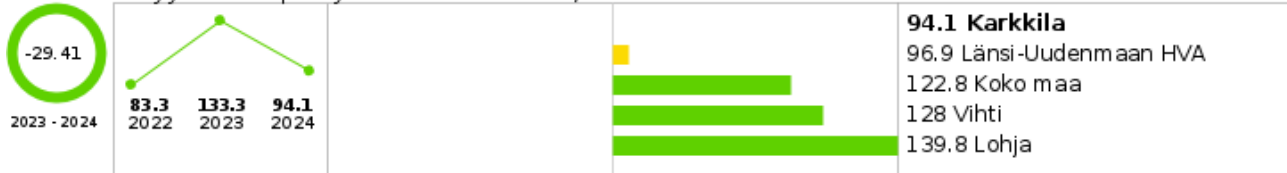
Alioikeuksissa tuomitut 15 vuotta täyttäneet henkilöt / 1 000 vastaavan ikäistä

Rikoksista syällisiksi epäillyt 15 - 17-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Rikoksista syyllisiksi epäillyt 18 - 20-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Työikäiset

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Tuki- ja liikuntaelinten- sekä sidekudosten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16 - 64-vuotiaista

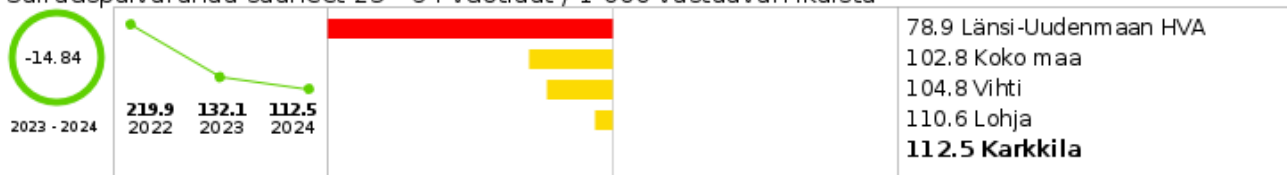
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

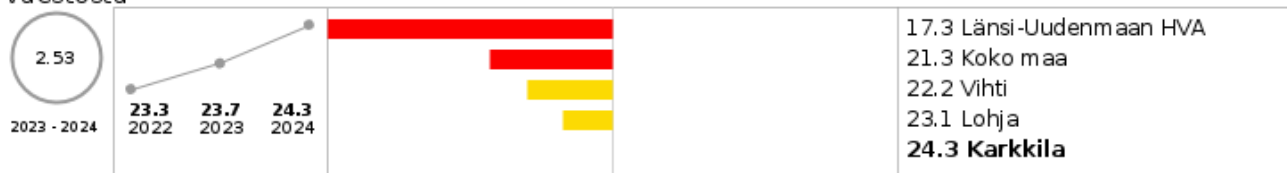
Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 25 - 64-vuotiaita, % vastaavan ikäisestä väestöstä

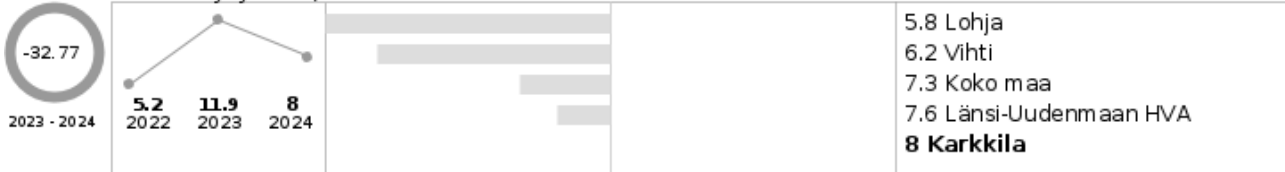
Verenkiertoelinten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat, % 16 - 64-vuotiaista

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 25 - 64-vuotiaat potilaat / 1 000 vastaavan ikäistä

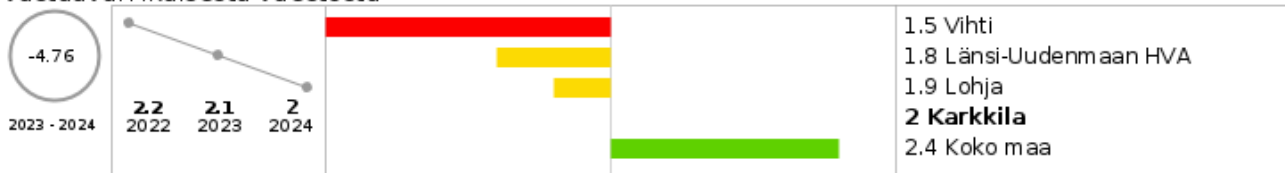
Raskaudenkeskeytykset / 1 000 15 - 49-vuotiasta naista

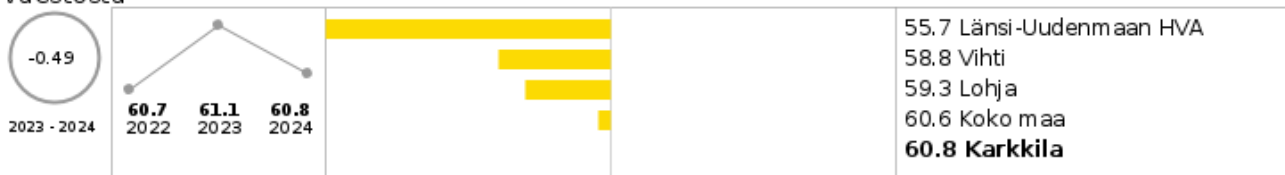
Ikääntyneet

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

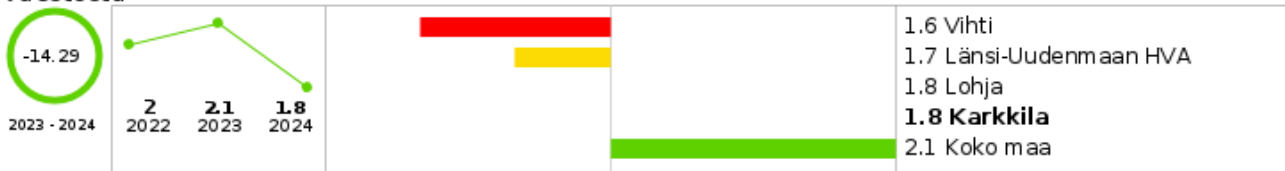
Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

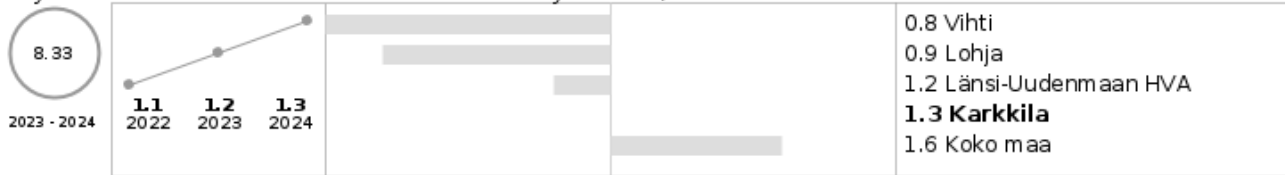

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidetut 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

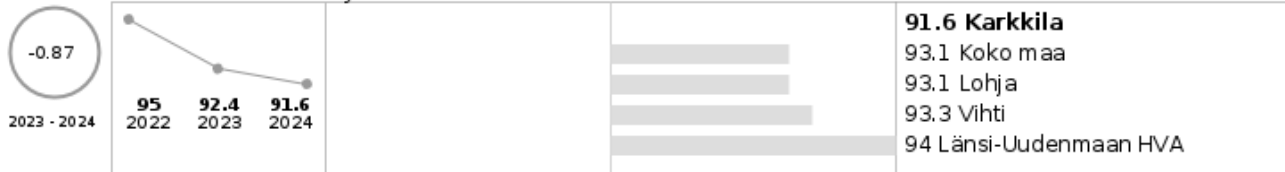
Opiskelu, työ ja toimeentulo

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

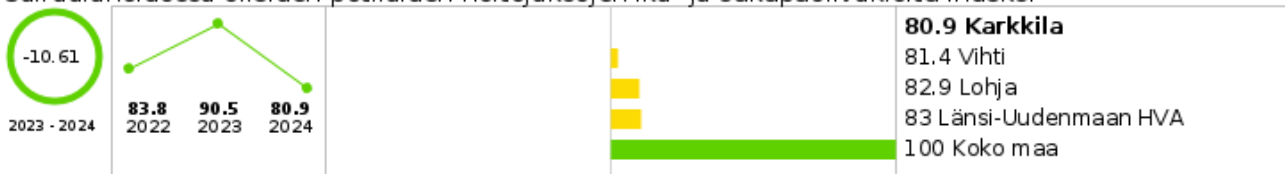
Kaikki ikäryhmät

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

Sairaalahoitossa olleiden potilaiden hoitopäivien ikä- ja sukupuolivakioitu indeksi

Sairaalahoitossa olleiden potilaiden hoitajaksojen ikä- ja sukupuolivakioitu indeksi

Perusterveydenhuollon vuodeosastohoidon potilaiden hoitopäivien ikä- ja sukupuolivakioitu indeksi

Perusterveydenhuollon vuodeosastohoidon potilaiden hoitajaksojen ikä- ja sukupuolivakioitu indeksi

Mielenterveysindeksi, ikävakioimaton

Mielenterveysindeksi, ikävakioitu

Tuki- ja liikuntaelinsairausindeksi, ikävakioitu

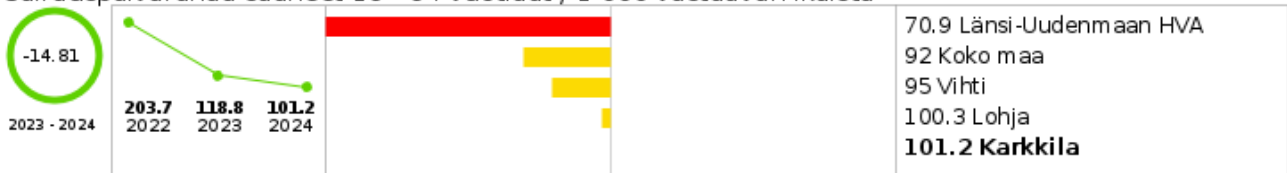
Tuki- ja liikuntaelinsairausindeksi, ikävakioimaton

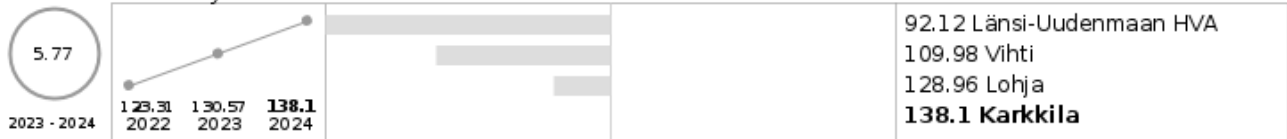
Menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 0 - 80 vuotta / 100 000 asukasta

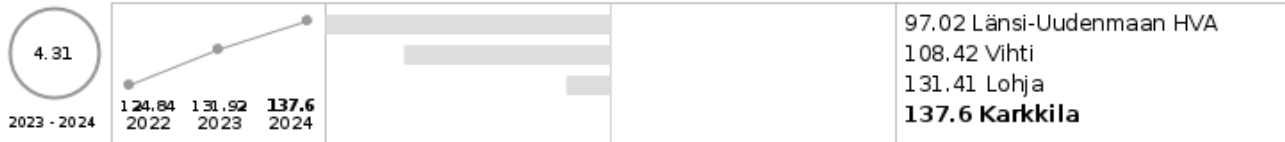
Sairauspäivärahaa saaneet 16 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Huono-osaisuus yhteensä

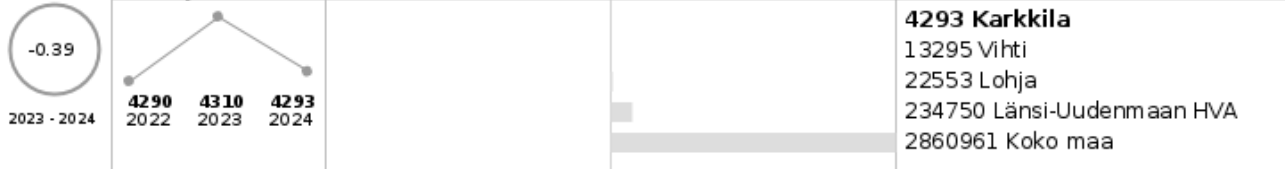

Inhimillinen huono-osaisuus

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

Asuntokunnat yhteensä, lkm

Koti- ja vapaa-ajan tapaturmiin liittyvät hoitojaksot / 10 000 asukasta

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot / 10 000 asukasta

Pitkäaikaistyöttömät, % työvoimasta

Poliisin tietoon tulleet eräät liikennerikokset / 1 000 asukasta

Poliisin tietoon tulleet liikenneturvallisuuden vaarantamiset ja liikennerikkomukset / 1 000 asukasta

Alkoholijuomien myynti asukasta kohti 100 %:n alkoholina, litraa

Poliisin tietoon tulleet rattijuopumustapaukset / 1 000 asukasta

Päihtyneiden säilöönnotot / 1 000 asukasta

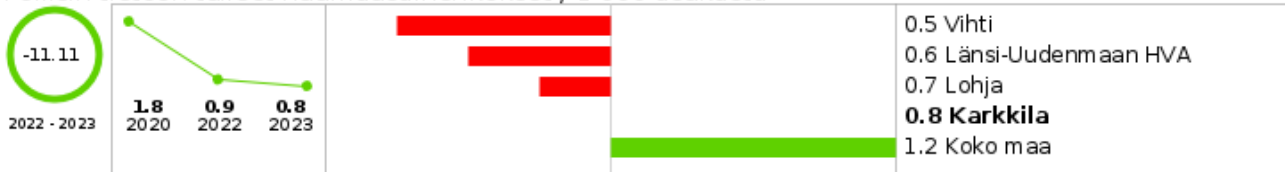
Päihteiden vaikutuksen alaisena tehdyistä rikoksista syylliseksi epäillyt / 1 000 asukasta

Päihteiden vaikutuksen alaisina tehdyistä väkivaltarikoksista syylliseksi epäillyt / 1 000 asukasta

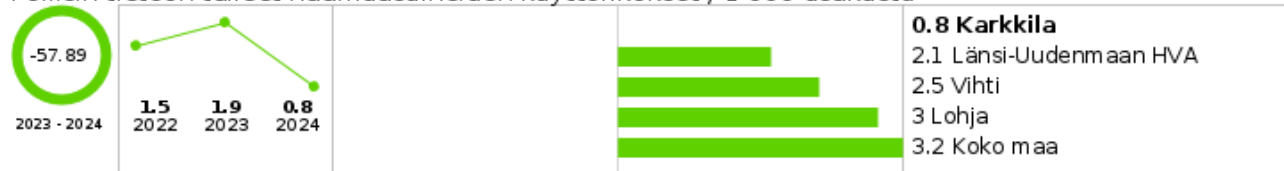
Poliisin tietoon tulleet huumausainerikokset / 1 000 asukasta

Poliisin tietoon tulleet kaikki huumausainerikokset / 1 000 asukasta

Poliisin tietoon tulleet huumausaineiden käyttörikokset / 1 000 asukasta

Ahtaasti asuvat asutokunnat, % kaikista asutokunnista

